

1 වැනි පරිච්ඡේදය

ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

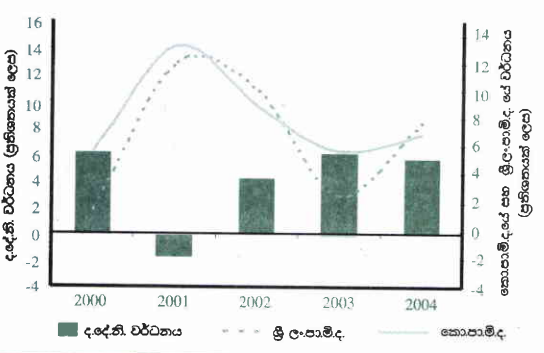
1.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 2004 වර්ෂයේදී එහි මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙහි (ද.දේ.නි.) සියයට 5.4 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. සියයට 5 ක් ඉක්ම වූ මෙම වර්ධනය වර්ෂය තුළ දී මුහුණ පෑමට සිදු වූ බොහෝ අහිතකර කම්පනයන්ට එරෙහිව ආර්ථිකයේ ඇති ඔරොත්තු දීමේ ශක්තිය පිළිබිඹු කරයි. ජාත්‍යන්තර තෙල් මිල 2004 වර්ෂය තුළදී ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළයාම, වර්ෂයේ ප්‍රථම භාගයේදී ඇති වූ දැඩි නියඟය හා දෙවන භාගයේදී සිදු වූ ජල ගැල්ම සහ වර්ෂය අවසානයේදී ඇති වූ සුනාමි ව්‍යසනය රටට මුහුණ පෑමට සිදු වූ අහිතකර කම්පනයන් විය. මෙම ආර්ථික වර්ධනය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට බොහෝදුරට උපකාරී වූයේ අපනයනය, පරිභෝජනය සහ ආයෝජනය ශක්තිමත් ලෙස වර්ධනය වීම සහ සටන් විරාමය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වීමය. කෙසේ වෙතත්, මෙම වර්ධනය රටේ සේවා විප්ලවය සහ දිළිඳුභාවය අඩු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියයට 6-8 පමණ වන වර්ධන වේගයට වඩා අඩු මට්ටමක විය. මෙහි දී වැදගත් කරුණක් වූයේ 2004 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ඒක පුද්ගල ද.දේ.නි. ප්‍රථම වතාවට එ.ජ. ඩොලර් 1,000 ඉක්මවීමයි. මෙම ජයග්‍රහණය ළඟාකර ගැනීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකාව නව අභියෝගවලට මුහුණ දෙමින් ඉහළ මැදි ආදායම් ලබන රටක් බවට පත්වීම සම්බන්ධයෙන් තවදුරටත්

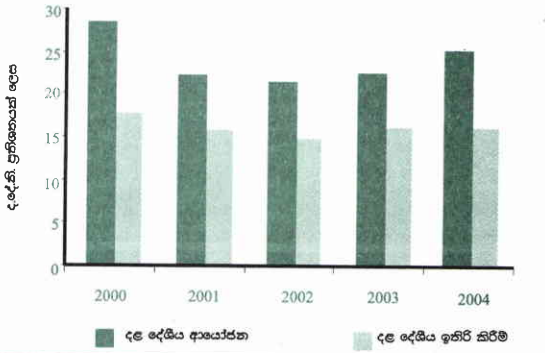
ප්‍රගතියක් අත්පත් කරගනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ හැකිය.

2004 දී ඉතිරිකිරීම් නොවෙනස්ව පැවැති අතර ආයෝජන වැඩි දියුණු විය. ආයෝජන/ද.දේ.නි. අනුපාතිකය 2003 දී සියයට 22.1 සිට 2004 දී සියයට 25 දක්වා ප්‍රසාරණය වූ අතර, ඊට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ පෞද්ගලික ආයෝජන ඉහළ යාමයි. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අනුපාතිකයක් ලෙස දේශීය ඉතිරි කිරීම් 2004 දී ද 2003 වර්ෂයේ පැවැති මට්ටමේම, එනම් සියයට 15.9 ක්ව පැවතිණි. විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම් ඇතුළත් ජාතික ඉතුරුම් ද, ද.දේ.නි.යේ අනුපාතිකයක් වශයෙන් සියයට 21.6 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතිණි. ගෙවුම් කුලනයේ, වර්තන ගිණුමේ හිඟය මගින් ද පිළිබිඹු වූ පරිදි මෙය ඉතුරුම් - ආයෝජන පරතරය පුළුල්වීමට හේතු වූ අතර, එම හිඟය විදේශීය ඉතුරුම් සහ නිල සංචිත උපයෝජනය වැඩිකර ගැනීම මගින් මූල්‍යනිය කිරීමට සිදු විය. මෙවැනි මට්ටමක ඉතුරුම් සහ ආයෝජන, ආර්ථික වර්ධනය සහ ජීවන තත්ත්වය සැලකිය යුතු පරිදි ඉහළ නංවා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින්, නුදුරු අනාගතයේ දී අඩුම තරමින් ඉතුරුම් සහ ආයෝජන ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 30 ක ප්‍රතිශතයක් දක්වා වැඩි කර ගැනීමට සාමූහික ප්‍රයත්නයක් දැරීම අවශ්‍ය වේ. ප්‍රාදේශීය වශයෙන් කුලනාත්මක සහ ඉහළ ආර්ථික

1.1 රූප සටහන
මූර්ත ද.දේ.නි.යේ වර්ධනය සහ උද්බ්වනය



1.2 රූප සටහන
ඉතිරි කිරීම් සහ ආයෝජන



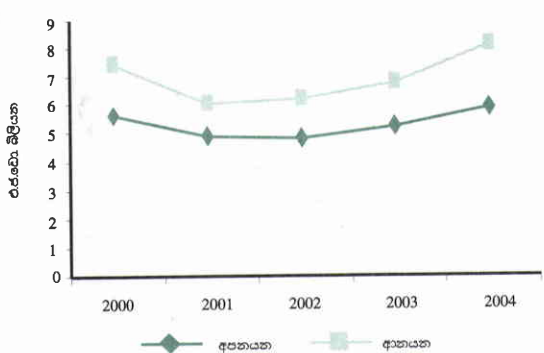
වර්ධනයකට අනුබල දීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම වඩාත් ඵලදායක වන බැවින් වැඩිවන ආයෝජන ඒ සඳහා යොමුකළ යුතුය.

- 2004 ආර්ථික වර්ධනය සඳහා සේවා සහ කාර්මික අංශයන්හි සිදු වූ යහපත් වර්ධනය දායක වූ අතර අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයන් නිසා කෘෂිකාර්මික අංශය පසුබෑමකට ලක් විය. 2004 දී සියයට 7.6 ක් වූ සේවා අංශයේ වර්ධනය තොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳුම, හෝටල් හා ආපනශාලා, ප්‍රවාහනය හා සන්නිවේදනය සහ මූල්‍ය සේවා, නිශ්චල දේපල හා ව්‍යාපාර සේවා යන අංශවල වර්ධනය මගින් පිළිබිඹු කරන ලදී. සේවා අංශය සමස්ත ආර්ථික වර්ධනයට සියයට 77 කින් දායක විය. කර්මාන්ත අංශය සියයට 5.2 කින් වර්ධනය වීමට ශක්තිමත් විදේශීය සහ දේශීය ඉල්ලුම උපකාරී විය. සමස්ත ආර්ථික වර්ධනයට කර්මාන්ත අංශය සියයට 25.7 කින් දායක විය. 2004 දී කෘෂිකාර්මික අංශය සියයට 0.7 කින් පහත වැටුණි.
- කෘෂිකාර්මික අංශයේ තිරසාර වර්ධනයක් සඳහා වැවිලි සහ වැවිලි නොවන යන දෙඅංශයෙහිම ඉහළ දායකත්වයක් අවශ්‍ය වේ. වැවිලි අංශයෙහි ඵලදායීතාවය සහ බෝග විවිධාංගීකරණය තවදුරටත් ඉහළ නැංවිය යුතුව ඇත. කුඩා ඉඩම් හිමි, වැවිලි නොවන අංශයේ වර්ධනය සඳහා මූල්‍ය සේවා ලබාගැනීමට පහසුකම් සැලසීම සහ ඉඩම් උපයෝජනය වැඩි දියුණු කිරීම කළ යුතු අතර, ව්‍යාප්ති සේවා සහ නව බෝග වර්ග හඳුන්වාදීම මගින් අවශ්‍ය මාර්ගෝපදේශ සැපයීම සහ ඵලදායීතාවය ඉහළ නංවාගැනීමේ වෙනත් ක්‍රම ද හඳුන්වා දිය යුතුය. මෙම දෙඅංශයෙහිම ඵලදායීතාවය ඉහළයාම බොහෝදුරට රඳපවතින්නේ ඉහළ ඵලදාවක්

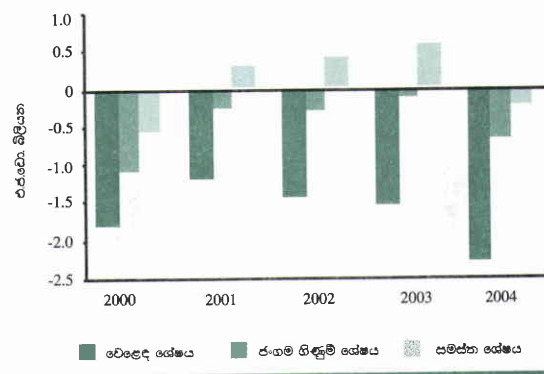
ලබාදෙන බීජ වර්ග හඳුන්වාදීම, බිංදු ජල තාක්ෂණය (Drip irrigation) සහ පොලිතින් කුටි තුළ වගා කිරීම (Poly tunnels) වැනි නව තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගැනීම, කෘෂි පර්යේෂණ සහ තාක්ෂණික සංවර්ධනයන් භාවිතා කිරීම, ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාවයන් ඇතිකර ගනිමින් දියුණු කරන ලද වගා ක්‍රම භාවිතා කිරීම සහ යෙදවුම් ඉතා කාර්යක්ෂමව යොදා ගැනීම ආදිය මතයි.

- කෘෂිකාර්මික අංශයේ වර්ධනයට තවදුරටත් සහායවීම පිණිස වාර්මාර්ග යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය වේගවත් කළ යුතුය. වැවි සංවර්ධනය හා පුනරුත්ථාපනය කිරීම සහ ජල මාර්ග කළමනාකරණය පිළිබඳව මෑතකදී ගනු ලැබූ ප්‍රයත්නයන් කෘෂිකර්මාන්තයේ වර්ධනයට හිතකර ලෙස බලපානු ඇත. අඛණ්ඩව සිදුකරන මෙවැනි සංවර්ධන කටයුතු වරින්වර ඇතිවන නියඟ වලින් සිදුවන අයහපත් බලපෑම් මඟහරවා ගැනීමට උපකාරී වේ.
- කෘෂිකර්මාන්ත අංශයේ, විශේෂයෙන්ම පහසුවෙන් විනාශයට පත්වන බෝගවල, පසු අස්වනු නාස්තිය තවමත් ඉහළ මට්ටමක පවතී. මුළු නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 30-35 ක් පමණ වනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තුකර ඇති මෙවැනි නාස්තීවීම්, නිෂ්පාදනයට ලැබෙන ආදායම අඩු කිරීමටත්, පාරිභෝගිකයා විසින් ගෙවිය යුතු මිල ඉහළ යාමටත් හේතු වේ. නිසි පරිදි ඇසුරුම් කිරීම, ප්‍රවාහන පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම සහ වෙනත් යෝග්‍ය ක්‍රියා මාර්ග මගින් මෙම නාස්තිය අඩු කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

1.3 රූප සටහන
අපනයන සහ ආනයන

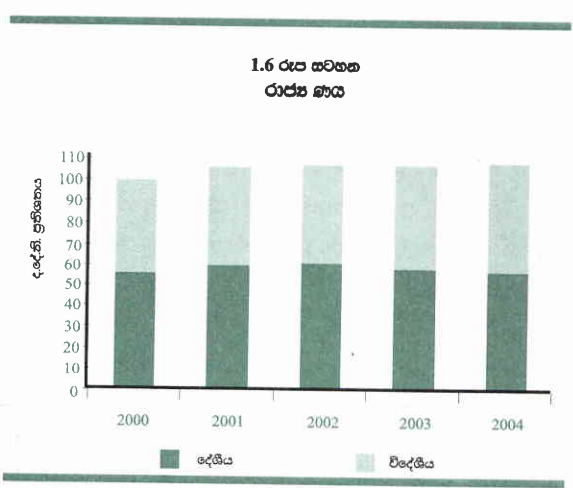
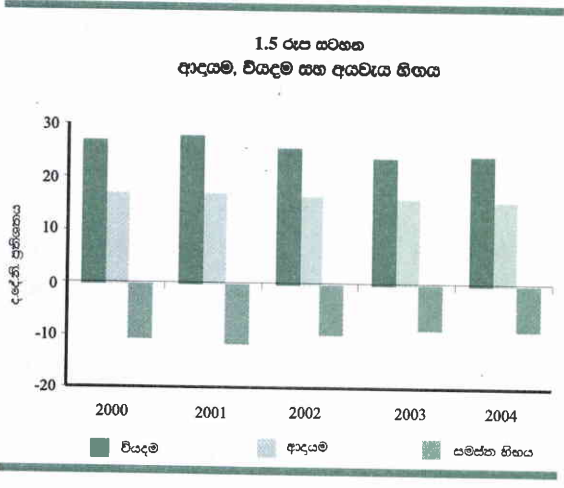


1.4 රූප සටහන
වෙළෙඳ ශේෂය, ජංගම ගිණුමේ ශේෂය සහ සමස්ත ශේෂය

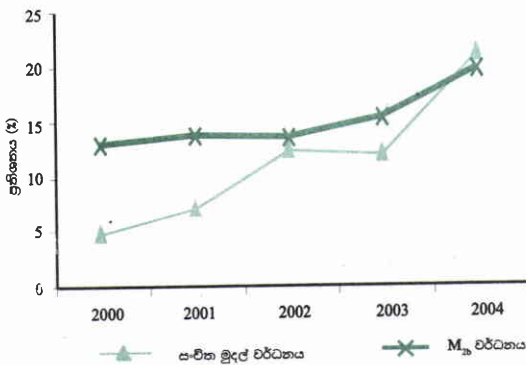


- ජාත්‍යන්තර තෙල් මිල ගණන් 2004 දී නියුණු ලෙස ඉහළ ගිය අතර, ශ්‍රී ලංකාව ආනයනය කළ බොරු තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල 2003 දී එ.ජ.ඩොලර් 29 සිට එ.ජ.ඩොලර් 37 දක්වා වැඩි විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස තෙල් ආනයන පිරිවැය එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 372 කින් පමණ වැඩි විය. ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් ඉහළයාම පිළිබිඹු වන පරිදි දේශීය මිල ගණන් නොගැලපීම නිසා බන්ධන තෙල් බෙදහරින්නන්ට ගෙවීමට සිදු වූ පිහිටාධාර ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යාම සහ මිල ගණන් නොගැලපීම නිසා අකාර්යක්ෂම ලෙස ඉන්ධන භාවිතයට ගැනීම අඛණ්ඩව පැවතීමත් සමග මෙය ගෙවුම් තුලනය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය තත්ත්වය අයහපත් වීමට හේතු විය. මෙම ඉහළ ගිය වියදම භාවිතා කොට ගෙන ආයෝජන සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වැඩිකර ගැනීමට හැකියාව තිබූ අතර, උද්‍යෝගයක් වශයෙන් දක්ෂණ අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය වැනි විශාල ආයෝජන ව්‍යාපෘති පිරිවැය සම්පූර්ණයෙන් ම ආවරණය කිරීමට හැකියාව තිබිණි.
- 2003 වර්ෂය තුළ බොහෝදුරට මධ්‍යස්ථ මට්ටමක පැවැති උද්ධමනය 2004 දී ඉහළයාමක් සිදු විය. මෙයට හේතු වූයේ නියඟය සහ ඉන්ධන මිල ඉහළයාම හේතුවෙන් පිරිවැයෙන් තල්ලු වූ උද්ධමන තත්ත්වයන් ඇති වීම සහ මුදල් සැපයුම ඉහළයාම සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟය ප්‍රසාරණයවීම හේතුවෙන් ඉල්ලුමෙන් ඇදුනු උද්ධමනකාරී තත්ත්වයක් ඇති වීමයි. කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (කො.පා.මි.ද.) මත ගණනය කරන ලද වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමනය 2003 දී පැවැති සියයට 6.3 සමඟ සැසඳීමේදී 2004 දී සියයට 7.6 දක්වා

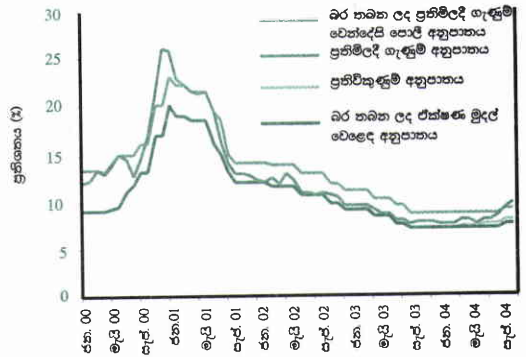
- ඉහළ ගියේ ය. ශ්‍රී ලංකා පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (ශ්‍රී.ලං.පා.මි.ද.) ද 2004 දී සියයට 7.9 දක්වා ඉහළ ගියේය.
- ගෙවුම් තුලනයේ වෙළෙඳ හිඟුම සහ වර්තන හිඟුම යන දෙකෙහිම හිඟයන් වාර්තා කළේය. අපනයනවල සිදු වූ සියයට 12 ක වර්ධනය සහ සේවක ප්‍රේෂණවල සිදු වූ සියයට 11 ක වර්ධනය අභිබවා යමින් ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් ඉහළයාම නිසා ආනයන වියදම් සියයට 20 කින් ඉහළ යාම ඊට හේතු විය. ලෝක බැංකුවෙන් සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලද වැඩසටහන් ණය අපේක්ෂිත ප්‍රමාණයට වඩා අඩුවීම නිසා ප්‍රාග්ධන හිඟුමේ සහ මූල්‍ය හිඟුමේ අතිරික්තයන් ජංගම හිඟුමේ හිඟය පියවීමට ප්‍රමාණවත් නොවීය. ඒ අනුව, සමස්ත ගෙවුම් තුලනයේ එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 205 ක හිඟයක් වාර්තා වූ අතර, සඵල විනිමය අනුපාතිකය (ව්‍යවහාර මුදල් වර්ග 24 ක පැස මත ගණනය කළ) නාමික සහ මූර්ත වශයෙන් පිළිවෙලින් සියයට 11 කින් සහ සියයට 1.1 කින් අවප්‍රමාණය විය.
- ආර්ථික වර්ධන වේගයට අහිතකර ලෙස බලපෑ අභ්‍යන්තර සහ බාහිර කම්පන හමුවේ 2004 දී රාජ්‍ය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම අභියෝගාත්මක කාර්යයක් විය. 2003 දී ද.දේ.නි. යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 8.0 ක් වූ රජයේ සමස්ත අයවැය හිඟය 2004 දී සියයට 8.2 දක්වා ඉහළ ගියේය. රජයේ අයවැය හිඟය සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවල මෙහෙයුම් අලාභයෙන් සමන්විත වන රාජ්‍ය අංශයේ හිඟය, 2003 දී පැවැති සියයට 7.8 සමඟ සැසඳීමේදී 2004 දී සියයට 8.4 ක් විය. මෙම ඉහළයාමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ බන්ධන තෙල්



1.7 රූප හටගත
සංචිත මුදල් සහ පුළුල් මුදල් (M_{22}) වර්ධනය



1.8 රූප හටගත
පොලී අනුපාතික



නීතිගත සංස්ථාවේ සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම් අලාභ ඉහළ යාමයි. මේ තත්ත්වය තුළ රජය විසින් 2004 දී ඉන්ධන මිල සංශෝධනය කරන ලදී. කෙසේ වෙතත් මෙම මිල සංශෝධනයන් ප්‍රමාණවත් නොවූ අතර ජාත්‍යන්තර තෙල් මිල ඉහළ යාමේ ද්විතීයික ප්‍රතිච්ඡාදනයන් රාජ්‍ය අංශය කෙරෙහි ඉතා අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. 2004 දී විදේශීය මූල්‍යනාය ප්‍රමාණවත් නොවූ හෙයින් ඉහළ ගිය රාජ්‍ය අංශයේ හිඟය බොහෝදුරට පියවනු ලැබූයේ දේශීය මූල්‍ය වලින් ණය ගැනීම මගිනි. කෙසේ වෙතත්, ද.දේ.නි. යේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් රජයේ සහ රාජ්‍ය අංශයේ ණය 2003 දී පිළිවෙලින් සියයට 105.8 ක් සහ 107.9 සිට 2004 දී පිළිවෙලින් 105.5 ක් සහ 107.5 දක්වා ආන්තික වශයෙන් අඩුවිය. 2004 දී ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යාමට වඩා වැඩි වේගයකින් නාමික දළ දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළ යාම මීට හේතු විය.

- රාජ්‍ය ආදායම වැඩි කර ගැනීමට සහ වියදම තාර්කික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති හඳුන්වා දෙමින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව ඇති කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය 2004 දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම ප්‍රතිපත්තිවලට බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම, ආර්ථික සේවා ගාස්තුව හඳුන්වාදීම, පරිපාලිත මිල ගණන් සංශෝධනය කිරීම, වර්තන වියදම් තාර්කික කිරීම, රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා උපාය මාර්ගික ව්‍යවසාය කළමනාකරණ ඒජන්සිය පිහිටුවීම සහ පරිපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ කමිටුව සහ ජාතික පරිපාලන සභාව පිහිටුවීම ඇතුළත් වේ. ඊට අමතරව, රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම්) පනත යටතේ

ඇති වාර්තා සැපයීමේ අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලමින් සහ ජාතික මිලදී ගැනීමේ ආයතනයක් පිහිටුවීම මගින් රජයේ මිලදී ගැනීම් වල විනිවිද භාවය වැරැදි දියුණු කරන ලදී.

- ආර්ථික වර්ධනයට සහාය වෙමින් උද්ධමන පීඩනය අඩුකිරීම මුදල් ප්‍රතිපත්තියේ අරමුණ විය. ප්‍රධාන වශයෙන් පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය යන දෙඅංශයටම දෙන ලද ණය ප්‍රමාණයේ වර්ධනය ඉහළයාම හේතුවෙන් මූල්‍ය සමස්තයන්හි වර්ධන අනුපාතිකය, විශේෂයෙන්ම 2004 මැද භාගයෙන් පසුව, අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා තරමක ඉහළ අනුපාතිකයකින් වර්ධනය විය. 2004 දී සංචිත මුදල් සියයට 21 කින් වර්ධනය විය. ගෙවුම් තුලනයේ අසහපත් තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරමින් මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්වල අඩුවීමත් වාර්තා වූ බැවින් සංචිත මුදල් වර්ධනයට මුළුමනින්ම හේතු වූයේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම්වල සිදු වූ වර්ධනයයි. එයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2004 ජුනි මාසයේ සිට විට වෙළෙඳපොළ කටයුතු වඩාත් නියුණු කරමින් සහ නොවැම්බර් මාසයේදී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික වැඩි කරමින් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය දඩි කරන ලදී.
- 2004 අප්‍රේල් මාසයේ පැවැති මහා මැතිවරණයෙන් පසු බලයට පත් වූ නව රජය, ප්‍රාදේශීය වශයෙන් තුලනාත්මක සහ ග්‍රාමීය, කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමාණ අංශවල සංවර්ධනයක් ඇති කිරීම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් සහිත ආර්ථික වර්ධන සහ දිළිඳු බව තුරන් කිරීමේ වැඩ සටහන් වෙත යොමු වී ඇත. 2004 ජූලි මාසයේදී නිකුත් කරන ලද ශ්‍රී ලංකා රජයේ ආර්ථික

සුනාමි ව්‍යසනය

2004 දෙසැම්බර් මස 26 වෙනි දින ශ්‍රී ලංකාවේ වෙරළ තීරයේ 6.59 ට රික්ට මාපකයේ 9.0 ක් ලෙස සටහන් වූ තඹුන් පසුව 9.3 ක් ලෙස සංශෝධනය කර ඇති විශාල භූමිකම්පාවක් ඉන්දුනීසියාවේ, උතුරු සුමාත්‍රාවේ බටහිර වෙරළට ඔබ්බෙන් ඉන්දියන් සාගර පත්ලෙහි සිදු විය. මෙම භූමිකම්පාව 1964 දී ඇලස්කාවේ සිදු වූ රික්ට මාපකයේ 9.2 ක් ලෙස සටහන් වූ භූමිකම්පාවට පසුව වාර්තා වූ ප්‍රබලතම භූමිකම්පාව වේ. මෙහිදී සිදුවූ භූතල මායිම්වල ගැටීම් නිසා ජනිත වූ උදම් රළ පෙළ තුනක ඉතිහාසයේ වාර්තා වූ දරුණුතම ස්වාභාවික ව්‍යසනය ඇති කිරීමට හේතු විය. මීටර් 15 ක් (අඩි 50 ක්) පමණ උසට සහ පැයට කිලෝ මීටර් 500 කට වැඩි වේගයකින් ගමන් කළ සුනාමි උදම් රළ බංගලාදේශය, ඉන්දියාව, ඉන්දුනීසියාව, කෙන්යාව, මැලේසියාව, මාලදිවයින, මුරුසිය, සිෂෙල්ස්, සෝමාලියාව, ශ්‍රී ලංකාව, ටැන්සානියාව සහ තායිලන්තය යන රටවල මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල විශාල විනාශයක් සිදු කිරීමට හේතු විය. භූමිකම්පාව සිදු වූ ස්ථානයේ සිට ඇති දුර ප්‍රමාණය අනුව විවිධ රටවල වෙරළබඩ තීරයට ළඟාවීමට සුනාමියට විනාඩි 15 සිට පැය 7 අතර කාලයක් ගත විය. වඩා දරුණු ලෙස බලපෑ ඉන්දුනීසියාවේ සමහර ප්‍රදේශවලට සුනාමිය ඉතා ඉක්මනින් ළඟා විය. ශ්‍රී ලංකාවට සහ ඉන්දියාවේ නැගෙනහිර වෙරළබඩ ප්‍රදේශවලට සුනාමිය ළඟා වූයේ පැය දෙකකට පමණ පසුවය. සුනාමිය බලපෑ සියලුම රටවල සිදු වූ මරණ සංඛ්‍යාව 270,000 ඉක්මවා ඇත.

රටේ වෙරළබඩ තීරයෙන් තුනෙන් දෙකකට වැඩි ප්‍රමාණයක් හෙවත් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ සහ බස්නාහිර වෙරළබඩ තීරයේ කිලෝ මීටර් 1,000 කට වැඩි ප්‍රමාණයකට අලාභයක් සිදුකළ සුනාමිය, ශ්‍රී ලංකාවට දැඩි හානියක් සිදුකොට ඇත. ප්‍රථම සුනාමි උදම් රළ නැගෙනහිර මුහුදු තීරයේ කල්මුනේ ප්‍රදේශයට දෙසැම්බර් මස 26 වන දින පෙ.ව. 8.27 ට පමණ ළඟා විය. ඉන්පසු පෙ.ව. 8.27 සිට 10.30 අතර කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවලට සුනාමි උදම් රළට මුහුණ දීමට සිදු විය. සුනාමිය නිසා මිනිස් ජීවිත 31,000 ක් පමණ අහිමි වූ අතර පුද්ගලයන් 4,000 කට වැඩි සංඛ්‍යාවක් අතුරුදන් වී ඇත. පුද්ගලයන් 550,000 කට ආසන්න සංඛ්‍යාවකට උන්හිටිතැන් අහිමි විය! වෙරළබඩ යටිතල පහසුකම් වලට සහ පොදු හා පෞද්ගලික දේපළවලට දැඩි අලාභනානි සිදු වූ අතර එම ප්‍රදේශවල,

ප්‍රධාන වශයෙන් ධීවර, සංචාරක, වෙළෙඳුම සහ කුඩා පරිමාණ කර්මාන්ත වැනි ආර්ථික කටයුතු බිඳ වැටුණි. සුනාමිය නිසා සිදු වූ අලාභනානිවල මුළු වටිනාකම එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1ක් (ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 4.9 ක්) ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, වසර තුනක කාල පරිච්ඡේදයක් පුරා දිවෙන ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතුවල පිරිවැය එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.8 ක් පමණ (ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 8.9 ක් පමණ) වනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. ප්‍රධාන වශයෙන් ධීවර සහ සංචාරක අංශවලට සිදු වූ හානිය හේතුවෙන් 2005 වර්ෂයේ ආර්ථික වර්ධනය, මූලික ඇස්තමේන්තුව වූ සියයට 6 සිට ප්‍රතිශතයක 0.5-1.0 අතර ප්‍රමාණයකින් අඩුවනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, 2005 වර්ෂය සඳහා සැලසුම් කර ඇති පුළුල් ප්‍රතිසංස්කරණ සහ පුනරුත්ථාපන වැඩ කටයුතු මගින් ධීවර සහ සංචාරක අංශවලින් සිදු වූ සෘණාත්මක බලපෑම බොහෝදුරට සමනය වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව, පෘතුගීසී ඉතා විශාල ඉන්දු-ඕස්ට්‍රේලියා තලය (Indo-Australian Plate) මත සහ එවැනි තල මායිම්වලට ඉතා දුරස්ථව පිහිටා ඇති භූමි කම්පා පිළිබඳ අවදානමක් රහිත ආරක්ෂිත කලාපයක් ලෙස බොහෝදෙනා විශ්වාස කළහ. කෙසේ වෙතත්, මෑතකාලීන සොයාගැනීම් වලින් පෙන්වා දී ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාවේ නිරිතදිග වෙරළබඩ ප්‍රදේශයේ සිට කිලෝ මීටර් 300 ක්, ඇතින් ඉන්දු- ඕස්ට්‍රේලියා තලය බේදී නව තලයක් නිර්මාණය වෙමින් පවතින බවයි. මේ නිසා, ශ්‍රී ලංකාව භූමිකම්පාවලට ගොදුරුවීමට ඇති හැකියාව පෙරට වඩා වැඩි වීමට ඉඩ ඇති බවද පෙන්වා දී ඇත. එහෙයින්, ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම අංශයකම සැලසුම්වලදී මෙම කරුණ පිළිබඳව දැඩි අවධානය යොමු කළ යුතුව ඇත.

මෙවැනි අති බිහිසුණු ස්වාභාවික ව්‍යසනයකින් නැගී සිටීම සඳහා රාජ්‍ය අංශය, පෞද්ගලික අංශය, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සහ ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාවගේ නොමද සහයෝගය අත්‍යවශ්‍යය. විශේෂයෙන්ම තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීම, තාක්ෂණික සංවර්ධනය, ආර්ථික සහයෝගීතාවය මෙන්ම පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සඳහා සහයෝගය ලබා ගැනීම පිණිස ජාත්‍යන්තර සහාය අවශ්‍ය වේ. රටේ සිදුවිය හැකි මෙවැනි ස්වාභාවික ව්‍යසනයන් වළක්වා ගැනීම, අවධානම අවම කර ගැනීම සහ ව්‍යසන කළමනාකරණය සඳහා පුළුල් සැලැස්මක් නිර්මාණය කිරීමද අත්‍යවශ්‍යය.

I මූලාශ්‍රය : ජාතික ආපදා කළමනාකරණ ඒකකය, කාන්තා අභිවෘද්ධි හා සමාජ සුභසාධන අමාත්‍යාංශය.

ප්‍රතිපත්ති රාමුවෙහි අඩංගු මූලධර්මයන්ට අනුව 2004 වර්ෂය තුළදී ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. මේ යටතේ, ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සපයනු ලබන උපාය මාර්ගික ව්‍යවසායයන් කිහිපයක් රාජ්‍ය හිමිකාරිත්වය යටතේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි කිරීම පිණිස 2004 දී පිහිටුවන ලද උපායමාර්ගික ව්‍යවසාය කළමනාකරණ ඒජන්සිය (SEMA) යටතට ගෙන එන ලදී. ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය, ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා ගුවන් තොටුපොළ සහ ගුවන් සේවා අධිකාරිය, ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනා ගමන මණ්ඩලය සහ පොකුරු බස් සමාගම් සහ ජාතික ජල සම්පාදන සහ ජලාපවහන මණ්ඩලය මෙම ආයතනයන් විය.¹ සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපන යන අංශයන්හි ප්‍රතිසංස්කරණ 2004 දී ද අඛණ්ඩව සිදු විය. මෙම ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් සෞඛ්‍ය පහසුකම් පුළුල් කිරීම, දැනුවත්භාවය වර්ධනය කිරීම, සංවිධාන ව්‍යුහය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, මූල්‍ය යන්ත්‍රණය සංවර්ධනය කිරීම, රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික හවුල් ව්‍යාපාර උනන්දු කරවීම සහ යටිතල පහසුකම්වල ගුණාත්මකභාවය සහ සේවා සම්පාදනය යනාදී සෑම අංශයක්ම වර්ධනය කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු විය.

- 2005 අයවැය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද රජයේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය සහ මැදිකාලීන සාර්ව ආර්ථික රාමුව මගින් සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවය සහ මැදිකාලීනව සියයට 6-8 අතර ආර්ථික වර්ධනයක් සහිත ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සමබර ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟාකර ගැනීමට පුළුල් ක්‍රමවේදයන් සකස් කර ඇත. මෙම ප්‍රතිපත්ති මගින් රජය සහ පෞද්ගලික යන දෙඅංශයටම ප්‍රමුඛ කාර්ය භාරයක් පැවරෙන අතර දුප්පත් ජනතාව වෙනුවෙන් සහ ආර්ථික වර්ධනය වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ක්‍රමෝපායයන් ඇතුළත් වේ. මෙම ප්‍රතිපත්ති දශක දෙකහමාරක් පමණ තිස්සේ විවිධ රජයන් විසින් අනුගමනය කළ වෙළෙඳපොළ පදනම් වූ ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිවලට ද අනුකූල වේ.
- වර්ධනය වෙමින් පැවති සාර්ව ආර්ථික අසමතුලිත තාවය පිළිබඳ අභියෝගයට මුහුණදීම සඳහා සුදනමින් සිටිය ද වසර අවසන් වූයේ රටට අනපේක්ෂිත සහ

බිහිසුණු විනාශයකට මුහුණදීමට සිදුවෙමිනි. එනම්, 2004 දෙසැම්බර් මස 26 දින ගැඹුරු මුහුදේ ඇති වූ අති විශාල භූවලනය හේතුවෙන් ඇති වූ සුනාමි තත්ත්වය නිසා සිදු වූ මෙම ජාතික විපත නිසා 30,000 කට අධික ජීවිත විනාශවීම, දශලක්ෂ භාගයක පමණ පුද්ගලයින් අවතැන් වීම, ජනතාව විශාල ලෙස පීඩනයට පත්වීම සහ ලංකාවේ වෙරළබඩ තීරයේ තුනෙන් දෙකකට වැඩි ප්‍රමාණයක භෞතික දේපල විනාශවීම සිදුවිය.

- සුනාමියෙන් ඇති වූ ක්ෂණික සාර්ව ආර්ථික බලපෑම අංශ කිහිපයකට පමණක් සීමාවූ ද, එය ඉදිරි සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතාවයන් විශාල ලෙස වෙනස් කිරීමට සමත් ව ඇත. එමෙන්ම, ඉතාමත් කෙටි කාලයක් තුළ සහ තිරසාර පදනමක් මත භාතියට පත් වූ ප්‍රදේශ යළි ගොඩනැගීම සඳහාත්, පීඩාවට පත් වූවන්ට සහන සැලසීම සඳහාත් අවශ්‍ය විශාල සම්පත් ප්‍රමාණය පිළිබඳව සැලකීමේදී ආර්ථික කළමනාකරණය සම්බන්ධ නව අභියෝගවලට මුහුණ දීමට සිදුවනු ඇත. මේ සඳහා සහන, සුනරුන්ථාපන හා ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සඳහා සම්පත් ලබා දීමට විවිධ ප්‍රතිඥා ලැබී තිබීම භාග්‍යයකි.
- 2005 අයවැයෙන් ඉදිරිපත් කළ මැදිකාලීන සාර්ව ආර්ථික රාමුව, සුනාමි ව්‍යසනය සමඟ ඇති වූ සහන, සුනරුන්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු හා සබැඳි අවශ්‍යතා සපුරාලීම පිණිස සංශෝධනය කරන ලදී. ප්‍රධාන වශයෙන් ධීවර කර්මාන්තයට සහ සංචාරක කර්මාන්තයට ඇතිවූ බලපෑම හේතුවෙන්, 2005 වසරේ ආර්ථික වර්ධනයට ආන්තික වශයෙන් බලපෑමක් ඇති විය හැකිය. ධීවර සහ සංචාරක කර්මාන්ත ආශ්‍රිත ආර්ථික කටයුතුවලට ඇති වූ පාඩුව, ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතුවල සිදු වූ වර්ධනය තුළින් තරමක් දුරට සමනය වනු ඇත. රජයේ ජාතිය යළි ගොඩ නැගීමේ වැඩ සටහන සහ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන කටයුතු යළි නව මුහුණුවරකින් අවධාරණය කිරීම හේතුවෙන් 2006 වසරේ සිට රටේ සියළුම අංශ සහ භූගෝලීය කලාප කරා ව්‍යාප්ත වෙමින් සියයට 6 කට වඩා වැඩි වර්ධනයක් අත්පත් කර ගනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.
- කෙටිකාලීන සහ මැදි කාලීන ඉලක්ක ඉටුකර ගැනීමේදී අවාසිසහගත අවදානම් කිහිපයක් පවතී. පළමුව, ජාත්‍යන්තර ඛනිජ තෙල් මිල ගණන් තවදුරටත්

¹මේ යටතට ගැඹුණු අනෙක් උපාය මාර්ගික රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් වූයේ ලංකා බැංකුව, මහජන බැංකුව, ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව, රාජ්‍ය උසස් හා ආයෝජන බැංකුව සහ රාජ්‍ය මාණ්ඩ නීතිගත සංස්ථාවයි.

ඉහළයාමේ අවදානමක් ඇත. තෙල් මිල ගණන්හි ඇතිවන කුමන හෝ වැඩිවීමක් ආර්ථිකයට සහ ජනතාවට විශාල පීඩනයක් වනු ඇත. දෙවනුව, 2005 වසරේදී ලෝක ආර්ථික වර්ධනය අඩුවිය හැකි බවට දැනටමත් ලක්ෂණ පහළ වී තිබේ. මෙම තත්ත්වය ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපානු ඇත. තෙවනුව, 2005 වසරේ සිට බහු කෙඳි ගිවිසුම අවසන් වීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අපනයන කර්මාන්තය වන රෙදිපිළි සහ ඇඟළුම් අංශයට ලෝක වෙළෙඳපොළේ ඉහළ තරග කාරීත්වයකට මුහුණ දීමට සිදුවී ඇත. සිව්වනුව, පොරොන්දු වූ විදේශීය සහනාධාර ලැබීමිවල කිසියම් පමා වක් සිදු වුවහොත් ඉතා කඩිනමින් සිදු කළ යුතු පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු පමාවීම හේතුවෙන් එය මැදිකාලීන සමස්ත ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වයට බලපෑම් ඇති කරනු ඇත. එහෙයින්, ආර්ථිකය මෙවැනි ඕනෑම අහිතකර තත්ත්වයකට මුහුණ දීමට හැකිවන පරිදි සුදුනම් වීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇත.

- ආර්ථික වර්ධනයට බාධා පමුණුවන ව්‍යුහාත්මක දුර්වලතා ඉවත් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගනු ලැබිය යුතු අතර ඉහළ සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවයක් ඇති කර ගැනීමේ ක්‍රියාමාර්ග තවදුරටත් තහවුරු කර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.** මෙහි දී රටේ සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව තහවුරු කිරීම සඳහා මූල්‍ය ප්‍රසාරණය අඩු කිරීම සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කිරීම මූලික අවශ්‍යතාවයක් වේ. එලෙස රාජ්‍ය ආයෝජන සඳහා බාධා ඇතිකරනු ලබන සහනාධාර ඉවත් කිරීම තුළින් ආර්ථිකයේ සෑම අංශයක් පුරාම පැතිරී යන පරිදි රාජ්‍ය අංශයේ බෙදහැරීමේ ක්‍රියාවලිය නැවත සකස් කිරීම සහ රාජ්‍ය වියදම් එලෙස ලෙස භාවිත කිරීම අවශ්‍යව ඇත. ආංශික අසමතුලිතතා මැඩ පැවැත්වීමට සහ ස්ථායීතාවය සහ ආර්ථික වර්ධනය දිරිමත් කිරීමට මෙන්ම රාජ්‍ය මූල්‍ය සහ මුදල් ප්‍රතිපත්තියෙහි නම්‍යශීලී බවක් ඇති කිරීම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය අතිරික්තයක් ඇති කිරීම පිණිස රාජ්‍ය මූල්‍ය ආදායම වැඩි කළ යුතුව ඇත. සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවය සහ රටේ අතිකුත් ප්‍රදේශවල සිදු වෙමින් පවතින සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට බාධා ඇති නොවන පරිදි ප්‍රතිසංස්කරණ සහ පුනරුත්ථාපන කටයුතු සඳහා වන විදේශීය ආධාර කාර්යක්ෂම ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා ධාරිතා උපයෝජනයේ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් අවශ්‍ය වේ.

විදේශ ආධාර ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ අනුපාතිකය වර්ධනය කර ගන්නා අතරම විදේශීය ආධාර වැඩි වශයෙන් රට තුළට ගලා ඒම තුළින් දේශීය ආර්ථිකයේ ඇති විය හැකි අසමතුලිතතාවන් නැති කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

- ආයතන, වෙළෙඳපොළ සහ යටිතල පහසුකම් වර්ධනය කිරීම සඳහා ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණයන් අවශ්‍ය වේ.** විශේෂයෙන්ම උචිත මිල තීරණය කිරීමේ ක්‍රමවේදයක්, තරගකාරීත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සහ ආයතනික රාමුව ශක්තිමත් කිරීම සමගින් රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්හි මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි දියුණු කිරීම අවශ්‍ය වේ. බලශක්ති අංශය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සහ අඩු පිරිවැයක් සහිත, විකල්ප බලශක්ති මාර්ග කෙරෙහි යොමු වීම මගින් රට තුළ පැන නැගී ඇති බලශක්ති අර්බුදය විසඳා ගැනීම සඳහා ප්‍රයත්න දැරිය යුතුව ඇත. තරගකාරී රටවල් සමඟ සැසඳීමේදී අඩු පිරිවැයක් සහිත බල ශක්තිය ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව මත ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය තරගකාරීත්වය දැඩි ලෙස රඳා පවතී. අනෙකුත් ප්‍රතිසංස්කරණ වලට සාධක වෙළෙඳ පොළවල කාර්යක්ෂමතාවය වර්ධනය කිරීම, ග්‍රාමීය සහ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ අංශයට මූල්‍ය පහසුකම් ලබාගැනීමේ මාර්ග වැඩි දියුණු කිරීම, අත්‍යවශ්‍ය පොදු භාණ්ඩ සපයාදීම, ප්‍රමාණවත් රාජ්‍ය ආයෝජන ඇති කිරීම, රාජ්‍ය පාලනයේ කාර්යක්ෂම තාවය වර්ධනය කිරීම, භෞතික සහ ආයතනික යටිතල පහසුකම් වර්ධනය කිරීම, රාජ්‍ය අංශයේ උපකාරයෙන් තොරව ආර්ථික කටයුතුවල නිරත වන්නන්හට තමන්ගේම සම්පත් යොදාගෙන සාර්ථකත්වය ළඟාකරගත හැකි පුද්ගලයින් සඳහා දිරිදීමනා වැඩ පිළිවෙලක් ඇති කිරීම, මානව ප්‍රාග්ධනය සංවර්ධනය කිරීම සහ නව තාක්ෂණ කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීම මෙන්ම පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතු ඇති කිරීම ආදිය අයත් වේ.

- එලෙසිනාවය මත පදනම් වූ ඉපැයීමේ ක්‍රමයක ඇති ප්‍රතිලාභ සහ දේශීය නිෂ්පාදනයන්ගේ තරගකාරීත්වය සහතික කිරීම සඳහා ශ්‍රම වෙළෙඳපොළෙහි නම්‍යශීලී භාවය පවත්වා ගැනීමේ ඇති වැදගත්කම සේවක මෙන්ම සේව්‍ය යන දෙපක්ෂය විසින් ම අවබෝධ කර ගැනීම ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු වලදී වැදගත් වේ.** ගතික සහ තරගකාරී ආර්ථිකයෙහි ඇතිවන ඉල්ලුම සපුරාලීමට හැකි වන පරිදි ශ්‍රම

විශේෂ සටහන 02

වාණිජ බැංකු අංශයෙහි පොලී අනුපාතික අන්තරයන් හා පොලී අනුපාතික ආන්තිකයන් පිළිබඳ කලාපීය සැසඳීමක්

පොලී අනුපාතික අන්තරය (Interest Spread) සහ පොලී අනුපාතික ආන්තිකයන් (Interest Margin) ආර්ථිකයක මූල්‍ය අතරමැදිකරණයේ කාර්යක්ෂමතාව පිළිබිඹු කරන දර්ශක වේ. පොලී අනුපාතික අන්තරය යනු ආදායම් උපයන වත්කම් මත සාමාන්‍ය ඵලදාව සහ පොලී ගෙවිය යුතු වගකීම් මත සාමාන්‍ය පිරිවැය අතර වෙනසයි.¹ පොලී අනුපාතික ආන්තිකය යනු බැංකුවෙහි වත්කම්වල සාමාන්‍යය සහ ශුද්ධ පොලී ආදායම් අතර අනුපාතයයි.²

පොලී අනුපාතික අන්තරය සහ පොලී අනුපාතික ආන්තිකය සාධක ගණනාවක් මත තීරණය වේ. ප්‍රථමයෙන්, බැංකුවලට තම පොලී ආදායමින් අක්‍රීය ණය නිසා සිදුවන පාඩුව ආවරණය කිරීමට සිදුවන බැවින්, අක්‍රීය ණය, බැංකුවල ඵලදායී පොලී ආදායම අඩු කරයි. දෙවනුව, බැංකුවලට පරිපාලනමය සහ අනෙකුත් මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා දැරීමට සිදුවන පිරිවැය ආවරණය කිරීමට සිදුවේ. තුන්වැනිව, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවලියෙහි කොටසක් ලෙස සමහර රටවල බැංකුවලට ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත පවත්වාගෙන යාමට (උදා:- ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතා) සිදුවන අතර, ඒ සඳහා පොලී නොලැබේ. සිව්වැනිව, තැන්පතු ආපසු ඉල්ලා සිටීමේ දී ඒවා ඉටුකිරීමට බැංකුවලට මුදල් අවශ්‍ය වන බැවින් කිසිම පොලී ඉපයීමක් නොමැතිව මුදල් ලඟ තබා ගැනීමට සිදු වේ. පස්වැනිව, ව්‍යුහාත්මක සීමාවන් මූල්‍ය අංශයේ තරඟකාරීත්වයට බාධා සිදු කරයි. අවසාන වශයෙන්, නෛතික සහ අනෙකුත් ක්‍රමවේදාත්මක අවහිරතා, මෙන්ම සාර්ව ආර්ථික වාතාවරණයෙහි අවිනිශ්චිතතා වැනි සාර්ව ආර්ථික සාධක ද හේතුවෙන් අතරමැදිකරණ පිරිවැය තවදුරටත් වැඩිවීමට ඉඩ ඇත.

සංඛ්‍යා සටහන 1 සහ 2 මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ සහ අසල්වැසි රටවල පොලී අනුපාතික අන්තරයන් සහ පොලී අනුපාතික ආන්තිකයන් සාරාංශ කර දක්වා ඇත. පොලී අනුපාතික අන්තරය තුළින්, අක්‍රීය ණය, වාණිජ බැංකුවල ඇතැති මුදල් සහ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාවන්ගෙන් එයට ඇති බලපෑම හඳුනා ගැනීමට හැකිවන අතර, පොලී

අනුපාතික ආන්තිකය මගින් බැංකුවල මෙහෙයුම් පිරිවැයෙහි බලපෑම හඳුනා ගැනීමට හැකිවේ.

1 සංඛ්‍යා සටහන
තෝරාගත් දකුණු ආසියාතික රටවල
කිහිපයක පොලී අනුපාතික අන්තරයන්*

අයිතමය	ඉන්දී:	පකිස්:	බංගලී:	ශ්‍රී ලංකාව
පොලී අනුපාතික අන්තරය	2.6	2.2	1.6	4.7
අක්‍රීය ණය නිසා පොලී අන්තරය මත වූ බලපෑම	0.3	0.4	1.2	1.1
ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාව නිසා පොලී අන්තරය මත වූ බලපෑම	0.4	0.2	0.4	0.6
අනෙකුත් මුදල් නිසා පොලී අන්තරය මත වූ බලපෑම	0.1	0.5	0.1	0.4

* 2003 දත්ත මත පදනම් වේ.

2 සංඛ්‍යා සටහන
තෝරාගත් දකුණු ආසියාතික රටවල පොලී ආන්තිකයන්*

සාමාන්‍ය වත්කම් වල % ලෙස

අයිතමය	ඉන්දී:	පකිස්:	බංගලී:	ශ්‍රී ලංකාව
1. පොලී ආදායම	7.3	4.6	6.4	8.5
2. පොලී ආශ්‍රිත වියදම්	4.4	1.6	4.5	4.4
3. පොලී ආන්තිකය (1-2)	2.9	3.0	1.9	4.1
4. පොලී නොවන ආදායම	2.0	2.1	1.6	2.7
5. පොලී නොවන වියදම්	2.2	2.5	1.8	4.2
5.1 කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැය	1.3	1.3	෭.නො.	1.9
5.2 වෙනත්	0.9	1.2	෭.නො.	2.3

* 2003 දත්ත මත පදනම් වේ.

1 පොලී අනුපාතික අන්තරය (%) = $\frac{\text{පොලී ආදායම}}{(\text{පොලී උපයන වත්කම්වල සාමාන්‍යය} + \text{අක්‍රීය ණය} + \text{ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත} + \text{අනෙකුත් මුදල්})}$ (%) - $\frac{\text{පොලී වියදම්}}{\text{තැන්පතු හා ණය වල සාමාන්‍යය}} (%)$

2 පොලී අනුපාතික ආන්තිකය (%) = $\frac{\text{පොලී ආදායම} - \text{පොලී වියදම්}}{\text{වගකීම්වල සාමාන්‍යය}} (%)$

දේශීය බැංකු ක්‍රමය තුළ පවතින අධික මෙහෙයුම් පිරිවැය හේතුවෙන් බොහෝමයක් අසල්වැසි ආසියාතික රටවලට වඩා ඉහළ අතරමැදිකරණ පිරිවැයක් පවත්නා බව පොලී අනුපාතික අන්තරය සහ පොලී අනුපාතික ආන්තිකය යන දෙකින්ම පෙන්නුම් කරයි. මෙම ඉහළ පොලී ආන්තිකයන් ප්‍රධාන වශයෙන්ම පෙන්නුම් කරනුයේ බැංකු ක්‍රමයක් තුළ මුල් බැසගත් අඩු කාර්යක්ෂම බව, ප්‍රමාණවත් තරඟකාරීත්වයක් නොමැති වීම, ආදායම් ප්‍රභව විවිධාංගීකරණය නොවීම, මුදල් හා ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ බැංකු ණයදීම වෙතට නැඹුරු වූ වර්ධනයක් පෙන්නීම සහ වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික වෙනස්වීම්වලට අනුව බැංකු අනුපාතික ගැලපීමට කල්ගතවීම යනාදිය හේතුවී ඇති බව පෙනීයයි. එබැවින්, මෙම තත්ත්වය පිළිබඳව මහජනතාව දැනුවත් කිරීමට සහ බැංකු අතර තරඟකාරීත්වය වැඩි කිරීමට, මහ බැංකුව විසින්, බැංකුවල ණය දෙන පොලී අනුපාතික සහ තැන්පතු පොලී අනුපාතික මෙන්ම බැංකු මගින් අයකරන ගාස්තු සහ මුදල් අය කිරීම් ප්‍රමාණයන් ද ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී. මීට අමතරව, මහජනතාවට වඩාත් වාසිදායක පොලී අනුපාතික හෝ ගාස්තු පිළිබඳව සාකච්ඡා කළහැකිවීම සඳහා ණය දීම අනුපාතික සහ තැන්පතු අනුපාතික සිය ව්‍යාපාරික ස්ථානවල ප්‍රදර්ශනය කරන ලෙස බැංකුවලට නියම කර ඇත.

අක්‍රීය ණය බේරුම් කිරීමේදී ඉහළ පිරිවැයකින් යුත්, දිගු සහ බාධාකාරී නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග, අහිතකර ලෙස බලපානු ලැබේ. එබැවින්, අත්‍යවශ්‍ය නීති ප්‍රතිසංස්කරණ සිදුකිරීම සහ බොහෝමයක් රටවල් සිදුකර ඇති පරිදි වත්කම් කළමනාකරණ සමාගම් පිහිටුවීම වැනි වඩාත් ඵලදායී ආයතනික රාමුවක් ක්‍රියාත්මක කිරීම මේ සඳහා ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. ණයදීම් අනුපාතික පහළ දැමීමට බැංකු වෙත බලපෑම් කිරීමට බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළට හැකියාව ඇති බැවින්, බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළ සංවර්ධනය කිරීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම අතරමැදිකරණ පිරිවැය පහත හෙළීමට වැදගත් වේ. නවද, ව්‍යාපෘතිවල සාර්ථකත්වය, සහ ඇපකර නිසි පරිදි තක්සේරු කිරීම මත ණය දීමේ පොලී අනුපාතික පදනම්වීම වැදගත් වන අතර, එමගින් අතරමැදිකරණ පිරිවැය අඩු කළහැකි වේ.

බලකායෙහි නිපුණතා වර්ධනය සඳහා ද්විතියික සහ තෘතීයික අධ්‍යාපනය සුදුසු පරිදි වැඩි දියුණු කිරීම ද මේ හා සමානව වැදගත් වේ.

- **බැංකු අංශයෙහි කාර්යක්ෂමතාව වර්ධනය කිරීම** තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය අංශයෙහි ප්‍රතිසංස්කරණවල ස්ථිර ප්‍රගතියක් අත්පත් කරගෙන ඇත. එහෙත්, ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු පොලී අනුපාතික අන්තරය කලාපය තුළ ඉහළ අගයක් ගනී. එයට හේතුව බැංකු අංශයේ වත්කම් වල සාමාන්‍යයෙන් සියයට 1.9 ක් වූ ඉහළ සේවක ජිරවැයයි. මීට අදාළ ඉන්දියාව සහ පකිස්ථානයෙහි සේවක පිරිවැය සාමාන්‍ය වත්කම්වලින් සියයට 1.3 ක් පමණ වේ. එහෙයින් ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු විසින් ඵලදායීතාවය වර්ධනය කිරීම තුළින් මෙම පොලී අනුපාතික අන්තරය අඩු කිරීම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීම අවශ්‍ය වේ.

- **සියයට 6 - 8 ක ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟාකර ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ විභව හැකියාවක් ඇති අංශ කිහිපයක් පවතී.** ඉහළ සාක්ෂරතාවය සහිත ශ්‍රම බලකායක් සිටීම, ශ්‍රී ලාංකිකයන් තුළ ඉගෙනීමට ඇති දැඩි කැමැත්ත, ප්‍රධාන මුහුදු මාර්ගයන්ට හා ජාත්‍යන්තර දුරකථන සම්බන්ධතා ජාලයන්ට ආසන්නව ශ්‍රී ලංකාව පිහිටා තිබීම යනාදිය නිසා සේවා අංශය තුළ

වර්ධනයට වඩාත් ඉහළ ශක්‍යතාවක් පවතී. මූල්‍ය සේවා, ක්‍රීඩා සහ විනෝදාංශ, වරාය සේවා, තොරතුරු හා විදුලි සංදේශ යන අංශ වර්ධනය සඳහා සැහෙන ඉඩ ප්‍රස්ථාවන් ඇති බව විදහා පෙන්වයි. කෘෂිකාර්මික සහ කාර්මික අංශවලින් ආර්ථිකයට සපයනු ලබන දායකත්වය ඉහළ දැමිය යුතු බව ද අවධාරණය කළ යුතුය. මෙම සියළු අංශයන්ගේ වර්ධනය දිරිමත් කිරීම සඳහා ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම, නවීන තාක්ෂණය යොදා ගැනීම සහ තවදුරටත් නීති රෙගුලාසි ලිහිල් කිරීම මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ඵලදායීතා සංවර්ධනය පිළිබඳ හැඟීමක් ඇති සංස්කෘතියක් බිහිකළයුතු වේ.² ප්‍රතිපත්ති සැලසුම්කිරීමේ දී හා ක්‍රියාවට නැගීමේ දී රාජ්‍ය-පෞද්ගලික සහභාගිත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට සහ ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වූ රජයේ ප්‍රයත්නයන් සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා රජය විසින් 2004 දී ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වූ ජාතික සභාව පිහිටුවන ලදී.

² ආර්ථික සංවර්ධනය පිළිබඳව ජාතික සභාව පර්ඡද 25 ක් සහිතව ක්‍රියාත්මක වේ. මෙමගින් ආර්ථික ප්‍රතිපත්තින්, මූල්‍ය අංශය, ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ, වෙළෙඳම් සහ නිරු බදු, විදුලි සංදේශ, ප්‍රවාහන, සංචාරක, සුර හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය සංවර්ධනය, ඇඟළුම්, ජීවන වියදම, කෘෂිකර්මය, පශු සම්පත්, අධ්‍යාපනය, ආධාර සපයන්නන්ගේ සම්බන්ධීකරණය සහ උතුරු නැගෙනහිර සංවර්ධනය, ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය, සේවා නියුක්තිය ඇති කිරීම, නිපුණතා සංවර්ධනය, කම්කරු සබඳතා, වැවිලි කර්මාන්ත, සෞඛ්‍ය, අපනයන, ඉදිකිරීම්, සහ සු සංවර්ධන අභිමතාර්ථ, ග්‍රාමීය සංවර්ධනය, දිළිඳුකම තුරන් කිරීම, බදු ක්‍රමය, නෛතික සහ රාජ්‍ය අංශයේ ප්‍රතිසංස්කරණ වැනි විවිධ අංශවල ගැටළු සම්බන්ධයෙන් සොයාබලනු ලැබේ.

- සුනාම් ව්‍යසනයෙන් පසු ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්කිරීමේ උත්සාහය සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලීමේ දී ජාතිය යළි ගොඩනැගීමේ කාර්ය සාධක බලකාය සහ මුදවා ගැනීමේ සහ සහන සැලසීමේ කාර්ය සාධක බලකායේ ක්‍රියාකාරීත්වය තුළින් රාජ්‍ය ව්‍යවසාය කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රමෝපායයන් සංවර්ධනය කිරීම සහ ජාතිය යළි ගොඩනැගීමේ වැඩසටහන සඳහා රජයේ සහභාගිත්වය දිරිගන්වන සුළු වේ. සාම ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීම, නීතිය හා සාමය පවත්වා ගෙන යාම සහ රාජ්‍ය පාලන කටයුතු වර්ධනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් රජය ක්‍රියාකාරීව සම්බන්ධ වී ඇත. කලාපය තුළ රටවල් අතුරෙන් ප්‍රශස්ත පාලනයක් පැවතීම, බාධාකාරී ක්‍රියාපටිපාටීන් සහ දූෂණය පහළ මට්ටමක පැවැත්ම හේතුවෙන් ජාත්‍යන්තර සංවිධාන විසින් ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රශංසාවට ලක් කරනු ලැබ ඇත.
- රජය විසින් අත්කරගත් ප්‍රතිඵලවල නවදුරටත් ඒකාග්‍රතාවයක් ඇති කිරීමට සහ වේගවත් ආර්ථික වර්ධන මාවතකට අවතීර්ණ වීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයට ප්‍රමුඛතාවයක් සහ හිතකර වාතාවරණයක් සලසාදීමෙන් පෞද්ගලික අංශයේ ක්‍රියාකාරී ශක්තිය නංවාලීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාව සලසා දීම පිණිස රජය විසින් පොදු භාණ්ඩ හා සේවාවන් කාර්යක්ෂම ලෙස සහ සාධාරණ අයුරින් සපයා දීම වැඩිදියුණු කළයුතුව ඇත. මෙම ක්‍රියාදාමය දැනටමත් ආරම්භ කර ඇති හෙයින්, ඵලදායීතාවය වැඩි දියුණු කිරීම තුළින් නිෂ්පාදන හැකියාව ප්‍රසාරණය කිරීම, පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතුවල නිරතුරුව නියැලීම සහ ගෝලීයකරණයෙන් ඇතිවන ප්‍රතිලාභ නෙලාගන්නා අතරම ගෝලීයකරණය නිසා ඇතිවන අභියෝගයන්ට මුහුණදෙමින් පෞද්ගලික අංශය විසින් සිය මූලිකත්වය යටතේ සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයට සහයෝගය දීම අවශ්‍ය වේ. මෙවැනි ගතික පෞද්ගලික අංශය මගින් රැකියා අවස්ථා උත්පාදනය, දිළිඳුකම අවම කිරීම සහ රට කල්පවත්නා ආර්ථික සංවර්ධනයක් කරා යොමු කිරීම, සාමූහික සමාජසිය වගකීම දිරිගැන්වීම යනාදිය මගින් ආර්ථිකය ඉදිරියට ගෙනයනු ඇත.

1.2 විදේශීය අංශයේ ආර්ථික වාතාවරණය

- විදේශීය ආර්ථික වාතාවරණය ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ - ආර්ථික තත්ත්වය හැඩ ගැසීමෙහිලා ප්‍රධාන කාර්ය භාරයක් ඉටු කරයි. විශාල වශයෙන් විදේශ වෙළෙඳමට

යොමු වූ කුඩා විවෘත ආර්ථිකයක් වශයෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ ධනය ඉපැයීම, ජීවන තත්ත්වය උසස් කිරීම, රැකියා උත්පාදනය මෙන්ම කල් පවත්නා දිගුකාලීන සංවර්ධන මාවතක් වෙත යොමුවීම කෙරෙහි වාසිදායක විදේශීය ආර්ථික වාතාවරණය සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරනු ලබයි. එබැවින්, ශ්‍රී ලංකාවට ලෝකයේ අනෙකුත් රටවල සිදුවන ආර්ථික වර්ධනයන් හෝ පසුබෑමවල බලපෑමෙන් මිදිය නොහැක.

- ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ තෙල් මිල දඩි ලෙස ඉහළ ගොස් තිබියදීත්, 2004 වසරේදී ලෝක ආර්ථිකය සියයට 5.1 ක පුළුල් වර්ධනයක් සනිටුහන් කළ අතර, එය පසුගිය දශක කිහිපයක් තුළදී වාර්තා වූ වේගවත්ම ජාත්‍යන්තර ආර්ථික වර්ධන වේගය විය. ඉහළ පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම් සහ අඛණ්ඩව වැඩි වූ ආයෝජන වියදම් හේතුවෙන් 2004 වසරේ ඇස්තමේන්තුගත වර්ධන වේගය සියයට 4.4 ක් වාර්තා කළ එක්සත් ජනපදය, ලෝක ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්කිරීමෙහිලා ප්‍රධාන දායකයා විය. ජපාන ආර්ථිකය ද වසර කිහිපයක් එකම මට්ටමේ පැවතීමෙන්

11 සංඛ්‍යා සටහන
ගෝලීය ආර්ථික ප්‍රවණතාවයන් සහ ඉදිරි දැක්ම
(වෙනත් සඳහන් නොවූ විට වාර්ෂික ප්‍රතිශත වෙනම)

ශීර්ෂය	ප්‍රත්‍යන්ෂ අගයයන්		පුරෝකථන	
	2003	2004	2005	2006
ලෝක නිෂ්පාදනය	4.0	5.1	4.3	4.4
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	2.0	3.4	2.6	3.0
ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය	3.0	4.4	3.6	3.6
යුරෝ කලාපය	0.5	2.0	1.6	2.3
එක්සත් රාජධානිය	2.2	3.1	2.6	2.6
ජපානය	1.4	2.6	0.8	1.9
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල්	6.4	7.2	6.3	6.0
සංවර්ධනය වන ආසියාව	8.1	8.2	7.4	7.1
චීනය	9.3	9.5	8.5	8.0
ඉන්දියාව	7.5	7.3	6.7	6.4
ලෝක වෙළෙඳ පරිමාව (භාණ්ඩ හා සේවා)	4.9	9.9	7.4	7.6
ආනයන				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	3.6	8.5	6.5	6.3
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	8.9	15.5	12.0	11.0
අපනයන				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	2.8	8.1	5.9	6.8
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	10.7	13.8	9.9	9.7
මිල හැසිරීම				
පරිභෝගික මිල				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	1.8	2.0	2.0	1.9
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	6.0	5.7	5.5	4.6
භාණ්ඩ මිල				
ඉන්ධන	15.8	30.7	23.2	-5.9
ඉන්ධන නොවන	7.1	18.8	3.8	-5.1
සය මාසික උත්පාදන අන්තර් බැංකු අර්ථස ආනුපාතිකය (ප්‍රතිශතය)				
එක්සත් ජනපද ඩොලර් තැන්පතු සඳහා	1.2	1.8	3.3	4.1

මූලය: World Economic Outlook (2005 අප්‍රේල්), ඡාමුඛ.

අනතුරුව, 2004 වසරේදී ශක්තිමත් ක්‍රියාකාරීත්වයක් වාර්තා කළේය. මීට පටහැනිව, දේශීය ඉල්ලුම අඩුවීම සහ යුරෝ මුදල අධිප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් යුරෝ කලාපයේ වර්ධනය මන්දගාමී වූ අතර, එමගින් බාහිර ඉල්ලුම ද අඩු විය. 2004 වසරේදී ජාත්‍යන්තර ආර්ථිකය කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති කළ තෙල් මිල ඉහළ යාම නාමික වශයෙන් ගත් විට ඉතා විශාල වුවද, 1970 ගණන්වල උග්‍ර තෙල් අර්බුදය හා සැසඳීමේදී මූර්ත වශයෙන් එතරම් දඩ නොවේ.

- **කාර්මික රටවල ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය වඩාත් යහපත්වීම මෙන්ම වෙළෙඳ ද්‍රව්‍ය මිල ගණන් ඉහළ යාම මගින් විශාල වශයෙන් ප්‍රතිලාභ ලබමින් නැගීඵන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකවල (emerging market economies) සහ සංක්‍රාන්ති ආර්ථිකවල (transition economies) වර්ධනය පුළුල් වී ඇත.** 2004 වසරේදී පිළිවෙලින් සියයට 9.5 කින් සහ සියයට 7.3 කින් වර්ධනය වූ චීනය සහ ඉන්දියාව යන විශාලම දියුණුවන ආර්ථිකයන් දෙක ද ඇතුළත් ආසියාවේ නැගී ඵන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්, වර්ධනයේ නියමුවන් වශයෙන් තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක විය. රුසියාව, යුක්රේනය සහ යුරෝපා සංගමයේ නව සාමාජිකයින් ඇතුළු යුරෝපයේ සංක්‍රාන්ති ආර්ථිකයන් 2004 වසරේදී ඔවුන්ගේ ආර්ථික තත්ත්වය වර්ධනය කරගෙන තිබේ. අප්‍රිකාවේ සමහර රටවල් සහ මැද පෙරදිග රටවල් ඉහළ තෙල් මිල සහ වෙළෙඳ ද්‍රව්‍ය මිල ඉහළ යාම මගින් ප්‍රතිලාභ ලැබීය.
- **ඉහළ ජාත්‍යන්තර ආර්ථික වර්ධනයක් සමඟ, 2000 වසරෙන් පසු ඉහළම වර්ධන වේගය වාර්තා කරමින් 2004 වසරේදී ලෝක වෙළෙඳම සියයට 9.9 කින් වර්ධනය වූ අතර, එය අපනයන කෙරෙහි නැඹුරු වූ කාර්යක්ෂම සහ ක්‍රියාකාරී රටවල් සඳහා වන අවස්ථාවන් පුළුල් කිරීමක් විය.**
- **අවධමනය අඛණ්ඩව පවතිනු ඇතැයි යන අවදනම දුරු කරමින්, 2003 වසරේ පැවැති ඓතිහාසික වශයෙන් අඩුම ලෝක උද්ධමනය, 2004 වසරේදී ඉහළයාම ආරම්භ වූයේ ප්‍රධාන වශයෙන්, අයවැය සහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති වර්ධනය වන ලෝක ඉල්ලුම සහ ඉහළ නගින තෙල් මිල හේතුවෙනි.** තවද, මෙම ප්‍රතිපත්තිවලට බොහෝ කාර්මික රටවල් අධි ප්‍රතිචාර දැක්වීම් තුළින් ඉහළ උද්ධමන අපේක්ෂාවන් ජනනය කර ඇති අතර, ඒ අනුව මූල්‍ය අංශයේ පෙර පැවති ලිහිල් බව අවසන්

කරමින්, ජාත්‍යන්තර පොලී අනුපාතික ක්‍රමයෙන් ඉහළ යාම සිදු වී ඇත.

- **ජාත්‍යන්තර මුදල් වෙළෙඳපොළ වර්ධනයත් ක්‍රමානුකූලව සිදුවෙමින් පවතින අතර වෙළෙඳපොළ හැඩගැසීම්, මූල්‍ය ක්‍රමයේ ස්ථාවරත්වයට හෝ මූල්‍ය ආයතනවල යහපත් පැවැත්මට තර්ජනයක් එල්ලකර නැත.** කෙසේ වෙතත්, 2004 වසරේදී වර්ධනය වෙමින් පවතින වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්ට ඉදිම ප්‍රාග්ධන ලැබීම් අඩු වී ඇති බව ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, ඒ අනුව ඔවුන්ගේ ගෙවුම් ශේෂ තත්ත්වය අයහපත් වී ඇත.
- **2004 වසර තුළදී එ.ජ.ඩොලරය, ප්‍රධාන මුදල් වර්ග වැඩි ප්‍රමාණයකට එරෙහිව තවදුරටත් අවප්‍රමාණය වූවද එසේ වූයේ පසුගිය වසර දෙක තුළ අවප්‍රමාණය වූවාට වඩා අඩු වේගයකිනි.** එ.ජ.ඩොලරය දුර්වලවීමට හේතු වූයේ එක්සත් ජනපදයේ ජංගම ගිණුමේ අඛණ්ඩව පැවති විශාල හිඟයයි. කෙසේ වෙතත්, එ.ජ.ඩොලරය අවප්‍රමාණයවීම කෙරෙහි මෙම අසමතුලිතතාවයේ බලපෑම, ඉහළ යන එක්සත් ජනපද පොලී අනුපාතික හේතුවෙන් මද වශයෙන් සමනය කරගත හැකිවූ අතර, එය ගෙවුම් ශේෂ අතිරික්තයක් සහිත ආසියානු ආර්ථිකයන් තම නිල සංචිතවලින් විශාල කොටසක් එක්සත් ජනපදයේ රජයේ සුරැකුම්පත්වල යෙදවීමට පෙළඹවීය.
- **නම්‍ය විනිමය අනුපාතිකයක් සහිත, බොහෝ වර්ධනය වන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්හි දේශීය මුදල එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව අධිප්‍රමාණය වූ අතර, චීනය, මැලේසියාව සහ තොංකෝ යන රටවල් එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව ස්ථාවර විනිමය අනුපාත කුමයක් පවත්වාගෙන ගිය හ. මෙමගින් පිළිබිඹු කරනුයේ, විශේෂයෙන්ම, ස්ථාවර විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කරන රටවල් ඇතුළු කලාපයේ රටවල විනිමය අනුපාතික කළමනාකරණයෙහි ඉහළ නම්‍යතාවයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා ජාත්‍යන්තර පෙළඹවීමක අවශ්‍යතාවයයි.** එසේම, ප්‍රධාන මුදල් වර්ග අතර හරස් විනිමය අනුපාතිකයන්හි නියුණු උච්ඡාවචනයන්, සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල සාර්ව ආර්ථික කළමනාකරණය සම්බන්ධ ගැටළු ඇති කරන බැවින්, ප්‍රධාන කාර්මික රටවල් අතර සමීප සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සබඳතාවන් පවත්වා ගැනීම ද අවශ්‍ය වේ.

- ජාත්‍යන්තර ආර්ථික වර්ධනය සියයට 4.3 ක පමණ අඩු අගයක් ගනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇති නමුත් 2005 වසර සඳහා ජාත්‍යන්තර ආර්ථික වර්ධනය පිළිබඳ අපේක්ෂාවන් යහපත් වනු ඇති බව පෙනෙන්නට ඇත. ජාත්‍යන්තර ආර්ථිකයේ මන්දගාමී වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ පරිමාවේ වර්ධනය 2004 වසරේ පැවති සියයට 9.9 සිට 2005 වසරේ දී සියයට 7.4 දක්වා පහළ වැටෙනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. තෙල් මිල අනෙකුත් වෙළෙඳ ද්‍රව්‍ය මිල ගණන්වලට සාපේක්ෂව ඉහළ වේගයකින් වර්ධනය වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇති බැවින්, තෙල් ආනයනය කරන රටවල වෙළෙඳ අනුපාතය අයහපත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. එක්සත් ජනපදයේ විශාල අයවැය හිඟය (2005 වසරේ දී ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 4.4 ක් වේ යැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත.) සහ විදේශීය ජංගම ගිණුමේ විශාල හිඟය (2005 වසරේ දී ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 5.8 ක් පමණ වේ යැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත.) යන ද්විත්ව හිඟයන් අඛණ්ඩව පැවතීම එක්සත් ජනපදයේ සහ ලෝක ආර්ථිකයේ අපේක්ෂිත ඉහළ වර්ධනය අඩු කිරීමට හේතු විය හැකි අවදානම් තත්ත්වයක් ඇතිකර තිබේ. එක්සත් ජනපද ආර්ථිකයේ ඕනෑම පසු බැසීමක් තුළින් ශ්‍රී ලංකාව කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම ප්‍රධාන වශයෙන්ම අපනයන අඩුවීමෙන් සිදුවන අතර, එයට හේතුව වන්නේ එක්සත් ජනපදය ශ්‍රී ලංකාවේ විශාලතම අපනයන වෙළෙඳපොළ වීමය.

1.3 2004 වර්ෂයෙහි සාර්ව ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වය ගත ප්‍රතිපත්ති

ආර්ථික වර්ධනය, ජාතික ආදායම ගත ආදායම් ව්‍යාප්තිය

- අන්තර්ජාතික දේශපාලන අසමතුලිතතාවය, ඛනිජ තෙල් මිල ඉහළ යාම, නියඟය සහ දේශපාලන අස්ථාවරත්වයන් වැනි හේතු වලින් ඇති වූ අභියෝගාත්මක වාතාවරණයට මුහුණදීමට හැකි ශක්තිය. පිළිබිඹු කරමින් 2004 වසරේ දී මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සියයට 5.4 කින් වර්ධනය විය. මෙම වර්ධනය 2003 පැවති සියයට 6 ක වර්ධන වේගයට වඩා අඩු වුවද, එය පසුගිය දශක කිහිපයක් තිස්සේ පැවති සියයට 5 ක වර්ධන ප්‍රවණතාවය අභිබවා යාමට සමත් විය. අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් වැවිළි බෝග අංශයේ සමහර ප්‍රදේශවලට මෙන්ම යල සහ

මහ කන්නවල වි නිෂ්පාදනයට ඇතිවූ බලපෑමෙන් කෘෂිකාර්මික අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය පහත බැසීමත්, ජලවිදුලි උත්පාදනය අඩුවීමත් 2004 වර්ෂයේ වර්ධන වේගය අඩු වීමට ප්‍රධාන හේතු විය. අන්තර් සහ ආයෝජන භාණ්ඩවල ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් ඉහළයාම, විශේෂ යෙන්ම ඛනිජතෙල් මිල ඉහළයාම ද කෘෂිකර්මය, කර්මාන්ත සහ සේවා යන අංශ තුනෙහිම නිෂ්පාදන පිරිවැය කෙරෙහි අයහපත් ආකාරයෙන් බලපෑවේය.

- 2004 දී වෙළෙඳපොළ මිල අනුව ඇස්තමේන්තු කළ දළ දේශීය නිෂ්පාදනය රුපියල් බිලියන 2,029 දක්වා සියයට 15.2 කින් වැඩි විය. එය සියයට 5.4 ක මූර්ත වර්ධනයෙහි සහ දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ අවධානකය මගින් මනින ලද මිල මට්ටම්වල සියයට 9.2 ක වැඩිවීමෙහි ප්‍රතිඵලයක් විය. 2004 දී වෙළෙඳපොළ මිල අනුව ඒක පුද්ගල දළ දේශීය නිෂ්පාදනය රුපියල් 104,347 දක්වා සියයට 14.1 කින් වැඩිවිණි. එ.ජ.ඩොලර් අනුව ගණනය කරන ලද ඒකපුද්ගල දළ දේශීය නිෂ්පාදනය එ.ජ. ඩොලර් 948 සිට 1,031 දක්වා සියයට 8.8 කින් වැඩිවූ අතර, එය එ.ජ.ඩොලර් 1,000 අභිබවා ගිය ප්‍රථම වතාව මෙය වේ.
- විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම් වලට ගලපන ලද දළ දේශීය නිෂ්පාදනය ලෙස නිර්වචනය කළ දළ ජාතික නිෂ්පාදනය 2003 පැවති මූර්ත වර්ධන වේගය වූ සියයට 6.6 ට සාපේක්ෂව 2004 දී සියයට 5.2 කින් වර්ධනය විය. පසුගිය වර්ෂවලදී මෙන් විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම් සෘණ අගයක් ගත් අතර, එය පසුගිය වර්ෂවල පැවති වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2004 දී සියයට 19 කින් තවදුරටත් අඩු විය. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑ සාධක වූයේ 2004 දී ණය සේවා ගෙවීම් මෙන්ම ලාභ සහ ලාභාංශ රටින් පිටතට යාම නිසා විනිමය රටින් පිටතට යාම ඉහළ අගයක පැවතීමත්, විදේශ සංචිත අඩුවීම සහ ජාත්‍යන්තර පොළී අනුපාතික අඩුවීමත් හේතුවෙන් 2004 විදේශීය සම්පත්වලින් ලැබුණ පොළී ඉපැයීම් අඩුවීමත්ය.
- පසුගිය දශක පහ තිස්සේ, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය සියයට 4.2 ක වාර්ෂික සාමාන්‍ය වේගයකින් වර්ධනය වුවද, වර්ධනයට දයකවන සාධකවල පවතින මුල් බැසගත් උණනාවයන් නිසා රට ඉහළ වර්ධනයක් සහිත මාවතකට යොමු කිරීමට මෙම වර්ධන වේගය අසමත් විය. එහෙයින් වේගවත් වර්ධනයක් සඳහා අවශ්‍ය

ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කඩිනම් කළයුතු වේ. මෙය සිදු කළයුතු වන්නේ ප්‍රතිපත්ති, වෙළෙඳපොළ, ආයතනික සහ යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය නොකඩවා සිදු කිරීම තුළිනි. ඉහළ මානව ප්‍රාග්ධනයකට හේතුවන සමාජ යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම් සිදුකෙරෙමින් පවතින අතර, ඒවායින් ජනතාවට ලැබෙන ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කර ඇත. තාක්ෂණය සහ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු අංශ කිහිපයක් තුළ සුළු වශයෙන් පැතිර පවතියි. රජයේ ආයතන රාශියක්ම දඩි අකාර්යක්ෂමතාවකින් යුක්ත වන අතර, අයහපත් තේරීම සහ සඳ්වාරාත්මක උවදුර වැනි වර්ධනයන් වළකාලන ලක්ෂණයන් පෙන්නුම් කරයි. මෙවැනි සංවිධානවල පාලනය සහ වගකීම තවදුරටත් උසස් මට්ටමකට ගෙන ඒමට ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩ තවදුරටත් පවතී. විශේෂයෙන්ම මූල්‍ය අංශය ද ඇතුළුව ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වයක් ඇති බොහෝ අංශ සඳහා සම්පත් වඩා කාර්යක්ෂමව භාවිතා කිරීමට අවශ්‍ය වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයන් නොදියුණු මට්ටමක පවතී.

- **දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රාදේශීය ව්‍යාප්තියට අනුව පෙනීයන්නේ 2003 වසරේදී බස්නාහිර පළාත ඉන් සියයට 49 කට දයක වූ බවයි.** ඉහළ මට්ටමක පවතින සමාජ ආර්ථික යටිතල පහසුකම් වටා සාමාන්‍යයෙන් ආර්ථික කටයුතු සංකේන්ද්‍රණය වීම සහ බස්නාහිර පළාත එවැනි වාතාවරණයක් සැපයීම එම ඉහළ අගයට හේතුවයි. අභ්‍යන්තර වෙළෙඳ හා ආයෝජනය සඳහා වන සම්බාධකයන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ නොමැත. එබැවින් පවත්නා භූගෝලීය අසමතුලිතතාවයන්ට හේතුවී ඇත්තේ පොදු භාණ්ඩ ප්‍රමාණවත් ලෙස සපයා නොතිබීම සහ ඉතා පහත් මට්ටමක පවත්නා යටිතල පහසුකම් විශේෂයෙන්ම මාර්ග, විදුලිය, පණිවුඩ හුවමාරු පහසුකම් යන අනෙකුත් අවහිරතාවයන්ය. එබැවින්, ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පවත්නා අසමතුලිතතාවයන් සමනය කිරීම සඳහා පුළුල් පරාසයක විහිදුණු ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වලට සහායවන පොදු භාණ්ඩ සහ යටිතල පහසුකම් සැපයිය යුතු වේ.
- **පසුගිය සෑම රජයක් විසින්ම උත්සාහයන් දරුවද, නිදහසින් පසු ශ්‍රී ලංකාවේ ආදායම් ව්‍යාප්තිය සාපේක්ෂ වශයෙන් නොවෙනස්ව පවතියි.** මහ බැංකුව විසින් කලින් කලට පවත්වන ලද පාරිභෝගික මූල්‍ය

සමීක්ෂණවලින් හෙළිවන පරිදි, ආදායම් ව්‍යාප්තියේ සමාන බව හෝ අසමාන බවෙහි ප්‍රමාණය පෙන්නුම් කරනු ලබන ගිනි සංගුණකය 1953 සිට 0.5 ක පමණ පටු පරාසයක පවතී. මෙම සංගුණකයෙන් පෙන්නුම් කරන පරිදි ආදායම් ව්‍යාප්තිය වර්ධනය නොවීමට හේතුව වන්නේ මෙම කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාව අත්කර ගෙන ඇති අඩු ආර්ථික වර්ධනයයි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, රැකියා උත්පාදනය අඩුමට්ටමක පවතින අතර, ඒ අනුව සාමාන්‍ය සංවර්ධන ක්‍රියාදාමය තුළින් දිළිඳු ජනතාවට දිළිඳු මට්ටමින් මිදීමට ඇති හැකියාව සීමාවී තිබේ. දිළිඳු ජනතාව වෙනුවෙන් සකස් කරන ලද ප්‍රතිපත්ති නිසි ලෙස ඉලක්ක කර නොතිබීම ද මෙම ගැටළුව විසඳීම නොහැකිවීමට හේතු වී ඇත. එබැවින්, වර්ධනය ඉහළ නැංවීම සහ අවශ්‍ය අංශ වෙත ඉලක්ක කිරීම කාර්යක්ෂම කිරීම පිණිස, සංවර්ධනයට දිරිදීම සහ දිළිඳු ජනයාට සහන සැලසීමේ ප්‍රතිපත්තියක් නොකඩවා අනුගමනය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

නිෂ්පාදනය ගහ ආංශික ක්‍රියාකාරිත්වය කෘෂිකර්මය

- **2003 දී මද වශයෙන් වර්ධනය වූ කෘෂිකර්මාන්ත අංශය, වී සහ පොල් නිෂ්පාදනය පහත වැටීම හේතුකොට ගෙන 2004 වසරේ දී පහත වැටුණි.** 2004 දී ඊසාන දිග මෝසම් වැසි නොලැබී යාමත්, නිරිතදිග මෝසම් වැසි ප්‍රමාදවීමත් හේතුකොටගෙන වැඩිකලක් පැවැතුනු නියඟය 2004 වසරේ කෘෂි නිෂ්පාදනය අඩුවීමට බලපෑ ප්‍රධාන සාධකය විය. කෙසේ වුවද, පවතින ජලයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහා ගොවීන් වී වගාවෙන් අනෙකුත් අතිරේක ආහාර බෝග සහ එළවළු වගාවලට මාරුවීම හේතුවෙන් මෙම බෝග වගාවන් වැඩි දියුණු විය. 2003 මැයි මාසයේදී ඇති වූ ගංවතුරෙන් හානියට පත් තේ නිෂ්පාදනය තරමක් දුරට නැවත යථාතත්ත්වයට පත් වූ අතර, ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ මිල ගණන් ආකර්ෂණීය මට්ටමක පැවතීමට ප්‍රතිචාර දක්වමින්, රබර් නිෂ්පාදනය තවදුරටත් වැඩි විය. 2003 දී සියයට 7 කින් වර්ධනය වූ පොල් එළඳව 2004 දී ආන්තිකව පහත වැටුණි. පෞද්ගලික අංශයේ ක්‍රියාකාරී සහභාගිත්වයන් සමඟ සිනි නිෂ්පාදනය නොකඩවා වැඩි විය. පශු සම්පත් අංශය මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරිත්වයක් පෙන්නුම් කළ අතර, ධීවර අංශය ආන්තික වර්ධනයක් වාර්තා කළේය.

12 ගංඛන ගවගත
ස්ථාවර මිල ගටයේ (1996) දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය

අංශය	වටිනාකම (රු.ද.ල.)		ද. දේ. නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස (%)		වෙනස්වීමේ අනුපාතිකය (X)		වෙනස්වීමේ දශකන්වය (X)	
	2003 (අ)	2004 (ආ)	2003 (අ)	2004 (ආ)	2003 (අ)	2004 (ආ)	2003 (අ)	2004 (ආ)
කෘෂිකාර්මික අංශය	176,450	175,182	19.0	17.9	1.6	-0.7	5.4	-2.5
කෘෂිකර්මය	137,150	135,297	14.7	13.8	3.2	-1.4	8.0	-3.7
දැව ආදී වන ද්‍රව්‍ය	16,887	17,107	1.8	1.7	1.4	1.3	0.4	0.4
ධීවර	22,412	22,779	2.4	2.3	-6.9	1.6	-3.1	0.7
කාර්මික අංශය	246,417	259,256	26.5	26.5	5.5	5.2	24.3	25.7
සකල් සහ කැනීමේ කටයුතු	15,699	16,946	1.7	1.7	5.7	7.9	1.6	2.5
නිමැවුම් කර්මාන්ත	151,951	159,696	16.3	16.3	4.2	5.1	11.5	15.5
ඉදිකිරීම්	64,115	68,332	6.9	7.0	5.5	6.6	6.3	8.5
විදුලිය, ගෑස් සහ ජලය	14,651	14,282	1.6	1.5	21.6	-2.5	4.9	-0.7
සේවා අංශය	507,191	545,487	54.5	55.7	7.9	7.6	70.3	76.8
ප්‍රවාහනය, ගබඩා කිරීම සහ සන්නිවේදනය	125,538	142,679	13.5	14.6	10.6	13.7	22.7	34.4
කොහ සහ සිල්ලර වෙළෙඳාම සහ හෝටල් සහ අවන්හල්	206,507	218,924	22.2	22.3	7.8	6.0	28.4	24.9
මූල්‍ය සේවා, දේපළ වෙළෙඳාම් සහ ව්‍යාපාරික සේවා	108,578	114,717	11.7	11.7	8.8	5.7	16.6	12.3
රාජ්‍ය පරිපාලනය, අනෙකුත් රාජ්‍ය සේවා සහ ආරක්ෂක කටයුතු, අනෙකුත් ප්‍රජා, සාමාජීය සහ පෞද්ගලික සේවා	66,568	69,166	7.2	7.1	2.1	3.9	2.6	5.2
දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (ද.දේ.නි.)	930,057	979,925	100.0	100.0	6.0	5.4	100.0	100.0
විදේශීය ඉදිරි සාධක ආදායම	-9,468	-11,300			-32.2	19.3		
දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය (ද.ජා.නි.)	920,588	968,625			6.6	5.2		

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

- 2004 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සඳහා කෘෂි කර්මාන්තයෙහි දශකන්වය සියයට 17.9 ක් විය. මෙම දශකන්වය අනෙකුත් අංශවල දශකන්වයන්ට වඩා සාපේක්ෂව අඩු වූවත්, අනෙකුත් රටවල කෘෂිකර්මයේ දශකන්වය සමඟ සැසඳීමේදී එය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් වේ. දියුණු වූ රටවල මෙම දශකන්වය සියයට 1-2 ක් පමණ අඩු මට්ටමක වන අතර ඔ ශීඝ්‍රයෙන් දියුණු වෙමින් පවතින රටවල එය සියයට 10 ක් පමණ වේ.
- ජාත්‍යන්තර වශයෙන් සලකා බලන විට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට කෘෂිකර්මාන්තයෙන් වන දශකන්වය වාර්ෂිකව අඩු වෙමින් පවතී. කෘෂිකාර්මික අංශයේ වර්ධනය සහ සංවර්ධනය සීමා කරන එම අංශයට ආවේනික වූ ප්‍රධාන පසුබෑම් කීපයක් එහි දශකන්වය අඩු කිරීමට හේතු වී ඇත. කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සඳහා අනම්‍ය ආදායම් ඉල්ලුමක් පැවැත්ම, ඉඩම් ප්‍රමාණය සීමිත වීම සහ කට්ටි කිරීම හේතුකොටගෙන පරිමාණානුකූල ඵල නිසි අයුරින් ලබා ගැනීමට නොහැකිවීම, ශ්‍රමිකයන් ශ්‍රම සුක්ෂම වෙනත් අංශ කරා සංචලනයවීම, නිෂ්පාදන සාධක සඳහා කර්මාන්ත සහ සේවා අංශ සමඟ තරග කිරීම අපහසු වීම මෙවැනි

පසුබෑම් කිහිපයක් ලෙස දක්විය හැකිය. මෙම සීමාවන් තුළ, සිංගප්පූරුව වැනි සීමිත භූමි ප්‍රමාණයක් සහිත සමහර රටවල් සාම්ප්‍රදයික කෘෂිකර්මාන්තයෙන් බැහැර වී ඇති අතර, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය, ජපානය සහ යුරෝපා හවුලේ අනෙකුත් රටවල් කෘෂි අංශයට සැලකිය යුතු ලෙස සහනාධාර සහ ආරක්ෂාව සපයන අතර පර්යේෂණ තුළින් කෘෂි නිෂ්පාදනවල එකතු කළ අගය ඉහළ දැමීමට කටයුතු කරනු ලබයි.

- කෘෂිකාර්මික ඵලදායිතාව ඉහළ නැංවීමේ ප්‍රධාන අවශ්‍යතාවයන් වනුයේ වැඩි අස්වැන්නක් ලබාදෙන බෝග හඳුන්වාදීම, වාරි ක්‍රම වැඩි දියුණු කිරීම සහ ජල කළමනාකරණය, ජල බෙදා හැරීමේ කාර්යක්ෂමය සහ පොලිතින් ගෘහ තුළ වගා කිරීම වැනි නව තාක්ෂණය භාවිතා කිරීම, ජාත්‍යන්තර සහභාගීත්වය ඔස්සේ පර්යේෂණ හා තාක්ෂණික සංවර්ධනය මගින් උසස් බෝග වගා ක්‍රම භාවිතය සහ පොහොර, කෘෂිනාශක, ජලය වැනි යෙදවුම් කාර්යක්ෂමව භාවිතා කිරීම වේ. රජයේ මූලිකත්වයෙන් මෙහෙයවන ලද පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වැඩසටහන් තුළින් ශ්‍රී ලංකාව අතීතයේදී මෙම ගැටළු විසඳීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇත. එවැනි පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වැඩසටහන් මගින්

නව සොයා ගැනීම් රැසක් උත්පාදනය කර තිබුණ ද, ඒවා ජාත්‍යන්තර මට්ටමේ සංවර්ධනයන් සිදුවන තරම් වේගවත් නොවීමට හේතුව ලෙස අනුමාන කළ හැක්කේ දැනටමත් සොයාගෙන ඇති ක්‍රම අප රටට ගැලපෙන පරිදි සකස් කර ගැනීමේ වඩාත් ප්‍රායෝගික ක්‍රමවලට හුරුවීමට වඩා මූලික පර්යේෂණ මෙහෙයවීමට කැමැත්තක් දැක්වීම විය හැකිය. මූලික පර්යේෂණ වලින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල නෙලා ගැනීමට දිගු කාලයක් ගත වන අතර, මෙම අංශයේ පවතින ගැටළුවල බැරැරුම් ස්වභාවය නිසා එවැනි දිගුකාලයක් බලා සිටීමට නොහැකි ය. වඩා ඉක්මණින් සිදු කළ යුතු ක්‍රියා මාර්ගය විය යුත්තේ දැනටමත් දියුණු කර ඇති උසස් තාක්ෂණයට හුරුවීම සහ වැඩි අස්වනු ලබාදෙන විශේෂ බෝග භාවිතය සහ කෘෂිකාර්මික ක්‍රියා පිළිවෙත් ක්ෂේත්‍ර මට්ටමින් අනුගමනය කිරීමයි. මෙම අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා දේශීය පෞද්ගලික ව්‍යවසායකයන් සහ අසල්වැසි රටවල සිටින ඔවුන්ගේ පාර්ශ්වකරුවන් අතර හිතකර සම්බන්ධතාවයන් ගොඩනංවා ගත යුතුය.

- **කෘෂිකාර්මික අංශයේ සංවර්ධනය සඳහා වන අනෙකුත් අවශ්‍යතාවය වන්නේ වෙළෙඳපොළට නැඹුරු ස්ථාවර සහ මනා ලෙස සකස් කරන ලද වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්තියක් පවත්වා ගැනීම වේ.** එකිනෙකට ප්‍රතිවිරුද්ධ පරමාර්ථ දෙකක් වන ජීවන වියදම අඩු කිරීම සහ ගොවියාගේ ආදායම් මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා සමහර කෘෂිකාර්මික ද්‍රව්‍ය මත වන වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්තිය, විශේෂයෙන් ආනයන තීරු බද්ද, 2004 වසරේදී කිහිපවරක් සංශෝධනය කරන ලදී. අවිධිමත් ලෙස මෙවැනි ප්‍රතිපත්ති වෙනස්කම් සිදු කිරීම හේතුවෙන් ඇතිවන මිල විකෘතීන් මේ බලපෑම කෘෂිකාර්මික අංශයේ දිගුකාලීන පැවැත්මට හානිදායක වේ.

කර්මාන්ත

- **කාර්මික අංශය 2004 දී සියයට 5.2 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය.** විදුලිය සහ ජලය යන උප අංශ හැරුණු විට කර්මාන්ත අංශයෙහි අනෙක් සියලු උප අංශයන් මෙම ඉහළ ක්‍රියාකාරීත්වයට දායක විය.
- **කම්හල් කර්මාන්ත අංශයෙහි විශාලතම උප අංශය වූ නිමැවුම් කර්මාන්ත අංශය 2004 දී සියයට 6.1 කින් වර්ධනය විය.** මෙම උප අංශය 2004 වසරේ කර්මාන්ත අංශයේ සමස්ත වර්ධනයට සියයට 59 කින් දායක විය.

- නිමැවුම් කර්මාන්ත අංශය වසරේ ප්‍රථම භාගයේදී මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් පෙන් වූ නමුදු වසරේ දෙවන භාගයේදී එහි වර්ධනය වඩාත් ශක්තිමත් විය. පසුගිය වසරවලදී මෙන්ම පෞද්ගලික අංශයේ කර්මාන්ත, කාර්මික අංශයේ නිමැවුමින් වැඩි කොටසකට දායක වූ අතර 2004 වසරේදී එම දායකත්වය සියයට 96 ක් විය.
- **2004 දී කම්හල් කර්මාන්ත අංශයෙහි වර්ධනයෙන් සියයට 90 කට වැඩි ප්‍රමාණයකට ප්‍රධාන කාර්මික කාණ්ඩ තවම අතරින් ප්‍රධාන වශයෙන් කාණ්ඩ 4 ක් දායක විය.** එම කාණ්ඩයන් වූයේ රෙදිපිළි, ඇඟළුම් සහ සම් නිෂ්පාදන, ආහාර, පාන වර්ග සහ දුම්කොළ නිෂ්පාදන, රසායනික ද්‍රව්‍ය, බනිජ් තෙල්, රබර් සහ ප්ලාස්ටික් නිෂ්පාදන සහ ලෝහ නොවන බනිජ් නිෂ්පාදනයයි. 2004 දී අපනයන වෙළෙඳපොළාහිමුඛ කර්මාන්තයන් මෙන්ම දේශීය වෙළෙඳපොළාහිමුඛ කර්මාන්තවල ද යහපත් ක්‍රියාකාරීත්වයක් ඇති විය. ලෝක ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම, දේශීය පාරිභෝගික ඉල්ලුම ඉහළයාම, පොලී අනුපාතික පහළ මට්ටමක පැවතීම, සටන් විරාමය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මකවීම සහ විදුලි සංදේශ, තොරතුරු තාක්ෂණය සහ වරාය සේවා කටයුතු යන මූලික යටිතල පහසුකම්වල සිදු වූ වර්ධනයන් සහ රේගු ක්‍රියා පටිපාටිවල ඇති වූ සරළ භාවය තුළින් කාර්මික අංශය ප්‍රතිලාභ ලැබීය. එලදැයිතාවයේ වර්ධනයන් සහ නිෂ්පාදන පිරිවැය තාර්කිකරණය කිරීම තුළින් අපනයන තරඟකාරීත්වයට පහසුකම් සැලසිණි.
- **පසුගිය දශක දෙකක කාල සීමාව තුළදී ක්‍රියාත්මක වූ රෙදිපිළි සහ ඇඟළුම් පංගු ක්‍රමය 2005 ජනවාරි 1 වැනි දිනෙන් අවසන් විය.** එසේ නමුදු, 2005 වසරේදී එමගින් කර්මාන්ත මත සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති නොවනු ඇත. පංගු ක්‍රමය අවසන්වීම පිළිබඳව අඩු වශයෙන් දශකයකට පෙර ප්‍රකාශයට පත් කිරීම නිසා පංගු රහිත වෙළෙඳ පරිසරයක් තුළ ඇතිවිය හැකි තරඟකාරීත්වයට මුහුණදීම සඳහා ඇඟළුම් කර්මාන්තය ක්‍රමිකව ප්‍රතිව්‍යුහගත වෙමින් පැවැතිණි. නිෂ්පාදන විශේෂී කරණය, නිෂ්පාදන ආයතන ඒකාබද්ධවීම් සහ පවරාගැනීම්, නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියෙහි ඇති වූ වර්ධනයන්, තාක්ෂණයේ ඇති වූ සංවර්ධනය, නිපුණතා සංවර්ධනය, නිෂ්පාදනය හා සම්බන්ධ ක්‍රමෝපායන්ගේ වර්ධනය, කර්මාන්තයන්හි පසුපස සම්බන්ධතා (Backward linkages) වැඩි

ශ්‍රී ලංකාවේ තරගකාරිත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම

වත්කම්, ජනතාව හා ක්‍රියාදාමයන් කාර්යක්ෂම ලෙස කළමනාකරණය කිරීම තුළින් ශ්‍රේෂ්ඨත්වයට හෝ අතිශ්‍රේෂ්ඨත්වයට පත්වීමට රටකට ඇති හැකියාව එහි තරගකාරිත්වය ලෙස නිර්වචනය කරනු ලබයි. ජාතියක සෞභාග්‍යය සහ එම රටෙහි ජනතාවගේ ජීවන මට්ටම කෙරෙහි තරගකාරිත්වය දැඩි ලෙස බලපානු ලැබේ. තරගකාරිත්වය සාපේක්ෂ වන අතර එය වෙනස්වන සුළු වේ. තරගකාරී වාතාවරණයක් තුළ ක්‍රියා කිරීමට හා ප්‍රතික්‍රියා කිරීමට ඇති හැකියාව තීරණය කරනු ලබන රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තින් හා ව්‍යාපාරික පසුබිම, අවශ්‍ය උපාය මාර්ගික වෙනස්කම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට ජනතාවට ඇති හැකියාව සහ ව්‍යවසායයන්හි තමාගේ ශ්‍රීතවය මත තරගකාරිත්වය රඳා පවතී. ආර්ථිකයක මෙම සාධකයන් අඛණ්ඩව පවතී නම් පමණක් ධරණීය තරගකාරිත්වයක් පවත්වාගත හැකි වනු ඇත.

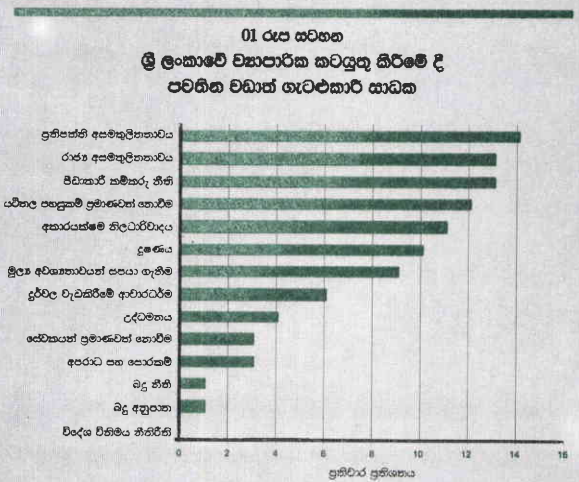
රටක සියළුම කුඩා අංශයන්හි ක්‍රියාත්මක වන විවිධ මට්ටමේ ව්‍යවසායකයන්ගේ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාදාමය තුළින් තරගකාරිත්වය ජනිත වේ. තරගකාරිත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා වූ ප්‍රතිපත්තින් පද්ධතිමය අවදානම් අවම මට්ටමක පවත්වා ගැනීම කෙරෙහි සහ යහපත් ව්‍යාපාරික වාතාවරණයක් ඇති කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළයුතු අතර එවැනි පරිසරයක් තුළ ව්‍යාපාරිකයින්ට තම තරගකාරී බව ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා පුළුල් පරාසයක් තුළ විවිධ තීරණ ගැනීමට හැකිවනු ඇත. ව්‍යවසායකයින් විසින් තමන්ට වඩාත් සුදුසු කුමක්දැයි තීරණය කරනු ලබන අතර එමගින් අවසානයේදී තරගකාරිත්වය කරා ලඟා වනු ඇත.

සහනාධාර සැපයීමෙන් හෝ තාවකාලිකව වැටුප් පහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීම තුළින් රටක වෙළෙඳපොළ කොටස පුළුල් කර ගැනීමට උත්සාහ ගැනීමෙන් එම රටේ තරගකාරිත්ව ක්‍රමය ධරණීය ලෙස ඉහළ නංවාගත නොහැකි බව ලෝකයේ ඉහළ තරගකාරිත්වයක් සහිත රටවල අත්දැකීම් තුළින් පෙන්වුම් කර ඇත. සහනාධාර තුළින් කර්මාන්ත සඳහා තාවකාලික අස්වැසුමක් පමණක් ලැබෙන බැවින්

සහනාධාර තරගකාරිත්වය ඉහළ නැංවීම කෙරෙහි එලදැයි කාර්යභාරයක් ඉටු නොකරන බව සනාථ වී ඇත. මේ සඳහා යොදා ගනු ලබන සම්පත් වැඩි එලදැයිතාවක් ලබාගත හැකි වෙනත් කටයුත්තක යෙදවිය හැකිය. එමෙන්ම ඉලක්ක කරනු ලබන අංශයන්හි මිල ගණන් කෘතිම ලෙස ගැලපුම් කිරීම තුළින් හෝ කෘතිම ලෙස යෙදවුම් මිල ගණන් පහළ දැමීම මගින් රටක තරගකාරිත්වය සැබෑ ලෙස ඉහළ නංවා ගැනීමට නොහැකි බව තව දුරටත් හෙළිවී ඇත. ධරණීය තරගකාරිත්වයක් ජනිත වනුයේ එලදැයිත්වය ඉහළ නංවා ගැනීම තුළින් පමණි. ඉහළ එලදැයිත්වයක් අත්පත් කර ගැනීම තුළින් ඉහළ වැටුප් ලබාදීමට හැකිවෙන අතර මුදලේ ශක්තිමත් භාවය ඉහළයාම සහ ප්‍රාග්ධනය මත සිත් ගන්නා සුළු ප්‍රතිලාභ ජනනයවීම හේතුවෙන් ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමට හැකි වනු ඇත. එබැවින් රජයේ කාර්යභාරය විය යුත්තේ මනා සාර්ව ආර්ථික වාතාවරණයක් සහ ආයතනික රාමුවක් ඇති කිරීම තුළින් ව්‍යවසායකයන්ට තම තරගකාරිත්වය ඉහළ නංවා ගැනීමට හැකිවන පරිදි ව්‍යාපාරික තීරණ ගැනීමට ඉඩ සලසා දීම වේ.

වර්තමානයේ පවතින දැඩි තරගකාරී වෙළෙඳපොළ වාතාවරණය තුළ සමහර සැපයුම් සාධකයන් එනම්, නිදහස් වෙළෙඳපොළ ප්‍රතිපත්තින් අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම සඳහා දේශපාලනික අවශ්‍යතාවයක් පැවැතීම, පැහැදිලි වාණිජ, ආයෝජන සහ විනිමය පාලන නීති පැවැතීම, ඉහළ තත්ත්වයේ යටිතල පහසුකම් පැවැතීම, ක්‍රියාත්මක කළහැකි සාධාරණ නියාමන ක්‍රියා පටිපාටීන් පැවැතීම , අවම හා කාර්යක්ෂම පරිපාලන ව්‍යුහයක් පැවැතීම, නිදහස් හා කාර්යක්ෂම අධිකරණ ක්‍රමයක් පැවැරීම, ජනතාවගේ සිතූම් පැතුම් හා ආකල්පවල වෙනස්වීමක් ඇති වීම, සියළු ආයතනවලට සමාන ලෙස සහභාගිවීමට ඉඩප්‍රස්තා ලබා දීම සහ ඉතා යහපත් පාලන තත්ත්වයක් පැවැතීම, රටක තරගකාරී සංස්කෘතියක් ගොඩනැගීම සඳහා පැවැතිය යුතු වැදගත් සාධකයන් වේ. ක්‍රියාත්මක කළහැකි මනා ලෙස සැකසුනු නීති සහ නියමයන් රටක ප්‍රශස්ථ ව්‍යාපාරික වාතාවරණයක් ඇති කිරීම කෙරෙහි මහෝපකාරී වේ.

ලෝක ආර්ථික සංසඳය (World Economic Forum) මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලබන ගෝලීය තරඟකාරීත්වය පිළිබඳ 2004 - 2005 වාර්තාවේ (Global Competitiveness Report 2004 - 2005) දක්වා ඇති පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ තරඟකාරීත්වය 2004 දී 68 වැනි ස්ථානයේ පෙළ ගස්වා ඇත. මෙහි දක්වා ඇති පෙළගැස්වීමට අනුව බංගලාදේශය 95 වන ස්ථානයේත්, ඉන්දියාව 30 වන ස්ථානයේත්, පකිස්ථානය 73 වන ස්ථානයේත් පසුවෙයි. ලෝක බැංකු සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකු අධ්‍යයනයන් මෙන්ම ගෝලීය තරඟකාරීත්වය පිළිබඳ වාර්තාවේ දක්වා ඇති පරිදි ප්‍රශස්ත පාලනය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව කලාපයේ රටවල් අතුරින් ඉහළම ස්ථානයෙහි පසුවෙයි. කෙසේ වෙතත් ප්‍රතිපත්ති අසමතුලිතතාවය, රාජ්‍ය අසමතුලිතතාවය, කම්කරු නීති සහ යටිතල පහසුකම් සම්බන්ධයෙන් ගැටළු පවතී.



මූලාශ්‍රය: ගෝලීය තරඟකාරීත්වය පිළිබඳ 2004-2005 වාර්තාව

සටහන: දක්වා ඇති සාධක 14 ක්, ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යාපාරික කටයුතු කිරීමේදී පවතින වඩාත් ගැටළුකාරී සාධක 1 සිට 5 දක්වා පෙළ ගස්වන ලෙස ප්‍රතිචාර දක්වනවිටගෙන් ඉල්ලා සිටින ලදී. රූප සටහනෙහි පේළි වලින් දැක්වෙනුයේ ඔවුන්ගේ පෙළගැස්මට අනුව බර තැබූ ප්‍රතිචාරයන් වේ.

දියුණුවීම මෙන්ම අලෙවිකරණ හැකියාවන් වර්ධනය වීම ආදී කරුණු තුළින් මෙම ප්‍රතිව්‍යුහගතවීම් සිදු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මිල, නිෂ්පාදනයන්හි ගුණාත්මක තත්ත්වය සහ බෙදහැරීමේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි ඉහළ ප්‍රතිරූපයක් ගොඩනගා ගැනීමට මෙම කර්මාන්තයට හැකි විය. ප්‍රධාන වෙළෙඳ හවුල්කාර රටවල් සමඟ සාකච්ඡා කිරීම තුළින් ලැබීමට අපේක්ෂිත සහන මෙම අංශයට හිතකර ලෙස බලපානු ඇත.

සේවා

- සංවර්ධිත සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් බොහොමයක මෙන්ම වසර ගණනාවක් තිස්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වර්ධනයට මහඟු පිටුවහලක් වූයේ සේවා අංශයයි. 2004 වර්ෂයේදී සේවා අංශය සියයට 7.6 කින් වර්ධනය වූ අතර, සමස්ත ආර්ථික වර්ධනය සඳහා සියයට 77 ක දායකත්වයක් ලබා දුන්නේය. මෙම අංශය පුළුල් සේවා අංශ රැසක් ආවරණය කරන අතර, ඒ සඳහා විශාල දායකත්වයක් සපයනු ලබන්නේ නොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳුම, හෝටල් සහ ආපනශාලා (සියයට 25), ප්‍රවාහන, ගබඩා කිරීම් සහ සන්නිවේදන (සියයට

- 34) සහ මූල්‍ය සේවා, දේපල වෙළෙඳුම් සහ ව්‍යාපාර සේවා (සියයට 12) යන අංශයන්ය.
- නොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳ උප අංශය තුළ, අපනයන සහ ආනයන යන දෙඅංශයම සැලකිය යුතු අන්දමින් වර්ධනය වූ අතර, එය සේවා අංශය කෙරෙහි විශාල දායකත්වයක් ද සැපයීය. අපනයන වෙළෙඳුම සියයට 7.7 කින් වර්ධනය වූ අතර, ආනයන වෙළෙඳුම සියයට 9 කින් ප්‍රසාරණය විය. කෘෂිකාර්මික අංශයේ පසුබෑම පිළිබිඹු කරමින් දේශීය වෙළෙඳුම් උප අංශය 2004 දී සියයට 1.7 ක මන්දගාමී වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. හෝටල් සහ ආපනශාලා උප අංශය සියයට 15.9 කින් වර්ධනය විය. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ වර්ෂය තුළ දිවයිනට පැමිණි සංචාරකයින් සංඛ්‍යාව සියයට 13.1 කින් 566,202 දක්වා වාර්තාගත මට්ටමකට වැඩිවීමයි.
- ප්‍රවාහන, ගබඩා කිරීම් සහ සන්නිවේදන අංශය 2004 වර්ෂය තුළ සියයට 13.7 කින් වර්ධනය විය. මේ සඳහා විශේෂ දායකත්වයක් සැපයුවේ විදුලි සංදේශ සහ නැව්/ඉවත් භාණ්ඩ මෙහෙයවීම යන උප අංශයි. පසුගිය කාලපරිච්ඡේදය තුළ ඉහළ මට්ටමකින්

වර්ධනය වූ විදුලි සංදේශ උප අංශය 2004 වර්ෂය තුළදී සියයට 31 කින් තවදුරටත් වර්ධනය විය. නැව් භාණ්ඩ මෙහෙයුම් කටයුතුවල ප්‍රගතිය පිළිබිඹු කරමින් වරාය සේවා කටයුතු සියයට 12.3 ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. ආර්ථිකය තුළ විශාලතම සේවා අංශයක් වන ප්‍රවාහන උප අංශය සියයට 4.2 කින් වර්ධනය විය.

- මූල්‍ය සේවා, දේපළ වෙළෙඳුම් හා ව්‍යාපාර සේවා අංශය 2003 වර්ෂයේ පැවති සියයට 8.8 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2004 වසර තුළ සියයට 5.7 කින් වර්ධනය විය. පසුගිය වසරේ ඉහළ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ බැංකු උප අංශයේ පසුබෑම මෙම අංශයේ මන්දගාමීත්වයට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව ලෙස දැක්විය හැකිය. පසුගිය වසර හා සසඳන විට පැවති අඩු පොලී අනුපාතිකයන්ට ප්‍රතිචාර ලෙස බැංකු අංශයේ ණය ප්‍රමාණය සියයට 20 කින් ඉහළ ගිය ද, ප්‍රධාන බැංකු කාර්යයන්ගෙන් උපයාගත් ශුද්ධ පොලී ආදායම ගිය වසර හා සසඳන කල අඩු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. තවද, සුරැකුම්පත් වෙළෙඳුමෙන් ලැබූ ලාභය අඩු වීමෙන් පොලී නොවන ආදායම ද නියුණු ලෙස පහළ වැටුණි. රක්ෂණ, කල්බදු හා බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන උප අංශ, බැංකු උප අංශය අභිබවා ක්‍රියාකාරී විය.

පරිභෝජනය, ඉතිරිකිරීම් හා ආයෝජනය

- දළ දේශීය වියදම (ද.දේ.වි.) 2004 වසරේදී සියයට 18.4 කින් වර්ධනය විය. ජාතික ආදායම් ගිණුම්කරණයේදී, රුපියල් බිලියන 2,029 ක් වූ ද.දේ.වි. ය, සමස්ත දේශීය ඉල්ලුමෙන් සහ ශුද්ධ භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා අපනයනය මගින් මනිනු ලබන ශුද්ධ බාහිර ඉල්ලුමෙහි එකතුවෙන් වියදම් අංශයෙහි නියෝජනය කරයි. දේශීය පරිභෝජනය හා දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයේ හෙවත් ආයෝජනයේ එකතුව මගින් සමස්ත ඉල්ලුම හෙවත් ද.දේ.වි. දැක්වේ. 2004 වර්ෂයේදී ද.දේ.වි. රුපියල් බිලියන 2,214 දක්වා සියයට 18.4 කින් වර්ධනය වූ අතර ශුද්ධ විදේශීය ඉල්ලුම රුපියල් බිලියන 185 ක සාණ අගයක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත.
- පවත්නා මිල ගණන් යටතේ පරිභෝජන වියදම රුපියල් බිලියන 1,707 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, එය 2003 ට සාපේක්ෂව සියයට 15.2 කින් ඉහළ යාමකි. සාමාන්‍ය මිල මට්ටම සියයට 9.8 කින් හා මූර්ත පරිභෝජනය, ද.දේ.වි. හි මූර්ත වර්ධනයට වඩා අඩු

**1.3 සංඛ්‍යා සටහන
සමස්ත ඉල්ලුම සහ ඉතුරුම්
ආයෝජන පරතරය - 2003-2004**

ශීර්ෂය	රු. බිලියන		දේශී. යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස	
	2003	2004(අ)	2003	2004(අ)
1. දේශීය ඉල්ලුම	1,870.0	2,214.0	106.2	109.1
1.1 පරිභෝජනය	1,481.2	1,706.8	84.1	84.1
පෞද්ගලික	1,341.9	1,542.1	76.2	76.0
රාජ්‍ය	139.3	164.7	7.9	8.1
1.2 ආයෝජන (දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය)	388.8	507.2	22.1	25.0
පෞද්ගලික	295.1	402.6	16.8	19.8
රාජ්‍ය	93.7	104.6	5.3	5.2
2. ශුද්ධ බාහිර ඉල්ලුම	-108.8	-184.6	-6.2	-9.1
භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා අපනයනය	632.9	738.7	35.9	36.4
භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා ආනයනය	741.7	923.3	42.1	45.5
3. මුළු ඉල්ලුම (ද.දේ.වි.) (1)+(2)	1,761.2	2,029.4	100.0	100.0
4. දේශීය ඉතුරුම් (3)-(1.1)	280.0	322.6	15.9	15.9
පෞද්ගලික	338.2	400.8	19.2	19.8
රාජ්‍ය	-58.2	-78.2	-3.3	-3.9
5. විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම	-16.5	-20.7	-0.9	-1.0
6. විදේශීය ශුද්ධ පෞද්ගලික ජංගම සංක්‍රාම	116.3	136.6	6.6	6.7
7. ජාතික ඉතුරුම් (4)+(5)+(6)	379.7	438.6	21.6	21.6
8. ඉතුරුම් ආයෝජන පරතරය				
දේශීය ඉතුරුම් - ආයෝජන (4)-(1.2)	-108.8	-184.6	-6.2	-9.1
ජාතික ඉතුරුම් - ආයෝජන (6)-(1.2)	-9.0	-68.6	-0.5	-3.4
9. නිල ප්‍රදානයන් හැර විදේශීය ජංගම ගිණුම් හිඟය (2)+(5)+(6)	-9.0	-68.6	-0.5	-3.4

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

වේගයකින් එනම් සියයට 4.9 කින් ඉහළ යාමක් එමගින් පිළිබිඹු කරයි. එතෙක් මැඩ පැවැත්වී තිබුණු පාරිභෝගික ඉල්ලුම සටන් විරාමය පැවති මුල් අවුරුදු දෙක තුළ සපුරාගත හැකි විය. මුළු පරිභෝජන යෙන්, පෞද්ගලික පරිභෝජනය ද.දේ.වි. හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2003 දී පැවති සියයට 76.2 හා සසඳන කළ 2004 දී සියයට 76 ක් දක්වා ආන්තිකව අඩු වූ අතර, 2003 දී සියයට 7.9 ක් වූ රාජ්‍ය පරිභෝජනය 2004 දී සියයට 8.1 දක්වා වර්ධනය විය. වසරේ අවසාන කාලයෙහි අත්‍යවශ්‍ය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ වෙනුවෙන් පනවන ලද ආනයන බදු ඉහළ නැංවීම පෞද්ගලික පරිභෝජනයේ මන්දගාමීත්වයට හේතු වූවා විය හැක.

- 2004 දී, අඛණ්ඩව පැවති සටන් විරාමය හා අඩු පොලී අනුපාතික තත්ත්වය ආයෝජනය සඳහා යහපත් පරිසරයක් ඇති කළේය. පවත්නා මිල ගණන් යටතේ ආයෝජන වියදම (දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය) රුපියල් බිලියන 507 ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, එය 2003 වර්ෂය හා සසඳන කළ සියයට 30.5 ක ඉහළ යාමකි. එසේ වුවද, ආයෝජන වියදම මත උද්ධමනයේ බලපෑම පෙන්නුම් කරමින් එය මූර්ත වශයෙන් වර්ධනය වූයේ සියයට 11.7 කින් පමණි. ආයෝජනයේ මූර්ත ඉහළ යාම මගින්, 2003 අවසන්

කාලයේ සිට පැවැති ආයෝජන විශ්වාසදයකත්වය තවදුරටත් පවතින බව පෙන්වුම් කෙරේ. කල්පවිත්තා ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟාකර ගැනීම සඳහා සියයට 25 ක් වූ ආයෝජන/දළ දේශීය නිෂ්පාදන අනුපාතිකය ප්‍රමාණවත් නොවූන ද, එය 2003 පැවති සියයට 22.1 ක හා සසඳන කල ඉහළ වර්ධනයකි.

- **පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය ඉතුරුම් යන දෙකින්ම සමන්විත දේශීය ඉතුරුම් රුපියල් බිලියන 323 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තුගත කර ඇති අතර, එය පසුගිය වසර හා සසඳන කල සියයට 15.2 ක ඉහළ යාමකි.** මෙම ඉහළයාමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑවේ පෞද්ගලික ඉතුරුම්වල සියයට 18.5 ක වර්ධනයයි. මෙම පෞද්ගලික අංශයේ ඉතුරුම්වල වර්ධනයට හේතු වූයේ, ව්‍යාපාර අංශය ඉහළ ලාභදයකත්වයකින් හා මනා ක්‍රියා කාරිත්වයකින් ක්‍රියාත්මක වීම තුළින් ජනිත කරන ලද ඉතිරි කිරීම්ය. රාජ්‍ය අංශයේ නිර්-ඉතුරුම්, පසුගිය වසර දෙක තුළදී අඩු වුවද, 2004 තුළ එහි ඉහළයාම රජයේ වර්තන වියදම් ඉහළයාම විදහා දක්වයි. පෞද්ගලික අංශයේ ඉතුරුම් ඉහළයාම රජයේ නිර්-ඉතුරුම් ඉහළයාම නිෂේදනය කිරීමට ප්‍රමාණවත් වූ අතර 2003 වසරේදී සියයට 15.9 වූ දේශීය ඉතුරුම් අනුපාතය (දේශීය ඉතුරුම්/ද.දේ.නි.) 2004 වර්ෂයේදී ද එම මට්ටමේම පැවතුණි.

- **දේශීය ඉතුරුම්, ශුද්ධ විදේශ පෞද්ගලික සංක්‍රාම සහ විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම්වල එකතුවෙන් සමන්විත ජාතික ඉතුරුම් රුපියල් බිලියන 439 ක් දක්වා සියයට 15.5 කින් ඉහළ ගියේ ය.** ජාතික ඉතුරුම් අනුපාතය (ජාතික ඉතුරුම්/ද.දේ.නි) සියයට 21.6 ලෙස පෙර වසරේ වාර්තා වූ මට්ටමේම පැවතිණ. විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම තවදුරටත් සෘණ තත්ත්වයේ පැවතුන අතර, ජාත්‍යන්තර පොලී අනුපාතික ඉහළයාම හේතුවෙන් වූ ඉහළ පොලී ගෙවීම් නිසා තවදුරටත් අඩු විය. විදේශීය ප්‍රේෂණ ඇතුළත් ශුද්ධ පෞද්ගලික සංක්‍රාම වැඩි වෙහෙයකින් ඉහළ ගිය අතර, එය විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායමේ වූ සෘණ බලපෑම සමනය කිරීමට සමත් විය.

- **මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඉතුරුම්-ආයෝජන පරතරය 2003 වසරේ පැවැති රුපියල් බිලියන 8 සිට (ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 0.5) 2004 දී රුපියල් බිලියන 69 ක් දක්වා (ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 3.4) වර්ධනය විය.** මෙම පරතරය ගෙවුම් ශේෂයේ වර්තන ගිණුමේ හිඟය

වශයෙන් දක්වේ. ශුද්ධ ප්‍රාග්ධන ලැබීම් වශයෙන් සැලකෙන විදේශීය ඉතුරුම් 2004 වසරේ දී පුළුල් වූ ඉතුරුම්-ආයෝජන පරතරය පියවන්නට ප්‍රමාණවත් නොවූ බැවින්, එය පියවීම සඳහා රටෙහි නිල සංචිත භාවිතා කිරීමට සිදු වූයෙන් සංචිත ප්‍රමාණයෙහි අඩුවීමක් සිදු විය.

ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

- **විධිමත් ලෙස සංවර්ධනය වූ යටිතල පහසුකම් පද්ධතියක් වෙගවත් ආර්ථික වර්ධනය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය කොන්දේසියක් වීමට අමතරව අලෙවි කළහැකි සේවා රාශියක් නිපදවීමටත්, දිළිඳුකම දුරලීම පිණිස අවශ්‍ය අඛණ්ඩ ආර්ථික වර්ධනයටත් උපකාරී වේ.** එමනිසා, ප්‍රමාණවත් ලෙස අඛණ්ඩව යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමට අසමත්වීම ආර්ථික සංවර්ධනයට සහ දිළිඳුකම දුරලීමට බාධා පමුණුවන අතර දේශීය ඉල්ලුම විදේශ රටවල පවත්නා ගුණාත්මක වශයෙන් උසස් සේවා වෙත යොමු කර වීමට ද හේතු වේ.
- **සමස්ත ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්වල පවත්නා අකාර්යක්ෂමතාවයන් රට මුහුණ දෙන විවිධ ගැටළු මගින් ප්‍රකට කෙරේ.** ප්‍රධාන මුහුදු මාර්ගවලට ඇති ආසන්නතාවය, ඉහළ සාන්ෂරතාවය, දුපතක් ලෙස පැවතීම සහ ලිහිල් ආර්ථික ප්‍රතිපත්තින් යන උපාය මාර්ගික වශයෙන් හිතකර තත්ත්වයන් පැවතිය ද ශ්‍රී ලංකාවේ ජාත්‍යන්තර තරගකාරිත්වය පහළ මට්ටමක පවතී. ශ්‍රී ලංකාවට සැලකිය යුතු විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් උපයාගත හැකි අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය සේවා වැනි අත්‍යවශ්‍ය සේවා රැසක් ඒවා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක විදේශ විනිමය උපයන මාර්ග ලෙස රට තුළම දියුණු කළ හැකිව තිබියදී බොහෝ ශ්‍රී ලාංකිකයන් විසින් එම සේවාවන් විශාල වශයෙන් විදේශවලින් මිලට ගනිමින් සිටී. විධිමත් මිල ක්‍රමයක් නොමැති බැවින් ජලය වැනි ස්වාභාවික සම්පත් තිරසාරව පවත්වා ගත නොහැකි ආකාරයෙන් පරිභෝජනය කරයි. එබැවින් තරගකාරී සහ අලෙවි කළ හැකි සේවාවන් බිහි කරමින් තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයකට යොමු කෙරෙන යටිතල පහසුකම් වර්ධනයක් සඳහා පරිශ්‍රම දැරිය යුතුය.
- **2004 දී, ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සපයන ආයතන රාශියක් එම පහසුකම් සැපයීමේ කාර්යක්ෂමතාව වර්ධනය කිරීම පිණිස පිහිටුවන ලද උපාය මාර්ගික ව්‍යවසාය කළමනාකරණ ඒජන්සිය යටතට පත් කරන**

විශේෂ සටහන 04

බනිත තෙල් මිල ඉහළයාමේ ප්‍රතිඵල

ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බනිතතෙල් මිල නියුණු ලෙස ඉහළයාම 2004 දී ඇරඹුණු අතර, එය 2005 මුල්වකවානුවේදී මෙතෙක් වාර්තා වූ ඉහළම මට්ටමට ලඟා විය. 2005 මාර්තු මාසයේදී ඔක්ටෝ වර්ගයේ බොර තෙල් බැරලයක මිල එ.ජ.ඩොලර් 56 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මීට පෙර පැවති ඉහළම මිල වූයේ 2004 ඔක්තෝබර් මාසයේදී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් 52 ය. ලංකා බනිත තෙල් නීතිගත සංස්ථාව ආනයනය කළ බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල 2003 දී එ.ජ.ඩොලර් 29 ක සිට 2004 දී ඩොලර් 37 ක් දක්වා සියයට 28 කින් ඉහළ ගියේය. බනිත තෙල් මිල ඉහළයාමට හේතු කිහිපයක් බලපා ඇත. චීනය, ඉන්දියාව, ඇ.එ.ජ. සහ ජපානය වැනි රටවල බනිත තෙල් සඳහා ඇති වූ ඉහළ ඉල්ලුමත් සමඟ ලෝක බනිත තෙල් ඉල්ලුමේ වසර 16 ක් තුළ ඇති වූ වේගවත්ම වර්ධන වේගය වාර්තා කළේය. 2004 වර්ෂය තුළදී චීනයේ පමණක් බනිත තෙල් ඉල්ලුම සියයට 20 කින් ඉහළ නැගුණි. මැද පෙරදිග, වෙනිසුලාව සහ නයිජීරියාවේ පැවැති දේශපාලන අවිනිශ්චිතතාවයන් සහ අහිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන් ද තෙල් සැපයුම අධාලවීමට හේතු විය. තවද, ඉතා සුළු අතිරේක ධාරිතාවය, දෛනික තෙල් පරිභෝජනය වන බැරල් දශලක්ෂ 82 න් සියයට 1 කට පමණක් සීමාවීම සහ ඔපෙක් සංවිධානයට අයත් නොවූ විශාලතම බනිත තෙල් නිෂ්පාදකයා වන රුසියානු යුකෝස් සමාගමේ මූල්‍ය අර්බුදය ද බනිතතෙල් මිල ඉහළයාමට හේතුවිය. ලෝකය පුරා බනිත තෙල් ආනයනය කරන රටවල්, දියුණු හා දියුණු වෙමින් පවතින රටවල් දෙවර්ගයම මෙම අනපේක්ෂිත අයුරින් තෙල් මිල ඉහළ නැගීමේ අභියෝගයට මුහුණ පා සිටින අතරම තෙල් මිල ඉහළයාමේ අභියෝගය 2005 වසරේදී ද අඛණ්ඩව පැවතීමට ඉඩ ඇත.

2004 දී බනිත තෙල් බැරල් දශ ලක්ෂ 30 ක් පමණ ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කර ඇත. මෙයින් සියයට 50 ක් පමණ බොර තෙල් ලෙස ආනයන කර ඇති අතර, ඉතිරිය ඩීසල් ප්‍රමුඛ විවිධ වර්ගයේ පිරිපහදු නිෂ්පාදිත ආනයනයන් විය. ප්‍රධාන බනිත තෙල් නිෂ්පාදිතවල වාර්ෂික පරිභෝජනය, එනම් පෙට්‍රල්, භූමිතෙල් සහ ඩීසල් පරිභෝජනය ලීටර් බිලියන 2.6 ක් පමණ විය. ප්‍රවාහන අංශය ප්‍රධානතම බනිත තෙල් පරිභෝජන අංශය වන අතර විදුලිබල උත්පාදනය, කර්මාන්ත සහ ගෘහස්ථ අංශ බනිත තෙල් පරිභෝජනය කරන

අනෙකුත් ප්‍රධාන අංශයන් වේ. අඛණ්ඩව ඉහළ යමින් පවතින රට වාහන ලියාපදිංචිය සමඟ ප්‍රවාහන අංශයේ බනිත තෙල් ඉල්ලුම ස්ථාවරව ඉහළ යමින් පවතී. එමෙන්ම, සැලසුම් කළ ආකාරයෙන් ගල් අඟුරු බලාගාරය සහ ජල විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක නොකළ බැවින් විකල්ප බලශක්ති මූලාශ්‍ර නොමැතිවීමෙන් තාප විදුලිබල භාවිතය ඉහළ යාම හේතුකොටගෙන විදුලිබල උත්පාදනය පිණිස බනිත තෙල් භාවිතා කිරීම වේගවත් අයුරින් ඉහළයමින් පවතී.

ශ්‍රී ලංකාව වැනි බනිතතෙල් ආනයනය කරණු ලබන දියුණු වෙමින් පවතින රටවලට බනිතතෙල් මිල ඉහළයාමෙන් සිදුවන ආර්ථික ප්‍රතිඵලයක, එම රටවලට හදිසි බාහිර කම්පනයන්ට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ ප්‍රතිඵලයක සමනය කිරීම පිණිස දක්වන ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාර මත තීරණය වේ. ප්‍රතිඵලයන්ගේ ප්‍රබලතාවය රඳා පවතිනුයේ ආර්ථිකයේ බලශක්ති සුක්ෂමතාවය සහ ස්වාභාවික ගැස්, ගල් අඟුරු, ජල විදුලිබලය ආදී විකල්ප බලශක්තීන් ලබාගතහැකි බව ආදිය මත ය. සුදුසු පිළියම් නොයෙදුවහොත් බනිත තෙල් මිල ඉහළයාම බැරැරුම් අභ්‍යන්තර හා බාහිර අසමතුලිතතාවයන් ඇති කිරීමට තුඩුදෙනු ඇත. බාහිර වශයෙන් ගත් කළ තෙල් මිල හදිසියේ ඉහළයාම සමස්ත ගෙවුම් ශේෂය අවාසිදයක තත්ත්වයකට පිරිහෙමින් වෙළෙඳ හිඟය පුළුල් වීමටත්, රටෙහි විදේශ සම්පත් අහිමිව යාමටත් එමගින් විදේශ විනිමය කෙරෙහි විශාල පීඩනයක් ඇති කිරීමටත් හේතු වේ. අභ්‍යන්තර අසමතුලිතතාවය රඳා පවතිනුයේ ඉහළ යන තෙල් මිල මුළුමනින්ම පාරිභෝගිකයා වෙත පවරනු ලබන්නේ ද යන්න මතය. තෙල් මිල වැඩි කිරීම කෙටිකාලීන උද්ධමනයකට හේතු වේ. නමුත් සහනාධාර මගින් අධික තෙල් මිල රජය මගින් දරාගත් විට එමගින් අයවැය පරතරය පුළුල්වීම, රාජ්‍ය ණය සහ පොලී අනුපාත ඉහළයාම, පෞද්ගලික ආයෝජනවලට ඉඩකඩ ඇතිරීම, අසමානතාවය පුළුල්වීම මෙන්ම දිගුකාලීන උද්ධමනයක් වැනි සංකීර්ණ ආර්ථික ගැටළු පැන නගිනු ඇත.

නියමිත අවස්ථාවේදී නිසි පියවර නොගතහොත් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බනිත තෙල් මිල ඉහළයාම මගින් රටෙහි ගෙවුම් ශේෂය පිරිහීමට ලක් කෙරෙමින් දැඩි සාර්ව ආර්ථික අසමතුලිතතාවයකට මග පාදනු ඇත. බනිත තෙල් ආනයනය සඳහා 2004 වසරේදී

එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 1,211 ක් හෙවත් පසුගිය වසරට වඩා එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 372 ක් (සියයට 44 ක්) වැය කර ඇති අතර එය වෙළෙඳ හිඟය ඉහළයාමට සැලකිය යුතු ලෙස බලපා ඇති අතර, ගෙවුම් තුලනයේ සමස්ථ ශේෂයේ හිඟයක් වාර්තා කිරීමට ද හේතුවී ඇත. පිරිහෙමින් පවත්නා වෙළෙඳ හිඟය විදේශ විනිමය අනුපාතිකය සහ විදේශ සංචිත කෙරෙහි අහිතකර බලපෑමක් ද ඇති කරනු ඇත.

2002 ජනවාරි මාසයේ දී හඳුන්වා දුන් මිල තීරණය කිරීමේ සමීකරණයට අනුව ප්‍රධාන බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිතවල දේශීය මිල මාසිකව සංශෝධනය කළ යුතුව තිබිණි. එහෙත් 2004 ජනවාරි මාසයේ සිට බනිජ තෙල්වල දේශීය මිල, මිල සමීකරණයට අනුකූලවන සේ සංශෝධනය නොකෙරිණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බනිජ තෙල් සමාගම්වලට විශාල ලෙස අලාභ සිදු වූ අතර ඒ සඳහා සහනාධාර ගෙවීමට රජයට සිදු විය. පෙට්‍රල්, ඩීසල් සහ භූමිතෙල් ලීටරයකට රුපියල් 1 ක සහනාධාරයක් ගෙවීමට සිදුවුවහොත් සහනාධාර ලෙස වසරකට රුපියල් බිලියන 2.6 ක් රජය විසින් ගෙවිය යුතු වේ. 2004 වසරේදී රජය විසින් බනිජ තෙල් බෙදහරිනු ලබන ආයතනවලට ගෙවිය යුතුව පැවැති මුළු සහනාධාරය රුපියල් බිලියන 18 ක් නැතහොත් ද.ජා.නි.යෙන් සියයට 0.9 ක් පමණ විය.

විශාල ප්‍රමාණයක බනිජ තෙල් සහනාධාරය සඳහා මුදල් සපයා ගැනීම පිණිස බදු ඉහළ දැමීම හෝ යම් ක්ෂේත්‍රයක රාජ්‍ය වියදම් අඩු කිරීම හෝ ණය ලබා ගැනීමට රජයට සිදුවේ. එහෙත්, බොහෝවිට අයබදුවලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් වකු බදු වලින් සමන්විත වන බැවින් ඉහළ ආදායම් ලබන කාණ්ඩයට වඩා පහළ ආදායම් ලබන කාණ්ඩයන්ට බදු බරින් වැඩි ප්‍රමාණයක් දැරීමට සිදු වේ. යම් හෙයකින් රජය යම් ක්ෂේත්‍රයක වියදම් අඩු කළහොත් ඒ හේතුවෙන් අවාසිදායක තත්ත්වයන්ට පත්ව සිටින කණ්ඩායම්වලට සහන සැලසීමට ඇති හැකියාව අඩු කිරීම හෝ දිගුකාලීන ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා අත්‍යාවශ්‍යවන යටිතල පහසුකම් සැපයීමට ඇති හැකියාව අඩු කෙරෙනු ඇත. රජය දේශීය වෙළෙඳපොළින් ලබා ගන්නා ණය ප්‍රමාණය වැඩි කළහොත් එම ණය ගැනීම් බැංකු ක්‍රමයෙන් ලබාගන්නේ නම් එය උද්ධමනයකට මෙන්ම පෞද්ගලික අංශයට ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි සම්පත් ප්‍රමාණය හීනවීමේ තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීමට සිදුවේ. බනිජ තෙල් සහනාධාරය හේතුවෙන් පැන නගින රජයේ ණය ඉහළයාමෙන් ඇතිවන උද්ධමනය නිසා උද්ධමනයේ අවාසි මහභර්ය නොහැකි දිළිඳු කොටස්

වඩාත් පීඩාවට පත්වේ. ඉහත සඳහන් කළ රාජ්‍ය ණය ගැනීම්වල ප්‍රතිඵලයක් වර්තමාන පරපුරට පමණක් නොව අනාගත පරපුරට ද විදීමට සිදුවේ. තවද, සහනාධාරයෙන් විශාල කොටසක් හිමිවන්නේ ධනවත් කොටස්වලටය. එයට හේතුව ඔවුන් සාපේක්ෂ වශයෙන් සහන සහිත ඉන්දන වැඩි ප්‍රමාණයක් පරිභෝජනය කරන බැවිනි.

ජාත්‍යන්තර මිලට සමාන්තරව දේශීය මිල ඉහළ ගියහොත් විශේෂයෙන් බනිජ තෙල් අකාර්යක්ෂම ලෙස පරිභෝජනය කරන්නන්ගේ බනිජ තෙල් පරිභෝජනය පහත වැටෙනු ඇත. මෙම ලෝක අර්බුදය හමුවේ පිරිමැසුම්දායක ලෙස බනිජ තෙල් පරිභෝජනය කිරීම, ශ්‍රී ලංකාවට බනිජ තෙල් ආනයනය කිරීම අඩුකිරීමට හේතුවන අතර විදේශ විනිමය ද ඉතිරි කරයි. බනිජ තෙල් පරිභෝජනයෙන් සියයට 10 ක් අඩුකිරීම මගින් වසරකට ඩොලර් දශ ලක්ෂ 150 ක් පමණ ඉතිරිකරගත හැකිවේ. මෙමගින් ඉතිරිකරණ විදේශ විනිමය අනෙකුත් අත්‍යාවශ්‍ය ආනයන සඳහා යොදා ගැනීමට හැකිවේ. ඉහළ නංවන ඉන්දන මිලෙහි උපරිම වාසිය ලබාගැනීම සඳහා එය පාරිභෝගිකයා වෙත පැවරීම මෙන්ම, මගී ප්‍රවාහනය සහ විදුලිබල උත්පාදනය වැනි අනෙක් අංශවල ද මිල සුදුසු පරිදි ගැලපීම මගින් එම අංශය ද අර්බුද කරා යාම වලක්වා ගත හැකිය.

දේශීය මිල ගණන් තුළ ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් පිළිබිඹු කිරීම හැරුණුකොට, මිල සමීකරණය හඳුන්වා දීම මගින් තවත් අතිරේක ක්‍රියා මාර්ග එනම් බනිජ තෙල් මිල ඉහළයාමෙන් ආර්ථිකයට සිදුවන අහිතකර ප්‍රතිඵලයක් අවම කිරීමට උපකාරවන ක්‍රියාමාර්ග ද ඇත. එයට උදහරණ ලෙස බනිජ තෙල් විශාල ලෙස අපතේ යාමට හේතුවන මාර්ගවල වාහන තදබදය පෙන්විය හැකිය. එබැවින් නගරවල වාහන තදබදය අඩුකිරීම පිණිස සුදුසු පිළියම් යෙදීමට ප්‍රමුඛස්ථානය දීම සහ අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම පිණිස සැලසුම් කළයුතුව ඇත. කාර්යක්ෂම ප්‍රවාහන ක්‍රමයක් සංවර්ධනය කිරීම, පෞද්ගලික වාහන භාවිතය අඩු කිරීම බලශක්ති භාවිතය අඩු කිරීමට හේතු වනවා පමණක් නොව පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමට ද උපකාරී වේ. දැනට පවතින දුම්රිය මාර්ග පද්ධතිය උපරිම ආකාරයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමෙන් කුඩා වාහන යොදාගනිමින් භාණ්ඩ සහ මගීන් ප්‍රවාහනය කිරීම නිසා සිදුවන අධික ඉන්ධන දහනය අඩුකර ගත හැකිය. තවද, ගල් අහුරු විදුලි බලාගාර සංවර්ධනය කිරීම සහ වෙනත් විකල්ප බල ශක්ති ප්‍රභවයන් දියුණු කිරීම මගින් බනිජ තෙල් ආනයනය කිරීම කෙරෙහි ඇති පීඩනය අවම කරයි.

ලදී. ලං.වි.ම., ශ්‍රී ලං.දු.සේ. සහ ලං.බ.නී.ස. යනාදියේ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය දඩ ලෙස පිරිහීමට පත්වී ඇත. මෙම ආයතන ජාතික ආර්ථිකයට සපයනු ලබන සේවාවේ උපාය මාර්ගික වැදගත්කම සලකන විට මෙම පිරිහීම සාර්ව ආර්ථික ස්ථාවරභාවයට පවා තර්ජනයකි.

- විදුලිබල උත්පාදන පිරිවැය ඉහළ නැංවීමට හේතු වූ 2004 දී පැවති නියඟය හා අධික තෙල් මිල යන ද්විත්ව පීඩනයට විදුලිබල අංශය භාජනය විය. මිල වෙනස් නොකිරීම හේතුවෙන් ලං.වි.ම.යේ මූල්‍ය තත්ත්වය පිරිහීමෙන් රාජ්‍ය අයවැයෙන් සහන අපේක්ෂා කෙරෙන තත්ත්වයට පත්විය. ගල් අඟුරු බලාගාරය ඇතුළු නව බලාගාර පිහිටුවීමේ ව්‍යාපෘතීන් සහ යෝජිත ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රමාද කිරීම සහ අඛණ්ඩව පැවති අධික පද්ධති අලාභය ද විදුලිබල අංශයෙහි කාලාන්තරයක් තිස්සේ පවතින ගැටළු බවට පත්වී ඇත.
- ජාත්‍යන්තර මිල ඉහළයාමේ පීඩනයකට ලක්ව 2003 වසරට සාපේක්ෂව 2004 දී ජාත්‍යන්තර තෙල් මිල (බ්‍රෙන්ට් වර්ගයේ බොරතෙල්) සියයට 35 කින් ඉහළ යාම හේතුවෙන් බනිජ තෙල් අංශය, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය කෙරෙහි අහිතකර බලපෑමක් ඇති කළේය. ජාත්‍යන්තර මිල ඉහළයාමට සමගාමීව ප්‍රමාණවත් ලෙස මිල සංශෝධනය නොකිරීම සහ මිල සංශෝධනය ප්‍රමාද කිරීම නිසා දේශීය බනිජ තෙල් පරිභෝජනය වෙනසක් සිදු නොවී අඛණ්ඩව ඉහළ යාමටත්, ලං.බ.නී.සං. සහ ලංකා අයි.ඕ.සී. සමාගම් අලාභදායී තත්ත්වයකට පත් කිරීමටත්, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඒවාට පිහිටාධාර සැපයීමට රජයට සිදුවීමත් ගෙවුම් ශේෂ තත්ත්වය පිරිහීමටත් හේතු විය.
- ප්‍රධාන වශයෙන් පිහිටීමේ ස්ථානීය වැදගත්කම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර නාවික ගමනා ගමනයේදී සාපේක්ෂ වාසියක් හිමිකර ගන්න ද රටෙහි තරඟකාරීත්වය විශාල වශයෙන්ම රඳ පවත්නේ වරාය සේවාවන්හි කාර්යක්ෂමතාව සහ මෙම නාවික සේවා අභ්‍යන්තර ප්‍රවාහන ජාලය සමග කොතරම්දුරට සම්බන්ධ වී ඇද්ද යන්න මතය. ආචාරණය වී ඇති ප්‍රමාණය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුව සලකා බලන කල ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග ජාලය සතුටුදායක මට්ටමක පැවතුන ද ගුණාත්මක වශයෙන් එය ඉතා පහළ මට්ටමක පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග සංවර්ධනය සම්බන්ධයෙන් පවතින ප්‍රධාන ගැටළු වනුයේ සැලසුම් කරණු ලැබූ මාර්ග ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාවට

නැංවීම අධික ලෙස ප්‍රමාදවීම, නව මාර්ග ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතීන් සඳහා සහ දුනට පවතින මාර්ග තඩත්තු කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් අරමුදල් ලබාගැනීමේ අපහසුතාවය යනාදියයි.

- 2004 දී වරාය සේවාවන් සතුටුදායක ලෙස වර්ධනය විය. එයට හේතු වූයේ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳමේ සහ වරාය සේවාවන්ගේ ඵලදායීතාවය වර්ධනයවීම මගින් ලැබූ වාසිදායක තත්ත්වයන්ය. කෙසේ වෙතත් කලාපීය තරඟකාරීත්වය තුළින් ඇති වූ අභියෝගයන්ට අඛණ්ඩව මුහුණ පෑමට වරාය සේවාවන්ට සිදු විය. සාර්ථක ලෙස මෙම අභියෝගයන්ට මුහුණදීම පිණිස වරාය කාර්යක්ෂමතාවය සහ ඵලදායීතාවය තවදුරටත් වර්ධනය කිරීම සහ යෝජිත කොළඹ දකුණු වරාය ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කර ඇති පරිදි නිම කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.
- මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහන අංශයෙහි දක්නට ලැබුණු ප්‍රමාණවත් ප්‍රවාහන සේවාවක් හා මගී ආරක්ෂාවක් සැපයීමට නොහැකිවීම හා සේවය ගුණාත්මක වශයෙන් පහළ මට්ටමක පැවතීම යන දුර්වලතා අඛණ්ඩව පවතිනු දක්නට ලැබිණි. රජය සතුව පවතින පොකුරු බස් සමාගම් අධික ලෙස අලාභ ලබමින් විශාල ලෙස රජයේ ආධාර මත යැපෙන තත්ත්වයක පවතී. දුම්රිය ප්‍රවාහන සේවය, මිල නියම කිරීම, කළමනාකරණය, සහ පරිපාලනය හා සම්බන්ධ අනාමයතාවන් නිසා, සපයනු ලබන සේවය දුර්වල කිරීමටත් විශාල මෙහෙයුම් අලාභ ඇති කිරීමටත් එමගින් රජයේ අයවැය කෙරෙහි දඩ පීඩනයක් ඇති කිරීමටත් හේතු වී ඇත. ශ්‍රී. ලං.දු. සේවයේ දුර්වලතාවන් ආයතනික ව්‍යුහය වෙනස් කිරීම තුළින් විසඳ ගැනීම පිණිස 2003 දී එය අධිකාරියක් බවට පරිවර්තනය කළ ද සේවක විරෝධතාවය හේතුවෙන් 2005 ජනවාරි මාසයේදී එම තීරණ අවලංගු කරනු ලැබිණ.
- පසුගිය වර්ෂ තුන තුළදී සටන් විරාමය හේතුවෙන් අභ්‍යන්තර හා අන්තර් ජාතික ගුවන් ගමන් වර්ධනය විය. විශාල ලෙස නීතිරීති ලිහිල් කරමින් සහ රට තුළට විදේශ ගුවන් සේවාවන් සහ සංචාරකයින් වඩ වඩාත් ආකර්ශණය කර ගැනීම පිණිස ද්විපාර්ශ්වික නීතිරීති ලිහිල් කිරීමේ ගිවිසුම් හඳුන්වා දෙමින්, සිවිල් ගුවන් සේවා අංශය පුළුල් ලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කරණ ලදී.

- වාරිමාර්ග සහ පරිභෝජනය පිණිස වූ නිරසාර ජල සම්පාදනයකට ජාතික ප්‍රමුඛතාවයක් හිමිවේ. නිරසාර පදනමක් මත ජල සම්පත් භාවිතය සඳහා ජලය අපතේ යාම සහ අධි පරිභෝජනය වැළැක්වීම පිණිස දියුණු කරන ලද ජල කළමනාකරණයක් හඳුන්වාදීම අවශ්‍ය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ජල සම්පත්වල දිගුකාලීන පැවැත්ම කෙරෙහි ප්‍රධාන සාධක දෙකක් බලපායි. එනම්, මිල කිරීමේ අනාන්විත බව සහ නියාමනයෙහි උණුකාවයයි. නල ජල සැපයුම හරස් සහනාධාරයක් සහිත මිල කිරීමකට භාජනය වූවත් අධික පරිභෝජනය සහ පරිසර හානිය වැළැක්වීම සඳහා අනෙකුත් ආකාරයේ ජල සම්පාදනයන් නියාමනයට ලක් කර නොමැත.
- 2004 වර්ෂයේ දී මහජන සෞඛ්‍ය අංශය විවිධ පසුබෑම් වලට ලක්විය. එයට ප්‍රධාන වශයෙන්, හේතු වූයේ නිරන්තර සිදු වූ සේවක ආරවුල්, ගුණාත්මකභාවය පිරිහීම සහ ඩොංගු රක්තපාත රෝගය සහ ඩොංගු උණ රෝගය පැතිරීමත්ය. ඉලක්කගත කිරීමකින් තොරව, සියළුදෙනාටම පොදුවේ සපයනු ලබන රජයේ සෞඛ්‍ය සේවා වැඩසටහන් සඳහා විශාල ලෙස අරමුදල් සැපයීම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ දුෂ්කරතාව මෙමගින් පැහැදිලි කරයි. රෝග නිවාරන සෞඛ්‍ය කටයුතු සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජනයන් තුළ පවතින උද්යෝගය ඉතා අඩු බැවින් විධිමත් ඉලක්කගත කිරීම මගින් ඉතිරිකරගත හැකි අරමුදල් රෝග නිවාරණ සෞඛ්‍ය සේවාව සඳහා යොදා ගත හැකිය.
- අඛණ්ඩව වැඩි දියුණු වන අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් වේගවත් ආර්ථික වර්ධනයක් සහ සංවර්ධනයක් සඳහා පුර්ව අවශ්‍යතාවයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ උණ සංවර්ධිත බව, විශාල ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවකට විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය ලැබීමේ ඉඩ ප්‍රස්ථා අහිමි වීම තුළින් පිළිබිඹු වේ. රටේ පවතින විවිධ විරෝධතාවයන් මගින් උසස් අධ්‍යාපන අංශයේ රෙගුලාසි ලිහිල් කිරීමට රජය අධෛර්යමත් කිරීම, ආනයන භාණ්ඩවලට හිතකර වන පරිදි දේශීය නිෂ්පාදන මත රෙගුලාසි පැනවීමක් හා සමාන වේ. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකාව නිදහස ලබන අවස්ථාව වන විට විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනයෙහි පැවති උසස් ගුණාත්මක තත්ත්වය හේතුවෙන් බොහෝ විදේශ රටවලින් පවා ශිෂ්‍යයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට හැකි වූවත් කල්යාණමේදී එම තත්ත්වය වෙනසකට භාජනය වෙමින්, සැලකිය යුතු

ශ්‍රී ලාංකික සිසුන් පිරිසක් උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා ඉන්දියාව, නේපාලය ඇතුළු අනෙකුත් රටවල් කරා යාම ඉහළ ගොස් ඇත්තේ උසස් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක බව පිරිහී ඇති බැවිනි. විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපන රෙගුලාසි සිදු කළ යුත්තේ විශ්ව විද්‍යාල පිහිටුවීමේ පිළිගත් පරිචයන් හඳුන්වා දීම සහ අවශ්‍ය ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පවත්වාගෙනයාම සහතික කරනු පිණිස අඛණ්ඩව අධීක්ෂණය කිරීම මෙන් ම කාලීනව ඒවා ඇගයීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීමෙන් පසුය.

- උසස් අධ්‍යාපන අවස්ථාවන් සම්බන්ධයෙන් රට තුළ පවත්නා උණුකාවයන් සැලකිල්ලට ගනිමින් උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා විකල්ප ක්‍රමෝපායන් හඳුන්වා දිය යුතුව ඇත. ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයික අධ්‍යාපනය සඳහා රාජ්‍ය ආයෝජන අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමෙහි වැදගත්කම සාධාරණීකරණය කරමින් ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපනයේ සමාජ ප්‍රතිලාභ, පුද්ගල ප්‍රතිලාභවලට වඩා අධික බව ජාත්‍යන්තර අධ්‍යයනයන්ගෙන් පෙන්වුම් කරයි. කෙසේ වෙතත්, තෘතීයික අධ්‍යාපනයේදී පෞද්ගලික ප්‍රතිලාභ සමාජ ප්‍රතිලාභවලට වඩා වැඩිවීම නිසා උසස් අධ්‍යාපනය හුදෙක්ම රාජ්‍ය ආයෝජන මත රඳ පැවතීමේ ආර්ථික හේතුසහගත භාවය ප්‍රශ්ණ කිරීමට භාජනය කරයි.

මිල, වැටුප් ගහ සේවා හිඳුක්ගිය

- 2004 වසරේ දී උද්ධමනය ඉහළ ගියේ ය. මෙය සියලුම තොග සහ සිල්ලර මිල දර්ශකයන් තුළ නිරීක්ෂණය විය. මිල ඉහළ යාමේ නැඹුරුව ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ද දක්නට ලැබුණ ද, භාණ්ඩ බෙදා හැරීමේ වර්ධනය, තොරතුරු හුවමාරුව වේගවත් වීම සහ ප්‍රවාහන පහසුකම් දියුණු වීම ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථාන අතර පැවැති මිල විෂමතාවයන් අඩු කරලීමට හේතු විය.
- සැපයුම් හා ඉල්ලුම් යන දෙඅංශයටම සම්බන්ධ සාධක 2004 දී උද්ධමන පීඩනය ඇති කිරීමට දයක විය. සැපයුම් අංශයෙහි සාධක අතරින් දිවයිනේ සමහර ප්‍රදේශවල පැවැති දිගුකාලීන නියඟයන්, ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන වැනි ප්‍රධාන පාරිභෝගික ද්‍රව්‍යයන්ගේ ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් ඉහළ යාමත්, මේ අතර ප්‍රමුඛ සාධකයන් විය. ප්‍රධාන විදේශීය මුදල් හමුවේ රුපියල අවප්‍රමාණය වීම සහ ආනයනික භාණ්ඩ කෙරෙහි එකතුකළ අගය මත පැනවූ බද්ද ඉහළ දැමීම මෙම අයහපත් තත්ත්වය තවදුරටත් වැඩි කරලීමට හේතු විය. පසුගිය වසර තුළ සියයට 15 ක් පමණ වූ වර්ධනය

හා සසඳන විට 2004 දී මුදල් සැපයුම සියයට 20 ක් වැනි ඉහළ අගයකින් වර්ධනය වීම ඉල්ලුම් පාර්ශ්වයෙන් මිල කෙරෙහි ඇති වූ පීඩනය ඉහළ යාමට හේතු විය. ඉහළ අයවැය හිඟයක් පැවතීම සහ එයින් කොටසක් බැංකු මූලාශ්‍ර තුළින් මූල්‍යනය කිරීමත්, පෞද්ගලික අංශයට දුන් ණය විශාල වශයෙන් වර්ධනය වීමත් ඉල්ලුම් අංශයෙන් මිල මත පීඩනයක් ඇති කිරීමට හේතු විය.

- 2003 වසරෙහි නොවෙනස්ව පැවති රාජ්‍ය අංශයේ නාමික වැටුප්, 2004 වසර මුලදී මෙන්ම අගදී ද ඉහළ දමන ලදී. වර්ෂය ආරම්භයේදී රාජ්‍ය අංශයේ සාමාන්‍ය වැටුප් නාමික සහ මූර්ත වශයෙන් ඉහළ යාමක් දක්නට ලැබුණි. රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් ඉහළ යාමට ප්‍රතිවිරුද්ධව, සංවිධිත පෞද්ගලික අංශයේ සමහර රැකියා කාණ්ඩවල අවම මූර්ත වැටුප් අඩු වී ඇති අතර අසංවිධිත පෞද්ගලික අංශයේ නාමික වැටුප් උද්ධමනයට අනුව හැඩ ගැසෙනු දක්නට ලැබිණි.
- 2005 වර්ෂයේ මාර්තු මාසයේ දී සේවය අවසන් කිරීම සඳහා උපයෝගී කර ගත හැකි නව වන්දි සූත්‍රයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. 2004 වසරේදී වෘත්තීය සමිතිවල මැදිහත්වීම්වලට අනුව කම්කරු සම්බන්ධතා හා විදේශ සේවා නියුක්ති අමාත්‍යාංශය විසින් කැබිනට් අනුමැතිය ද ඇතිව කම්කරුවන්ගේ සේවය අවසන් කිරීමේ සංශෝධිත පනත 2004 වර්ෂයේ මැයි 26 වැනි දින අත්හිටුවන ලදී. මෙය නැවතත් නව වන්දි සූත්‍රයක් හා රැකියාව අහිමි වූ සේවකයන්හට විරැකියා ප්‍රතිලාභ ක්‍රමයක් සමඟ ක්‍රියාවට නැංවීමට කටයුතු සලසන ලද අතර, නව වන්දි සූත්‍රය 2005 මාර්තු මාසයේදී ගැසට් පත්‍රයකින් ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී.
- ජනගහණ වර්ධන අනුපාතය 2003 වසරේ වූ සියයට 1.3 සිට 2004 වසරේ සියයට 1.1 දක්වා ආන්තික අඩුවීමක් පෙන්නුම් කෙරිණි. පසුගිය කාලයේ දී ආරක්ෂක තත්ත්වය නිසා බලපෑම් ඇති වූ ප්‍රදේශවල සාපේක්ෂව වැඩි ජනගහන වර්ධනයක් වාර්තා වූ අතර, මෙමගින් දිස්ත්‍රික්ක අතර ජනගහන වර්ධනයේ වෙනස්කම් ඇති විය.
- විශේෂයෙන්ම සේවා අංශය ද ඇතුළු සමස්ත ආර්ථික කටයුතු පුළුල්වීමත් සමඟ සේවා නියුක්ති අනුපාතිකය ආන්තික ලෙස ඉහළ ගොස් තිබේ. කෙසේ වුවද, අඩු ශ්‍රමබලකා සහභාගිත්වයක් ඇති උතුරු පළාතත් එක්ව

සැලකූ විට සමස්ත ශ්‍රමබලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය පහත වැටුණි. නව රජයේ ප්‍රතිපත්ති යටතේ උපාධිධාරීන් රජයේ සේවයට බඳවා ගැනීම හේතුවෙන් රාජ්‍ය අංශයේ රැකියා අවස්ථා පුළුල්වීම ද සේවා නියුක්ති අනුපාතිකය ඉහළ යාමට උපකාරී විය. එසේ නමුත්, පසුගිය වසර තුළ විශේෂයෙන්ම උගත් කරුණු ජනගහණය තුළ සේවා වියුක්ති අනුපාතිකය ඉහළයෑම අවධානය යොමු කළයුතු කරුණකි.

- සුනාමි බේදවාටකය නිසා මිල, වැටුප් සහ සේවා නියුක්තිය කෙරෙහි ඇති වූ බලපෑම වසර 2005 දී විශේෂයෙන්ම ධීවර ක්ෂේත්‍රය තුළ දැකිය හැකිවනු ඇත. මාළුවලට ඇති ඉල්ලුම තාවකාලිකව අඩුවීම හේතුවෙන් මාළු මිල ක්ෂණිකවම ඉහළ නොගිය නමුත් පසුව ඇති වූ ඉල්ලුම වැඩිවීමත් සමඟ එම මිල ගණන් ඉහළ ගියේය. අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් යථා තත්ත්වයට පත්කරන තුරු සැපයුමේ හිඟතාවය අඛණ්ඩව පවතිනු ඇත. මේ අතර, අනෙකුත් ප්‍රෝටීන් ප්‍රභවයන්ගේ මිල ගණන් දනටමත් ඉහළ ගොස් තිබේ. ව්‍යාපනයට ගොදුරු වූ ප්‍රදේශවල වෙළෙඳපොළ කටයුතු ද අඩාල වී තිබේ. මුහුදුබඩ පළාත්වල වෙළෙඳුම හා බෙදහැරීමේ කටයුතු ද යථා තත්ත්වයට පත්වීමට තව කලක් ගතවනු ඇති අතර, එම නිසා එම ප්‍රදේශවල ආර්ථික අංශයන්හි මිල හා වැටුප් යථා තත්ත්වයට පත්වීමට ද කලක් ගතවනු ඇත. සම්පත්වල පවතින හිඟය නිසිලෙස සැලකිල්ලට නොගතහොත් සුනාමිප්‍රචාරය හා ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු නිසා පුහුණු ශ්‍රමිකයන්ගේ වැටුප් ඇතුළු යෙදවුම් මිල ගණන් සඳහා පීඩනයක් ඇති විය හැකිය.

ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳුම සහ ගෙවුම් ශේෂය

- අපනයන සහ ආනයන දෙඅංශයේ ම වූ වර්ධනයන් සමඟ විදේශ වෙළෙඳුම සැලකිය යුතු ලෙස ප්‍රසාරණය විය. 2003 වසරේදී ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම සහ පසුගිය දශක කිහිපය තුළ ලෝක ආර්ථිකයෙහි වාර්තාවූ වේගවත් වර්ධනය විදේශීය අංශය කෙරෙහි හිතකර ලෙස බලපෑවේ ය. මෙය වෙළෙඳුම ඉහළයාම තුළින් විද්‍යමාන වුවත් බාහිර සහ අභ්‍යන්තර කම්පනයන් මගින් ඇති කරන ලද අභියෝගවලට ද මුහුණදීමට සිදුවුණි.
- 2003 වසරේ වාර්තාගත වූ සියයට 9.2 ක අපනයන වර්ධනය අභිබවමින් එ.ජ.ඩොලර් වටිනාකම අනුව අපනයන ඉපැයීම් සියයට 12.2 කින් වර්ධනය වී 2000

වසරින් පසු අත්කර ගත් ඉහළම වාර්ෂික වර්ධනය 2004 දී වාර්තා කළේ ය. අපනයන පරිමාව සියයට 7.8 කින් හා ඒකක මිල සියයට 4 කින් වර්ධනය වීමේ ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අපනයන ඉපැයීම් එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 5,757 දක්වා වර්ධනය විය. අපනයන ඉපැයීම් වලින් සියයට 78 ක ඉහළ දායකත්වයක් සහිතව කාර්මික අපනයන ප්‍රමුඛත්වය ගත් අතර, කෘෂිකාර්මික අපනයන සියයට 19 කින් පමණක් දායක විය. එබැවින් අපනයන වර්ධනය සඳහා කාර්මික අංශය ප්‍රධාන ලෙස සියයට 85 කින් දායක වූ අතර, ඉතිරි කොටසට දායක වූයේ කෘෂිකාර්මික හා ඛනිජ ද්‍රව්‍ය අපනයනයන්ය. රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්, යන්ත්‍ර සූත්‍ර සහ උපකරණ, සහ රබර් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන්ගේ වූ ඉහළ ක්‍රියාකාරිත්වය, කාර්මික අපනයන සියයට 13 කින් වර්ධනය වීමට මූලික වශයෙන් හේතුවිය. වෙළෙඳ සබඳතා තුළින් විවර වූ නව වෙළෙඳපොළවලට පිවිසීම ද මෙම අංශයේ වර්ධනයට බෙහෙවින් උපකාරී විය. ඇඟළුම් කර්මාන්තය හා සම්බන්ධ අපනයන, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද වෙළෙඳපොළ මත පුළුල් ලෙස කේන්ද්‍රගත වීමෙන් ඇති වූ අවදානම්කාරී තත්ත්වය යුරෝපා සංගමයේ වෙළෙඳපොළෙහි ඇති වූ ප්‍රසාරණය මගින් අවම කරගැනීමට හැකි විය. යුරෝපා සංගමය විසින් 2004 පෙබරවාරි මාසයේ සිට වෙළෙඳ වරණයන් පිළිබඳ පොදු ක්‍රමය යටතේ (GSP) ලබා දෙන ලද විශේෂ සහන හේතුවෙන් ඇඟළුම් අපනයනයන් සඳහා යුරෝපා සංගමයේ වෙළෙඳපොළ තුළ වාසි සහගත තත්ත්වයක් ලබා ගත හැකි විය.

- **ආනයන එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 8,000 දක්වා සියයට 19.9 කින් වර්ධනය විය.** මෙය 2003 වසරේ සියයට 9.3 ක වර්ධනය සමඟ සසඳන විට පරිමාව (සියයට 9.0) සහ මිල ගණන් (සියයට 9.7) යන දෙඅංශයේම ඇති වූ වර්ධනයන් හි ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයකි. ආර්ථිකයේ ඇති වූ ප්‍රසාරණය, නොකඩවා පැවති නියඟය හා නියුණු ලෙස ඉහළ ගිය තෙල් මිල සහ පසුගිය වකවානුවේ පැවැති අඩු පොලී අනුපාතික වාතාවරණය මගින් ඇති වූ බලපෑම ඉහළ ආනයන වර්ධනය තුළින් පිළිබිඹු විය. ආර්ථිකයේ ඇති වූ ප්‍රසාරණය හේතුවෙන් ආයෝජන සහ අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වර්ධනය වූ අතර, නියඟයෙහි වූ බලපෑම නිසා ආහාර ද්‍රව්‍ය සහ ඛනිජ තෙල් ආනයන ඉහළ ගියේය. පසුගිය වකවානුවල පැවති උපනතිය අනුව යමින් මුළු ආනයනයන්හි පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනවල දායකත්වය තවදුරටත්

සියයට 20 දක්වා සංකෝචනය වූ අතර, ආයෝජන හා අන්තර් භාණ්ඩ ආනයනවල දායකත්වය පිළිවෙළින් සියයට 58 සහ සියයට 21 දක්වා වැඩිවිය. ඓතිහාසිකව පැවැති ඉහළ ඛනිජතෙල් මිල ගණන් සමස්ත ආනයන තුළ අන්තර් භාණ්ඩ වල දායකත්වය නියුණු ලෙස ඉහළ යාමට ඉවහල් විය.

- **2004 දී වෙළෙඳ අනුපාතය සියයට 5.2 කින් පිරිහීමකට පත් විය.** විශේෂයෙන් ඛනිජ තෙල්, පොහොර, ප්‍රවාහන උපකරණ, යන්ත්‍රෝපකරණ ආදී ආයෝජන සහ අන්තර් භාණ්ඩවල ආනයන මිලෙහි ඉහළ යාම මෙයට හේතු විය. තේ, රබර්, අනෙකුත් කෘෂි අපනයන සහ කාර්මික අපනයන වල මිල ඉහළ ගිය ද, එය වෙළෙඳ අනුපාතය ඉහළ නැංවීමට තරම් ප්‍රමාණවත් නොවීය.
- **වෙළෙඳ ගිණුමෙහි හිඟය එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2,243 දක්වා පුළුල් වූ අතර, එම හිඟයෙන් කොටසක් සේවා ගිණුමේ ශුද්ධ ලැබීම් සහ විදේශ සංක්‍රාම මගින් මූල්‍යනය කිරීමෙන් ජංගම ගිණුමේ වෙළෙඳ හා ආදායම් ගිණුම්වල පුළුල්වූ හිඟයන්හි බලපෑම් සීමා කිරීමට හැකි විය.** ගෝලීය ආර්ථිකයේ වූ ඉහළ වර්ධනය සහ තවදුරටත් පවත්නා සටන් විරාමය මගින් නිර්මාණය වූ සාමකාමී වාතාවරණය සේවා ගිණුමේ අතිරික්තයට වැඩි වශයෙන් දායක වන සංචාරක ඉපැයීම් අඛණ්ඩව වර්ධනය වීමට උපකාර විය. ශුද්ධ ලැබීම්වල ප්‍රමුඛ ස්ථානය තවදුරටත් පවත්වා ගනිමින්, 2004 වසර තුළදී රට තුළට ලැබුණු පෞද්ගලික සංක්‍රාම සියයට 11 කින් පමණ වර්ධනය විය. ඉහළ ජාත්‍යන්තර පොලී අනුපාතික නිසා ආදායම් ගිණුමේ හිඟය එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 204 දක්වා සියයට 19 කින් වැඩි වූ අතර, ආයෝජන ආදායම් ඉහළයාමට වඩා වැඩි ප්‍රතිශතයකින් ආදායම් ගලාඒම් වැඩි විය. කෙසේ නමුදු, සේවා හා සංක්‍රාම ගිණුමේ අතිරික්තය, වෙළෙඳ හා ආදායම් ගිණුම්වල පුළුල් හිඟය සම්පූර්ණයෙන් සමනය කිරීමට ප්‍රමාණවත් නොවූ බැවින් ජංගම ගිණුමේ හිඟය, 2003 වසරේ පැවැති එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 71 (ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 0.4) සිට එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 648 (ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 3.3) දක්වා පුළුල් විය.
- **රජය වෙත ලැබුණු විදේශ ආධාර ප්‍රදානයන් ලැබීම් පහත වැටීම නිසා ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුම්වල ශුද්ධ ලැබීම් පහළ මට්ටමක පැවැතීම විදේශීය අංශයේ අයහපත් තත්ත්වය තවදුරටත් උග්‍ර වීමට හේතු විය.**

2004 වසර තුළදී, රජයට ලැබුණු දිගුකාලීන ණය සියයට 16 කින් අඩු වී එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 771 ක් වූ අතර, ණය ගෙවීම් එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 28 කින් අඩු වී එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 331 ක් විය. 2003 වසරේදී ණය රජයට ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 226 සමඟ සැසඳීමේදී 2004 වසරේ දී ලැබුණු ණය එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 30 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වූ අතර මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රමාද වීමයි. 2004 වසරේ මුල් කාලය තුළ දී ව්‍යාපෘති ණය ආධාර ලැබීම සුළු වශයෙන් අඩු වුවද, වසර අවසාන භාගයේදී ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම වේගවත්වීම ව්‍යාපෘති ණය ලබා ගැනීම යථා තත්ත්වයට පත්වීමට උපකාරී විය. සහනදායී කොන්දේසි මත ලැබුණු විදේශීය මූල්‍ය පහසුකම් අඩුවීම තාවකාලිකව සමනය කර ගැනීමක් වශයෙන් රජය විසින් වාණිජ කොන්දේසි මත විදේශ විනිමය බැඳුම්කර නිකුත් කරන ලදී.

- **පෞද්ගලික අංශයේ ප්‍රාග්ධන ලැබීම වල ඇති වූ හිඟතර වර්ධනය නිසා නිල ප්‍රාග්ධන ලැබීම වල අඩුවීම සුළු වශයෙන් සමනය කර ගැනීමට හැකි විය.** විදේශීය ආයෝජකයින්ගේ විශ්වසනීයත්වය වර්ධනය වීම පිළිබිඹු කරමින්, විදේශීය සෘජු ආයෝජන, ණය ප්‍රාග්ධනය සහ විවිධ ආයෝජන ලෙස 2004 වසරේ පෞද්ගලික අංශයට ලැබුණු ප්‍රාග්ධන ලැබීම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය කලින් එළඹී ගිවිසුම් විශාල සංඛ්‍යාවක් ක්‍රියාත්මක කිරීම නිසා, 2004 වසර තුළදී පෞද්ගලිකරණ ලැබීම් ඇතුළත් විදේශීය සෘජු ආයෝජන එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 233 දක්වා සියයට 2 කින් වැඩි විය. පෞද්ගලික අංශයේ ශුද්ධ විදේශීය ණය ප්‍රාග්ධනය ඉහළ යාමට ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් ආයතනයේ එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 100 ක් වූ සාර්ථක ණයකර නිකුතුව ප්‍රධාන හේතුවක් විය.
- **ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුම් වල ශුද්ධ ලැබීම් ජංගම ගිණුමේ හිඟය මූල්‍යනය කිරීමට ප්‍රමාණවත් නොවූ හෙයින්, පසුගිය තෙවසර තුළ නොකඩවා අතිරික්තයක් පෙන්නුම් කළ සමස්ත ගෙවුම් ශේෂය 2004 වසරේ දී හිඟයක් බවට පත් විය.** මෙය රටෙහි බාහිර කම්පනයන්ට මුහුණදීමේ හැකියාව අඩු කරමින්, 2003 වසරේ එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2,329 ක් (මාස 4.2 ක ආනයන මූල්‍යනය කිරීමට ප්‍රමාණවත්) වූ රටෙහි නිල වත්කම්, 2004 වසරේදී එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2,196 (මාස 3.3 ක ආනයන මූල්‍යනය කිරීමට ප්‍රමාණවත්)

දක්වා අඩු විය. 2005 අප්‍රේල් මාසය වන විට ගෙවුම් ශේෂය අතිරික්තයක් බවට පත්ව ඇති අතර, විදේශ සංචිත ද ඉහළ ගොස් ඇත.

- **මෙම අහිතකර වාතාවරණය තුළ, විශේෂයෙන් වසර මැද භාගයේදී විනිමය අනුපාතිකයේ ඉහළ විචලනාවයන් දැකිය හැකි විය.** 2004 වසර තුළ රුපියල එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව සියයට 7.5 කින් අවප්‍රමාණය වූ අතර, 2003 වසරේදී එය සියයට 0.01 ක ඉතා සුළු ප්‍රමාණයකින් අවප්‍රමාණය විය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 514.7 ක ශුද්ධ විකුණුම් මගින් විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට මැදිහත් වීමත් සමඟ එම විචලනාව තරමක් දුරට සමනය විය. එ.ජ.ඩොලරය අනෙකුත් ප්‍රධාන ජාත්‍යන්තර මුදල්වලට එරෙහිව අවප්‍රමාණය වූ බැවින්, රුපියල ඊටත් වඩා ඉහළ අනුපාතිකයකින් එම මුදල්වලට එරෙහිව අවප්‍රමාණය විය. කෙසේ වෙතත්, සාපේක්ෂව ඉහළ දේශීය උද්ධමන තත්ත්වයන් පිළිබිඹු කරමින්, විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් වර්ග 5 කින් සහ මුදල් වර්ග 24 කින් සැදුම් ලත් පැස මත පදනම් වූ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික පිළිවෙලින් සියයට 1.0 සහ 1.1 කින් අවප්‍රමාණය වීමෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය තරඟකාරිත්වය සුළු වශයෙන් පමණක් ඉහළ ගිය බව පෙන්නුම් කෙරුණි. විදේශීය විනිමය වෙළෙඳපොළේ ක්‍රියාකාරිත්වයේ අවිනිශ්චිතතාව පෙන්නුම් කරමින්, 2003 වසරේ සියයට 38 ක් වූ මුළු ගණුදෙනු පරිමාවෙන් ඉදිරි වෙළෙඳපොළ ගණුදෙනු පරිමාව 2004 වසරේදී සියයට 23 දක්වා අඩු විය. රුපියලේ වේගවත් අවප්‍රමාණයක් හෝ ඉහළ පොලී අනුපාතික පිළිබඳව වෙළෙඳපොළේ පැවති අපේක්ෂාවන් පිළිබිඹු කරමින්, වසරේ වැඩි කාලයක් මුළුල්ලේ ඉදිරි විනිමය අධිමිල, පොලී අනුපාතික අන්තරයට වඩා ඉහළින් පැවැතුණි. කෙසේ වෙතත්, සුනාම් ව්‍යසනයෙන් පසු 2005 වසරේ පළමු මාස 4 තුළදී විනිමය අනුපාතිකය ප්‍රධාන මුදල් වර්ග සියල්ලට එරෙහිව අධිප්‍රමාණය වී ඇත.
- **වසර තුළ පැවති පහළ ශුද්ධ ණය ප්‍රාග්ධන ලැබීම් පිළිබිඹු කරමින් රටෙහි මුළු විදේශීය ණය, දැනෙති. ප්‍රතිශතයක් ලෙස සුළු වශයෙන් අඩු විය.** කෙසේ වෙතත්, නිරපේක්ෂ අගය අනුව 2004 වසර අවසානය වන විට මුළු විදේශ ණය ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 11,346 දක්වා සියයට 7 කින් වැඩි විය. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ, මුළු ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 73 ක් පමණ ජපන් යෙන් සහ ඩී.ගැ.හි. වලින් සමන්විත වීමත්, එ.ජ.

ධොරණයට එරෙහිව එම මුදල් අවප්‍රමාණය වීමත්ය. වසර තුළදී ජා.මු.අ. ණය විශාල ප්‍රමාණයක් ආපසු ගෙවීම නිසා ණය සේවා අනුපාතය සුළු වශයෙන් අඩු විය. කෙසේ වුවද, මුළු විදේශ ණයවලින් සියයට 90 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් රජයේ සහනදායී මැදි හා දිගුකාලීන ණයවලින් සමන්විත බැවින්, ණය සේවා අනුපාතය සතුටුදයක මට්ටමක පැවතීණි.

රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය, රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු සහ රාජ්‍ය ආයතන

- රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම්) පනතේ ඇතුළත් ඉලක්කයන් හා 2004 ජූලි මාසයේ දී ප්‍රකාශයට පත්කළ රජයේ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති රාමුවෙහි ඇතුළත් අරමුණු සඳහා කර ගැනීම 2004 දී රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියෙන් ප්‍රධාන අරමුණ විය. ඒ අනුව රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය ශක්තිමත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ඉදිරියට ගෙනයාම, රාජ්‍ය ආයෝජන ඉහළ නැංවීම, ණය කළමනාකරණය ශක්තිමත් කිරීම, ණය වෙළෙඳපොළ සංවර්ධනය කිරීම, රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම මහජනතාවට සහන සැලසීම සහ ආර්ථිකයෙහි නිරසාර මධ්‍යකාලීන වර්ධන හැකියාවන් අත්පත්කර ගැනීම සඳහා සහාය වන අතර, රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතුවල විනිවිද භාවය හා වගකිවයුතු භාවය වැඩි දියුණු කිරීම කෙරෙහි ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානය යොමු කරන ලදී.
- 2004 දී සමස්ත රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය හා රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉලක්කයන් පවත්වාගෙන යාම අභියෝගාත්මක කාර්යයක් විය. අතිතකර දේශීය හා විදේශීය කම්පනයන් හේතුවෙන් රජයේ ආදායම් රැස්කිරීම අඩුවීම සහ රජයේ වියදම් ඉහළ යාම මීට හේතුවියි. මෙයට අමතරව, විදේශීය මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ණය ලබාගැනීම ප්‍රමාදවීම හා එය අපේක්ෂිත ප්‍රමාණයට වඩා අඩුවීම සහ පෞද්ගලීකරණ ලැබීම් අඩුවීම රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණයෙහි දුෂ්කර බව වඩාත් නිවු කරන ලදී.
- බදු පදනම පුළුල් කිරීම සහ බදු රැස්කිරීම වර්ධනය වීමේ ප්‍රතිඵල පිළිබිඹු කරමින් ද.දේ.නි. යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පහළයාමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළ බදු ආදායම 2004 දී වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේ ය. ආදායම් බදුවලින් ලද ආදායම අඩුවුවද, එකතුකළ අගය මත බදු ආදායම, ආනයන බදු සහ නිෂ්පාදන බදුවල සිදුවූ වැඩිවීම පිළිබිඹු කරමින් 2003 දී ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 13.2 ක්වූ බදු ආදායම 2004 දී සියයට 13.9 ක් දක්වා

ඉහළ ගියේය. එකතුකළ අගයමත බදු පරිපාලනය සහ ප්‍රතිපූරණය කිරීමේ යාන්ත්‍රණය වැඩි දියුණු කිරීම හේතුවෙන් එකතුකළ අගය මත බදු ආදායම වැඩිවිය. නිෂ්පාදන බදු සහ ආනයන නිරුබදු අනුපාත වැඩි කිරීම මෙන්ම මෙම බදුවලට යටත්වන අයිතමයන්ගේ නිෂ්පාදනය සහ ආනයන පරිමාව ඉහළයාම එම බදුවලින් ලබාගත් ආදායම ඉහළයාමට දායක විය.

- 2004 අයවැය තුළින් ඉලක්කගත මුළු ආදායම වූ ද.දේ.නි. යෙන් සියයට 16.4 හා සැසඳීමේ දී මුළු ආදායම ලැබීම ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 15.6 ක් වෙමින් ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 0.9 ක අඩුවීමක් වාර්තා කළේය. එය 2003 දී පැවැති ද.දේ.නි. යේ සියයට 15.7 ක් වූ මට්ටමට වඩා ආන්තික වශයෙන් අඩුවීමකි. 2003 දී ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 2.5 ක් වූ බදු නොවන ආදායම 2004 දී සියයට 1.5 දක්වා කියුණු ලෙස පහත වැටීම 2004 මුළු ආදායම පහත වැටීමට බලපෑ ප්‍රධානතම හේතුව විය. කෙසේ නමුත් අදාළ වර්ෂය තුළදී බදු නොවන ආදායමේ පහත වැටීමට වඩා අයවැය ඇස්තමේන්තු අධික ලෙස අපේක්ෂා සහගත වීම රජයේ ආදායම අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුව විය.
- අපේක්ෂිත අයවැය ඉලක්කයට සාපේක්ෂව 2004 දී රජයේ වියදම ද.දේ.නි. යේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සියයට 0.3 කින් වැඩි විය. කෙසේ වුවද, එය 2003 දී පැවති ද.දේ.නි. යෙන් සියයට 23.7 ක් වූ මට්ටමේ සිට සියයට 23.5 දක්වා ආන්තිකව අඩු විය.
- රජයේ ආදායමෙහි අඩුවීම හා වියදමෙහි ඇති වූ වැඩිවීම හේතුවෙන් මධ්‍යම රජයේ සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 6.8 සිට සියයට 8.2 දක්වා ඉහළ ගියේය. රජයේ ඉතුරුම් පිළිබිඹු කරන ජංගම ගිණුමේ හිඟය ද.දේ.නි. හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සියයට 3.3 සිට සියයට 3.9 ක් දක්වා වැඩි වූ අතර, අදාළ වර්ෂයේ රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතුවල ප්‍රතිඵල පෙන්නුම් කරන ප්‍රාථමික ගිණුමේ හිඟය 2003 දී ද.දේ.නි. යෙන් සියයට 0.9 සිට 2004 දී සියයට 2.2 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ප්‍රධාන වශයෙන් ලංකා බැංකු නෙල් නිතිගත සංස්ථාව සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය ඇතුළු මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය සංස්ථාවන්හි මෙහෙයුම් අලාභවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රාජ්‍ය අංශයේ සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි. යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 8.4 ක් දක්වා ඉහළ නැගුණි.
- රාජ්‍ය අංශයේ වැඩිවූ අයවැය හිඟයන් ප්‍රධාන වශයෙන් දේශීය ණය ලබාගැනීම තුළින් මූල්‍යනය කරන ලදී.

රජයේ මුළු ඉදිකිරීම් දේශීය ණය ගැනීම මුල් ඉලක්කය වූ දැකීමකි. යෙන් සියයට 3.2 (රුපියල් බිලියන 65) සමඟ සසඳන කල සියයට 5.8 ක් (රුපියල් බිලියන 117) දක්වා ඉහළ නැඟුණි. දැකීමකි. හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් මධ්‍යම රජයේ සහ සමස්ත රාජ්‍ය ආයතනවල නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය 2003 දී පිළිවෙලින් සියයට 105.8 සහ 107.9 සිට 2004 දී පිළිවෙලින් සියයට 105.5 සහ සියයට 107.5 ක් දක්වා ආන්තික වශයෙන් පහත වැටිණි.

- රජය විසින් 2004 දී, රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග රාශියක් හඳුන්වා දෙන ලදී. බදු හා තීරුබදු ක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, ආදායම් මණ්ඩලයක් පිහිටුවීම තුළින් බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම, ආර්ථික සේවා ගාස්තුව හඳුන්වාදීම, වර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම සහ පරිපාලන මිල ගණන් වෙනස් කිරීම, උපාය මාර්ගික ව්‍යවසාය කළමනාකරණ ඒජන්සිය පිහිටුවීම මගින් රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිසංස්කරණය ශක්තිමත් කිරීම, පරිපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ කමිටුව (ARC) සහ රාජ්‍ය පරිපාලනය සඳහා වන ජාතික සභාව (NCA) පිහිටුවීම මගින් පරිපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ ශක්තිමත් කිරීම, ජාතික මිලදී ගැනීමේ ඒජන්සිය (NPA) පිහිටුවීම සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම්) පනතෙහි වාර්තා කිරීමේ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුව කටයුතු කිරීම මගින් රජයේ මිල දී ගැනීම් වල විනිවිද භාවය පුළුල් කිරීම ඒ අතරින් ප්‍රධානත්වයක් ගනී. පළාත් අතර ආදායම් විෂමතාවය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම සහ නාගරික ප්‍රදේශවලින් බැහැර ප්‍රදේශවල කෙරෙන ආයෝජන පහළ මට්ටමක පවතින තත්ත්වයක් තුළ ප්‍රාදේශීය ව්‍යාප්තියක් සහිත තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් අත්පත් කර ගැනීම සඳහා වන රාජ්‍ය ආයෝජන කෙරෙහි ද ප්‍රමුඛත්වය ලබා දුනි. දැකීමකි. යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ආදායම පහත වැටීම, රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩ සටහනෙහි අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු ක්‍රියාකාරිත්වය, අයවැය හිඟය අඛණ්ඩව ඉහළ අගයක් ගැනීම සහ අධික රාජ්‍ය ණය බර වැනි රාජ්‍ය මූල්‍ය ආයතනවල පවතින ප්‍රධාන පසුබෑම් වලට විසඳුම් සෙවීමට මෙම ක්‍රියාමාර්ගයන් උපකාරී වනු ඇත. මෙම පසුගාමී තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ඇතිවන අධි ඉල්ලුම තුළින් ජනිත වන පීඩනයන්, රාජ්‍ය ආයතනවල අධික සම්පත් අවශ්‍යතාවය සහ රජය විසින් ණය ලබා ගැනීම නිසා පෞද්ගලික ආයතනවල ආයෝජන සඳහා වන අරමුදල් අඩුවීම වැනි තත්ත්වයන් තුළින් සාර්ව ආර්ථික

කළමනාකරණය කෙරෙහි අයහපත් බලපෑම් ඇති විය හැකි බැවින්, මෙම අඩුපාඩු මහනැරවීමට අවශ්‍ය පියවර නිසි කලට ගැනීම වැදගත් වේ.

- 2005 අයවැය සමඟ ඉදිරිපත් කරන ලද මධ්‍යකාලීන සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති රාමුව තුළින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වයෙහි ශක්තිමත් වැඩිදියුණු වීමක්, ඉතිරිකිරීම් හා ආයෝජන ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සහ ආර්ථික වර්ධනය ඉහළ නැංවීම, උද්ධමනය මධ්‍යස්ථ මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සහ ගෙවුම් තුලන තත්ත්වයන් වැඩි දියුණු කිරීම බලාපොරොත්තු විය. සුනාමි ව්‍යසනය හේතුවෙන් හානියට පත්වූ රජයේ සහ පෞද්ගලික දේපළ නැවත ගොඩනැගීම සඳහා පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ වියදම් දරණ අතර හානියට පත්වූ ජනතාවට සහන සැලසීමට රජයට සිදුවීම හේතුවෙන් මධ්‍යකාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය රාමුව කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති විය හැකිය. මධ්‍යකාලීන වශයෙන් සහන, පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සඳහා එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.8 ක් පමණ අවශ්‍ය වන බව ඇස්තමේන්තු කර ඇත. පවත්නා දේශීය සම්පත් ප්‍රමාණවත් නොවීම දෙස බලන කල, පොරොන්දු වූ විදේශ අරමුදල් නිසිකලට ලැබීම මේ සම්බන්ධ රජයේ කටයුතුවල ශක්තිමත් ප්‍රගතියක් ඇති කිරීමට අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල් සමස්තයන් සහ පොලී අනුපාතික

- ආර්ථිකයේ අඛණ්ඩ වර්ධනයට පහසුකම් සලසමින් උද්ධමන පීඩනය අවම කර ගැනීම සහ මුදල් සමස්තයන්ගේ ශීඝ්‍ර වර්ධනය සීමා කිරීම සඳහා 2004 වර්ෂයේ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය යොමු විය. නියඟය, අන්තර්ජාතික බනිජ තෙල් මිල ඉහළ යාම සහ රාජ්‍ය ආයතනවල ණය ගැනීම් ඉහළයාම වැනි දේශීය සහ විදේශීය වශයෙන් පැවති දුෂ්කර තත්ත්වයන් යටතේ පැවති අසීරු සාර්ව ආර්ථික වාතාවරණයක් තුළ ආර්ථික කටයුතුවල අඛණ්ඩ වර්ධනය පවත්වා ගෙනයන අතර, මුදල් කළමනාකරණය ක්‍රියාත්මක කිරීම අභියෝගාත්මක කාර්යයක් විය.
- 2001 වසරේ සිට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මූල්‍ය සමස්තයන් ඉලක්ක කරගත් රාමුවක් තුළ සහ පාවෙන විනිමය අනුපාතික ක්‍රමයක් යටතේ සිය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් සහ ප්‍රතිවිකුණුම් පොලී අනුපාතික වලින් සැකසුන

පොලී අනුපාතික කොර්ටේට් මූලික අංශයක් වන සක්‍රීය විවට වෙළෙඳ කටයුතු ක්‍රමය තුළ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය පවත්වාගෙන යන ලදී. මෙම කාර්යය පහසු කරවනු පිණිස ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාව සියයට 10 ක මට්ටමේ නොවෙනස්ව පවත්වා ගන්නා ලදී. මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය අනුපාතිකයේ සිදුවන අධික උච්ඡාවචන වළක්වා ගැනීම සඳහා විදේශ විනිමය විකිණීම අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. එම තත්ත්වය තුළ ද්‍රවශීලතා හිඟයක් සහ පොලී අනුපාතිකයන්හි පුළුල් උච්ඡාවචනයන් ඇතිවීම වැළැක්වීමේ අරමුණින් ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික වෙළෙඳපොළ තුළ මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගෙන අරමුදල් සැපයුම තුළින් මුදල් වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාවය පවත්වා ගැනුණි.

- **2004 වර්ෂය තුළ පැවති දුෂ්කර ආර්ථික වාතාවරණය හේතුවෙන් දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීමට නිසි කාලය සහ අනුක්‍රමික බව පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමට සිදුවිය.** 2004 මැද භාගයේදී මූල්‍ය වර්ධනය සහ උද්ධමනය වේගවත් වීමත් සමඟ, පළමු පියවර ලෙස, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සිය දෛනික වෙන්දේසි තුළින් මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතා අතිරික්තය සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ උකහා ගැනීමට හැකිවන ලෙස පුනී මාසයේ සිට විවට වෙළෙඳපොළ කටයුතු කියුණු ලෙස යොදා ගන්නා ලදී. ඒ තුළින් මූල්‍ය සමස්ථයන්හි වර්ධනය සීමා කිරීමට හැකිවන ලෙස කෙටි කාලීන අරමුදල් පිරිවැය ඉහළ යාමට ඉඩ සලසන ලදී. දෙවන පියවර ලෙස, 2004 නොවැම්බර් මාසයේදී මහ බැංකුවේ ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතික පදනම් අංක 50 කින් වැඩි කරන ලදී. මේ අතර, රථ වාහන ආනයනය වැනි අත්‍යවශ්‍ය නොවන පරිභෝජන සීමා කිරීමට පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා මෝටර් වාහන ආනයනය කිරීමේදී වාණිජ බැංකුවල විවෘත කරනු ලබන ණයවර ලිපි සඳහා සියයට සියයක ආන්තික තැන්පතු අවශ්‍යතාවයක් හඳුන්වා දෙන ලදී.

- **සුනාමි ව්‍යසනයෙන් පසු ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්කර ගැනීමට උපකාරී වීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් සහනදායී වැඩ පිළිවෙළක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.** බලපෑමට ලක් වූ පුද්ගලයින් සඳහා සහනධාර ණය යෝජනා ක්‍රමයක් මහ බැංකුව විසින් හඳුන්වා දෙන ලදී. වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාවය පවත්වා ගැනීමට සහ මූල්‍ය වෙළෙඳපොළේ සහ ගෙවීම් සහ පියවීම් පද්ධතියෙහි සුමට ක්‍රියාකාරිත්වය තහවුරු කිරීමට ද

පියවර ගන්නා ලදී. 2005 ජනවාරි මාසයේ සිට විවට වෙළෙඳපොළ කටයුතු කාචකාලිකව තවත්වා දමන ලද අතර 2005 පෙබරවාරි මස විසි එක් වන දින දක්වා එය පැවතුණි. සුනාමි බලපෑමට ලක්වූ කර්මාන්ත නඟා සිටුවීම සඳහා සහ බලපෑමට ලක් වූ පුද්ගලයින්ගේ ජීවන මාර්ග යළි ගොඩනැගීම සඳහා අඩු පොලී අනුපාතික යටතේ ණය ලබාදීමේ සහනදායී වැඩ පිළිවෙළක් බැංකු ක්‍රමය හරහා ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

- **2004 වසර මුළුල්ලේම මූල්‍ය සමස්තයන්හි වර්ධනය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා ඉහළින් පැවතුණි.** මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියේ ක්‍රියාකාරී ඉලක්කය වන සංචිත මුදල්, වාර්ෂික මූල්‍ය වැඩසටහනෙන් අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා රුපියල් බිලියන 6 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ ණය වැඩිවීම නිසා මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියේ අතරමැදි ඉලක්කය වන පුළුල් මුදල් සැපයුම ද අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා වැඩි වේගයකින් වර්ධනය විය.

- **ගෙවුම් ශේෂයේ හිඟයක් පිළිබිඹු කරමින් මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශ වත්කම්හි පහත වැටීමක් වාර්තා වූ බැවින් සංචිත මුදල් ප්‍රමාණය ඉහළයාම සම්පූර්ණයෙන්ම මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශ වත්කම් ඉහළ යාම නිසා සිදුවිය.** ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් පහත වැටීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ රජයට විදේශ වැඩසටහන් මූල්‍යකරණ ලැබීම් ප්‍රමාද වීම සහ විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙහි අධික විචලනාවක් ඇතිවීම වැළැක්වීමට මහ බැංකුව විසින් වෙළෙඳපොළෙහි විදේශ විනිමය විකිණීමයි. මෙයින් ඇතිවිය හැකිවූ කිඳු ද්‍රවශීලතා හිඟය වැළැක්වීම සහ මූල්‍ය ක්‍රමයේ සුමට ක්‍රියාකාරිත්වයක් පවත්වා ගැනීම තහවුරු කිරීම පිණිස මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව මහ බැංකුවේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම් කියුණු ලෙස ඉහළ ගියේය.

- **වසර අවසාන භාගයේදී වේගවත් වූ පවු සහ පුළුල් මූල්‍ය සමස්තයන්ගේ ඉහළයාම තුළින් ද සංචිත මුදල්වල ප්‍රසාරණාත්මක බලපෑම පිළිබිඹු වේ.** මහජනායා සතු ව්‍යවහාර මුදල් සහ ඉල්ලුම් තැන්පතු වලින් සමන්විත පවු මුදල් සැපයුම 2004 වසරේදී සියයට 16.6 කින් වර්ධනය විය. වසරේ ප්‍රථම භාගය තුළ පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි වර්ධනය සියයට 15 - 16 අතර පරාසයක පැවති අතර, 2004 වසරේ දෙවන භාගය තුළ එය සියයට 17 - 19.6 ක් අතර පරාසයක පැවතුණි.

- පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණය මූල්‍ය ප්‍රසාරණයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ අතර 2003 වසර අගභාගය වන විට වේගවත් වූ මෙම ණය වර්ධනය 2004 වසරේදී අඛණ්ඩව පැවතෙමින් රුපියල් බිලියන 115 කින් වැඩිවිය. ඒ අනුව, පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණයෙහි ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත වූ වැඩිවීම 2003 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 17 ක වර්ධනය හා සැසඳීමේ දී 2004 වසර අවසානය වන විට සියයට 22 ක් විය. ණය විශාල වශයෙන් ප්‍රසාරණය වීම, ආර්ථික කටයුතු අඛණ්ඩව යථාතත්ත්වයට පත්වීම, විදේශ වෙළෙඳ කටයුතු පුළුල්වීම සහ මූර්ත වශයෙන් ණය පොලී අනුපාතික අඩුවීම තුළින් පිළිබිඹු විය. 2004 වසරේ ණය සංයුතියෙන් පිළිබිඹුවන පරිදි ණය සඳහා අධික ඉල්ලුමක් පැවතියේ වාණිජ, පරිභෝජන, නිවාස, කර්මාන්ත සහ සේවා අංශ සඳහාය.
- අයවැය හිඟය වැඩිවීම සහ විදේශීය ව්‍යාපෘති ණය සහ පෞද්ගලිකකරණ ලැබීම් අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩුවීම නිසා 2004 වසරේදී බැංකු ක්‍රමය තුළින් රජයට සපයන ලද ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා වැඩි වේගයකින් වර්ධනය විය. අයවැය මූල්‍යනය සඳහා බැංකු නොවන අංශයෙන් ලබාගත හැකි සම්පත් ප්‍රමාණය සීමා වීම, රජය ලබාගත් බැංකු ණය වැඩිවීමට හේතු විය. ඒ අනුව, 2004 වසරේදී බැංකු ක්‍රමය මගින් රජයට ලබාදුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 44 කින් ඉහළ ගියේය. වසර ආරම්භයේදී අපේක්ෂා කළ පරිදි රාජ්‍ය සංස්ථා විසින් සිය බැංකු ණය ආපසු ගෙවනු වෙනුවට, රුපියල් බිලියන 5 කින් ණය ගැනීම් ඉහළ යාම මුදල් සැපයුම වර්ධනයට දයක වූ තවත් හේතුවක් විය.
- මුදල් සැපයුම වර්ධනයට ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්වලින් වූ දයකත්වය අපේක්ෂිත ප්‍රමාණයට වඩා අඩු විය. 2004 වසරේ බැංකු ක්‍රමය තුළ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ආන්තිකව ඉහළ ගිය අතර, එය මුදල් සැපයුමේ වර්ධනයට සියයට 2 කින් පමණ දයක විය. මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් පහත වැටුණු බැවින් මෙම වැඩිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවූයේ වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ඉහළ යාමයි.
- 2003 වසර පුරා පැවති පොලී අනුපාතික අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවය 2004 වසර තුළදී වෙනස් වී වැඩිවන උද්ධමනය, උද්ධමන අපේක්ෂා, ණය සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළයාම සහ දඩි මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග හමුවේ

ආන්තික වශයෙන් වැඩිවිය. පොලී අනුපාතික වැඩිවීමේ වේගයට වඩා වැඩියෙන් උද්ධමනය ඉහළයාම නිසා 2004 දී වෙළෙඳපොළ මූර්ත පොලී අනුපාතික බොහොමයක් සෘණ බවට හැරිණි. 2004 වසරේදී ඒක්ෂණ වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික සාපේක්ෂ වශයෙන් වඩාත් දේලනය වූ අතර, විටෙක මහ බැංකු පොලී අනුපාතික කොර්ඩෝවේ ඉහළ සීමාව ද ඉක්මවා ගොස් තිබිණි. වසර තුළදී වාණිජ බැංකුවල ණය පොලී අනුපාතික මෙන්ම තැන්පතු පොලී අනුපාතික ද වැඩි විය. වසර අවසාන භාගය වනවිට සාමාන්‍ය බර තැබූ ප්‍රමුඛ ණය දීමේ අනුපාතිකය (AWPR) සහ සාමාන්‍ය බර තැබූ තැන්පතු පොලී අනුපාතිකය (AWDR) ද වැඩිවිය. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික වසරේ අවසාන කාලය තුළ දී ඉහළ යාම ආරම්භවීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ වාණිජ බැංකු විසින් ද විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් තැන්පතු සහ ණයදීම් සඳහා ඔවුන්ගේ පොලී අනුපාතික ඉහළ නංවන ලදී.

- දිගුකාලීන ඵලද අනුපාතික ඉහළ ආන්තිකයකින් වර්ධනය වෙමින් රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් සඳහා ඵලදව ද වැඩිවිය. වසරේ පළමු මාස හත තුළ සතිපතා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පොලී අනුපාතික ඉහළ ගිය නමුත් ඉන්පසු පහත වැටිණි. මෙම පහත වැටීමට හේතුවූයේ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර නිකුත්වත් සමඟ රජයේ ණය ගැනීම් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් මූලාශ්‍ර වෙත යොමුවීමත්, ආයතනික ආයෝජකයන් ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළේ ඔවුන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය වැඩි කිරීමත් හේතුවෙනි. ආයෝජකයන් කෙටිකාලීන මූල්‍ය උපකරණ වෙත නැඹුරුවීමට වැඩි කැමැත්තක් දක්වූ බැවින්, 2004 වසරේ නිකුත් කළ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර කෙටිකාලීන විය. රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් සඳහා ද්විතියික වෙළෙඳපොළ ඵලද අනුපාතික දිගු අන්තයේදී වැඩි වූ අතර, එමගින්, මධ්‍යකාලීනව උද්ධමනය වැඩිවනු ඇති බවට වෙළෙඳපොළ තුළ වූ අපේක්ෂා පිළිබිඹු වේ.

මූල්‍ය අංශයේ වර්ධනයත් සහ ස්ථායීතාවය

- අඛණ්ඩ ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ ලබමින්, මූල්‍ය අංශයේ කටයුතු තව දුරටත් ප්‍රසාරණය වූ අතර බාහිර කම්පන ගණනාවක් මධ්‍යයේ වුවද, 2004 වසරේදී මූල්‍ය ක්‍රමයෙහි ඔරොත්තු දීමේ ශක්තියක් පැවතිණි. මූල්‍ය ආයතන විසින් සපයනු ලබන මූල්‍ය සේවාවන් සහ මූල්‍ය වෙළෙඳපොළෙහි වෙළෙඳ පරිමාව පුළුල් වෙමින් බොහොමයක් වෙළෙඳ දර්ශක වාර්තාගත මට්ටමකට

ලභා විය. ක්ෂුද්‍ර, සහ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන්ට සපයන මූල්‍ය පහසුකම් වැඩි කිරීමට සහ මූල්‍ය පහසුකම් ලබාගැනීමට ඔවුන්ට ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථා ශක්තිමත් කිරීම සඳහා 2004 වසරේදී ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. මේ අතර, ගෙවීම් ක්‍රමය විශාල ලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම මගින් මූල්‍ය යටිතල පහසුකම් නවීකරණය කරන ලදී. අන්තර්ජාතිකව පිළිගත් විශිෂ්ට පරිවයන් අනුගත වෙමින් බැංකු පද්ධතියේ මනා ක්‍රියාකාරිත්වයක් තහවුරු කිරීම සඳහා නියාමන සහ සුපරීක්ෂණ රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී. මූල්‍ය අංශයේ කාර්යක්ෂමතාවය සහ ස්ථායීතාවය වැඩිදියුණු කිරීමටත්, නීති සහ නියාමන රාමුව ශක්තිමත් කිරීමටත් අදාළ නීතිමය සහ නියාමන වෙනස්කම් ගණනාවක් 2004 වසරේදී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

- **මූල්‍ය අංශයේ දර්ශක කිහිපයක් මගින් මූල්‍ය අංශයේ වර්ධනය විද්‍යමාන විය.** මේ අතර, තැන්පතු, ණය සහ අන්තිකාරම් ප්‍රසාරණය, මූල්‍ය ආයතනවල ශාඛා සංඛ්‍යාව වර්ධනය වීම, කල්බදු සහ කුලී සිත්තක්කර පහසුකම් වැඩිවීම සහ තරඟකාරී හිතකර වෙළෙඳපොළ වාතාවරණයක් යටතේ වැඩි දියුණු වූ රක්ෂණ කටයුතු යනාදිය 2004 වසරේ මූල්‍ය ආයතනවල ප්‍රසාරණයට හේතු විය. එකතු කළ අගය සහිත නව සේවා හඳුන්වාදීම තුළින් සිය ගනුදෙනුකරුවන්ට ලබාදෙන මූල්‍ය පහසුකම් පුළුල් කිරීමට බොහොමයක් මූල්‍ය ආයතන ක්‍රියාකරන ලදී. මෙම වර්ධනයන් පිළිබිඹු කරමින් 2004 වසරේදී මූල්‍ය ක්‍රමය තුළ සමස්ත වත්කම් සියයට 15 කින් වර්ධනය විය. මූල්‍ය සේවාවේ එකතු කළ අගය 2004 වසරේදී සියයට 6.6 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වුවද, එය 2003 වසරේ පැවති සියයට 10.6 ට වඩා අඩු අගයක පැවතිණි. එයට හේතු වූයේ බැඳුම්කර සහ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනයෙන් ලැබෙන ප්‍රාග්ධන ලැබීම් අඩුවීම, තවමත් ඉහළ අගයක පවතින තමුත් පටු වෙමින් යන පොලී අනුපාතික අන්තරය සහ 2003 වසරේ ලාභාංශවල ඉහළ වර්ධනය නිසා පැවති පාදක බලපෑම යනාදියයි.
- **බොහොමයක් වෙළෙඳපොළ ස්ථරවල වෙළෙඳ පරිමාව තුළින් පෙනී යන පරිදි, මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ තවදුරටත් ප්‍රසාරණය විය.** කෙටිකාලීන ඒකීකරණ මුදල් වෙළෙඳපොළ සහ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් ප්‍රාථමික

වෙළෙඳපොළ කටයුතු තවදුරටත් වර්ධනය වුවද, පොලී අනුපාතික පිළිබඳව ඇති අවිනිශ්චිත බව නිසා ද්විතීයික වෙළෙඳපොළ තුළ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් ගනුදෙනු අඩු විය. 2004 වසරෙහි ප්‍රසාරණය වූ විදේශ වෙළෙඳම් කටයුතුවල ප්‍රතිලාභ ලබමින් විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ තුළ ගනුදෙනු පරිමාව වැඩි විය. නිකුත් කිරීමේ පිරිවැය අධිකවීම, වෙළෙඳපොළ සහභාගිවන්නන් හරිහැටි දනුවත් නොවීම සහ විශේෂයෙන් ප්‍රධාන පෙළේ සමාගම්වලට ආකාර්ෂණීය පොලී අනුපාතික යටතේ බැංකුවලින් පහසුවෙන් මූල්‍ය පහසුකම් ලබාගත හැකිවීම යනාදිය නිසා තවමත් ළදරු අවස්ථාවේ පවතින සාංගමික බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළ අඛණ්ඩව පීඩාවට පත්ව ඇත.

- **මූල්‍ය අංශයේ කාර්යක්ෂමතාවය, තරඟකාරිත්වය, ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව, සහ මූල්‍ය අංශයේ ශක්තිමත්බව වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින්, ගෙවීම් පද්ධතිය හා නියාමන ක්‍රමය දියුණු කිරීම සහ ශක්තිමත් කිරීම සඳහා 2004 දී ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී.** රාජ්‍ය සුරැකුම් නිර්ලේඛන ආකාරයෙන් පියවීම පහසු කිරීම සඳහා 2003 දී හඳුන්වාදෙනු ලැබූ තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතිය, නිර්ලේඛන සුරැකුම් පියවුම් පද්ධතිය හා මධ්‍යම තැන්පතු ක්‍රමය සමඟ සම්බන්ධ කිරීම මගින්, ගෙවුම් හා පියවුම් පද්ධතිය තවදුරටත් දියුණු කිරීම සඳහා පියවර ගන්නා ලදී.
- **නව නීති සහ උපදෙස් හඳුන්වාදීම තුළින් නියාමන රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී.** ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත්භාවය පිළිබඳ අවශ්‍යතාවය උප ආයතන ද ආවරණයවන පරිදි ඒකාබද්ධ පදනමක් මත කිරීම, අක්‍රීය ණය සඳහා වන ප්‍රතිපාදන අවශ්‍යතාවයන් සරල කිරීම, බාහිර විගණකවරුන්ට උපදෙස් නිකුත් කිරීම, සහ බැංකු විසින් ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් ලබාගතයුතු බව අනිවාර්ය කිරීමත්, එසේ ලබාගත් ශ්‍රේණිගත කිරීම් 2005 මැද භාගය වන විට ප්‍රසිද්ධියට පත් කළ යුතු බව යනාදී ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. නියාමන රාමුව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා බැංකු පනතේ සංශෝධන පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත කරන ලදී. ගෙවීම් ගනුදෙනුවලට අදාළ පරිපූර්ණ නීති රාමුවක් ලබාදීම සඳහාත්, ශ්‍රී ලංකාවේ ගෙවීම්, නිශ්කාණ සහ පියවුම් සඳහා අදාළ නෛතික රාමුව ශක්තිමත් කිරීම සඳහාත්, ගෙවීම් ක්‍රම සම්බන්ධ නව පනතක් කෙටුම්පත් කරන ලදී.

- 2004 අවසානයේදී ඇති වූ සුනාමි ව්‍යසනයෙන් මූල්‍ය ක්‍රමයේ ස්ථායීතාවය කෙරේ විශාල අභියෝගයක් ඇති නොවුවද, 2005 දී මූල්‍ය ක්‍රමයේ ස්ථායීතාවය පවත්වා ගැනීම කෙරේ බලපෑ හැකි අනෙකුත් අවදානම් පැවතිය හැකිය. දැනට ලෝක ආර්ථික පරිසරය සතුටුදායකව පැවැතිය ද, ලෝක ආර්ථික වර්ධනය මන්දගාමී වීම, ඛනිජ තෙල් මිල සම්බන්ධයෙන් අඛණ්ඩව පවතින අවිනිශ්චිතතාවයන්, ලිහිල් ප්‍රතිපත්තිවලින් ක්‍රමයෙන් ඇත්වීම සමඟ ඇතිවන ජාත්‍යන්තර පොලී අනුපාතිකවල ඉහළ යාම, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ අයවැය හිඟය සහ ජංගම ගිණුමේ හිඟය යන ද්විත්ව හිඟයන් අඛණ්ඩව ඉහළ මට්ටමක පැවතීම යනාදි සාධක නිසා අස්ථායී තත්ත්වයක් ඇතිවිය හැකිය. උද්ධමනය, විදේශීය ආධාර, ඛනිජ තෙල් මිල , ආදිය පිළිබඳව දිගින් දිගටම පවතින අවිනිශ්චිත තාවයන්, බහු කෙඳි ගිවිසුම අහෝසිවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇති විය හැකි ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳමේ වර්ධනය අඩුවීම, සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය ඇතිකර ගැනීම පිළිබඳව ඇති අභියෝගය යනාදිය නිසා දේශීය ආර්ථික වාතාවරණය ගැටළුවලට මුහුණපෑ හැකිය. වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවය තහවුරු කිරීම සඳහා නිසි සැලකිල්ලක් නොගතහොත්, ඉහළ ණය ප්‍රසාරණය මූල්‍ය ක්‍රමයේ ස්ථායීතාවයට තර්ජනයක් විය හැකිය. එහෙත්, මූල්‍ය තත්ත්වය අඛණ්ඩව ශක්තිමත්වීම සහ අවදානම් කළමනාකරණය වර්ධනය වීම, නියාමන හා පුපිරික්ෂණ රාමුව ශක්තිමත්වීම සහ ගෙවීම් හා පියවීම් පද්ධතියේ දියුණුව සමඟ මෙම අංශයට එවැනි අවදානම් සාර්ථක ලෙස පාලනය කිරීමට හැකි වනු ඇත.
- මූල්‍ය අංශයේ කටයුතු ප්‍රසාරණය වුවද, අවධානය යොමුවිය යුතු ගැටලු හා අභියෝග කිහිපයක් ඇත. මූල්‍ය අංශයෙහි විශේෂයෙන්ම බැංකු ක්ෂේත්‍රයේ, පවතින ප්‍රධාන ගැටලුවක් වන්නේ සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ අතරමැදිකරණ පිරිවැයක් පැවැතීමයි. පොලී අනුපාතික අන්තරය මගින් මනිනු ලබන අතරමැදිකරණ පිරිවැය ඉහළ මට්ටමක පැවැතීම කෙරේ බලපා ඇති ප්‍රධාන සාධක දෙකක් වන්නේ දුර්වල ණය කළමනාකරණය හෙවත් ඉහළ අක්‍රීය ණය අනුපාතයක් පැවැතීම සහ ඉහළ මෙහෙයුම් පිරිවැයක් පැවැතීමත්ය. මූල්‍ය අංශයේ පවතින අනෙකුත් සමහර ගැටලු වන්නේ සාංගමික බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළේ නොදියුණු බව, රක්ෂණ ව්‍යාප්තිය අඩු මට්ටමක පැවැතීම, මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල්

අතර ඒකාග්‍රතාවය පහළ මට්ටමක පැවතීම සහ මූල්‍ය සේවාවන් බදු වලට යටත් කිරීමෙන් ඇතිවන ව්‍යාකූලතාවයන්ය. මූල්‍ය සේවා මත බදු පැනවීමේ අරමුණ වන්නේ රජයේ ආදායම වැඩි කිරීම වුවද, බදු පැනවීමේදී විවිධ වෙළෙඳපොළවල් සමාන ලෙස සැලකීම සඳහා නිසි අවධානය යොමු කළයුතු වේ. එසේ නොවුනහොත් එමගින් මූල්‍ය අතරමැදිකරණයට අයහපත් බලපෑමක් ඇති විය හැකිය. එයට අමතරව, 2004 දෙසැම්බර් මස සිදුවූ සුනාමි ව්‍යසනය ගැන සලකන විට, ස්වභාවික විපත්වලට මුහුණදීමට මූල්‍ය අංශය සුදුනම්ව සිටීමේ අවශ්‍යතාවය ගැන අවධානය යොමුවිය යුතුය.

1.4 මැදිකාලීන සාර්ව ආර්ථික රාමුව, ගැටළු හා ප්‍රතිපත්ති

- 2004 දෙසැම්බර් මස ඇති වූ සුනාමි ව්‍යසනය මිනිස් ජීවිත සහ දේපලවලට විශාල හානියක් මෙන්ම ශ්‍රී ලාංකිකයින්ට දැඩි වේදනා තත්ත්වයක් ඇති කළ අතර, සහන, පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සඳහා විශාල සම්පත් ප්‍රමාණයක අවශ්‍යතාවය හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ මැදිකාලීන සාර්ව ආර්ථික අපේක්ෂාවන් ද වෙනසකට ලක් කළේය. ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයේදී නව අවධානයක් යොමු විය යුතු කරුණු ගණනාවක් ස්වාභාවික ආපදාවන් මගින් අනාවරණය වී ඇත. විශාල විනාශ අවම කළහැකි මූලික සාධක ලෙස ගෝලීයකරණයේ යහපත් ප්‍රතිඵල වන තොරතුරු දැනුම සහ සම්පත් හුවමාරු කර ගැනීමට ඇති හැකියාව වැදගත් වේ. එවැනි විශාල විනාශකාරී තත්ත්වයන්ට මුහුණදීමේ දී දේශීය මෙන්ම විදේශීය ජනතාව සහ ආයතන අතර හොඳ හිත සහ එකමුතුබව පවත්වා ගනිමින් සියළුදෙනාම සාමූහිකව කටයුතු කිරීම අවශ්‍ය වේ. ආපදාවන්හිදී තැහී සිටීමට සහ ඒවා පාලනය කිරීමට, මූල්‍යමය, තාක්ෂණික සහ පාලනමය අංශයන් හි පවතින ධාරිතාව ශක්තිමත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.
- 2005 අයවැයෙන් ඉදිරිපත් කළ මැදි කාලීන සාර්ව ආර්ථික රාමුව පසුව, සහන, පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සඳහා වන අවශ්‍යතාවන් ඉටුකිරීමට හැකිවන ලෙස සංශෝධනය කර ඇත. ධීවර සහ සංචාරක අංශයට ඇති වූ බලපෑම හේතුවෙන් 2005 ආර්ථික වර්ධනයට ආන්තික වශයෙන් බලපෑමක් සිදු

1.4 සංඛ්‍යා සටහන
මූල්‍යමය සාර්ව ආර්ථික දර්ශක 2005-2008

දර්ශකය	ඒකකය	තාවකාලික	සුනාමියට පෙර					සුනාමියට පසු			
		2004 (අ)	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	
මුද්‍රිත අංශය											
වෙළෙඳ මිල අනුව දූෂණය	රු. බිලියන	2,029	2,297	2,605	2,914	3,242	2,343	2,658	3,000	3,371	
මුද්‍රිත දූෂණය වර්ධනය	%	5.4	6.0	6.0	6.5	7.0	5.3	6.0	6.5	7.0	
උද්ධමනය / දූෂණය අවධානය	%	9.2	9.0	7.0	5.0	4.0	9.7	7.0	6.0	5.0	
මුළු ආයෝජන	දූෂණයේ % වශයෙන්	25.0	28.0	30.0	32.0	34.0	30.0	32.2	32.8	33.9	
පෞද්ගලික ආයෝජන	දූෂණයේ % වශයෙන්	19.8	21.1	22.7	24.2	25.9	21.9	22.7	24.2	25.9	
රජයේ ආයෝජන	දූෂණයේ % වශයෙන්	5.2	6.9	7.3	7.8	8.1	8.1	9.5	8.6	8.0	
දේශීය ඉතුරුම්	දූෂණයේ % වශයෙන්	15.9	18.4	20.8	22.4	25.6	17.0	20.8	22.2	24.8	
පෞද්ගලික ඉතුරුම්	දූෂණයේ % වශයෙන්	19.8	18.8	20.1	20.6	20.1	18.6	20.3	19.8	21.2	
රජයේ ඉතුරුම්	දූෂණයේ % වශයෙන්	-3.9	-0.5	0.7	1.8	5.5	-1.6	0.5	2.4	3.6	
ජාතික ඉතුරුම්	දූෂණයේ % වශයෙන්	21.6	24.0	26.4	28.4	31.5	23.1	26.1	27.6	30.1	
විදේශීය අංශය											
වෙළෙඳ පරතරය	එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	-2,243	-2,518	-2,622	-2,928	-2,936	-3,370	-3,353	-3,478	-3,406	
අපනයන	එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	5,757	6,305	6,821	7,383	8,027	6,354	6,860	7,343	7,978	
ආනයන	එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	8,000	8,824	9,443	10,311	10,963	9,725	10,213	10,821	11,384	
සේවා	එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	419	474	518	544	618	352	484	521	593	
ලැබීම්	එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	1,527	1,719	1,866	2,015	2,199	1,572	1,794	1,952	2,131	
ගෙවීම්	එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	1,108	1,245	1,348	1,471	1,581	1,220	1,310	1,431	1,538	
ජංගම හිඳුණේ ශේෂය	එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	-648	-824	-792	-872	-672	-1,575	-1,505	-1,408	-1,133	
ජංගම හිඳුණේ ශේෂය	දූෂණයේ % වශයෙන්	-3.3	-3.9	-3.5	-3.5	-2.4	-6.8	-6.0	-5.1	-3.7	
සමස්ත ශේෂය	එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	-205	97	108	73	202	101	176	200	250	
විදේශීය නිල සංචිත (ආනයනික මාස)	මාස	2.8	2.6	2.8	2.8	2.9	2.7	2.9	3.1	3.2	
ණය සේවා අනුපාතය (අ)	%	11.5	11.8	10.5	9.5	9.6	7.4	11.1	10.0	9.7	
රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය											
ආදායම	දූෂණයේ % වශයෙන්	15.4	17.2	18.0	18.9	19.5	16.9	17.8	18.8	19.5	
වියදම	දූෂණයේ % වශයෙන්	23.5	24.8	24.7	24.6	23.9	26.5	26.8	25.1	24.0	
ජංගම හිඳුණේ ශේෂය	දූෂණයේ % වශයෙන්	-3.9	-1.3	0.4	2.2	3.6	-1.6	0.5	2.4	3.6	
සමස්ත අයවැය හිඟය	දූෂණයේ % වශයෙන්	-8.2	-7.6	-6.7	-5.7	-4.4	-9.6	-9.0	-6.3	-4.4	
දේශීය මූල්‍යනය	දූෂණයේ % වශයෙන්	5.8	4.6	3.5	2.7	1.6	3.6	2.9	2.0	1.6	
මුද්‍රිත අංශය											
සංචිත මුදල් වර්ධනය (අ)	%	20.9	14.5	13.5	12.0	11.5	15.0	14.0	13.0	12.5	
පවු මුදල් වර්ධනය (M ₁)(අ)	%	16.6	12.5	11.5	10.0	9.5	13.0	12.0	11.0	10.5	
පුළුල් මුදල් වර්ධනය (M ₂)(අ)	%	19.6	14.5	13.5	12.0	11.5	15.0	14.0	13.0	12.5	
රාජ්‍ය සංචාලිත ණයදීමට වර්ධනය(අ)	රු. බිලියන	4.9	-15.0	-5.0	-5.0	-5.0	-15.0	-5.0	-5.0	-5.0	
පෞද්ගලික අංශයට ණයදීමට වර්ධනය(අ)	රු. බිලියන	114.8	120.0	126.7	131.1	126.2	114.6	125.3	130.8	141.6	
පෞද්ගලික අංශයට ණයදීමට වර්ධනය(අ)	%	22.1	18.6	16.6	14.8	12.4	18.0	16.7	15.0	14.1	

(අ) තාවකාලික

(ආ) මුළු ණය සේවා ගෙවීම් වෙළෙඳ භාණ්ඩ අපනයන සහ සේවාවන්ගේ ඉපයීම්වල ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්

(ඇ) වර්ෂය අවසානයේ ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

වනු ඇත. ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු ඉහළයාම, ධීවර සහ සංචාරක අංශයන්හි ආර්ථික කටයුතුවලින් වූ පාඩුව යම්තාක් දුරකට සමනය කිරීමට දයක වනු ඇත. රජය ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය මෙන්ම ජාතිය යළි නගා සිටුවීමේ වැඩ සටහන පිළිබඳව නැවත විශේෂ අවධානය යොමු කිරීමත් සමඟ ආර්ථික වර්ධනය 2006 සිට ඉන් ඉදිරියට සියළුම අංශයන් සහ භූගෝලීය ප්‍රදේශයන් හරහා පැතිරෙමින්, සියයට 6 කට වඩා වැඩි වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ආර්ථිකයෙහි

අපේක්ෂිත වර්ධනයත්, රජයේ දැඩි උත්සාහයත් සමඟ සේවා විද්‍යාත්මක ක්‍රමයෙන් අඩුවනු ඇත. විශේෂයෙන්ම රාජ්‍ය ඉතුරුම්වල අපේක්ෂිත වර්ධනයත් සමඟ ජාතික ඉතුරුම් වැඩි වනු ඇත. අයෝජන මණ්ඩලය සහ රජය මහින් ලබා දෙන දිරි ගැන්වීම් වල වාසිදයක බව පිළිබිඹු කරමින් සහ නව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති වාතාවරණයෙහි පැහැදිලි බව පිළිබඳව ක්‍රමයෙන් අවබෝධවීමත් සමඟ දේශපාලන සහ ආර්ථික ස්ථායීතාවයට ධනාත්මක ප්‍රතිචාරයක් පෙන්වීම කරමින් ආයෝජන වැඩි වනු ඇත.

- අපනයන අඛණ්ඩව වර්ධනය වනු ඇත. බහු කෙඳි ගිවිසුම අවසන් වීමේ බලපෑම් පැවතිය ද, ලෝක ආර්ථික වර්ධනය, සහ එක්සත් ජනපදය, යුරෝපා සංගමය, ඉන්දියාව සහ පකිස්තානයෙන් වරණාත්මක වෙළෙඳ වාසි ලැබීම යනාදිය තුළින් අපේක්ෂිත යහපත් තත්ත්වය මත අපනයන අඛණ්ඩව වර්ධනය වනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ තරඟකාරිත්වය වර්ධනය කිරීම සඳහා රාජ්‍ය උත්සාහයන් තුළින් අනුබල ලබන පෞද්ගලික ව්‍යවසායනික කටයුතු සහ අපනයනානිමුඛ සංවර්ධන ක්‍රමෝපායයන් ඉහළ අපනයන වර්ධනයක් ලබාගැනීමට උපකාරීවනු ඇත.
- සහන පුනරුත්ථාපන හා ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා ඇතිවන අවශ්‍යතාව සමඟ මැදිකාලීනව ආනයන ද ඉහළ අනුපාතිකයකින් වැඩි වනු ඇත. කෙසේ වුවද, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, මැදි කාලීනව වෙළෙඳ හිඟය වැඩිවීම, සහනදායී විදේශ ආධාර වලින් මූල්‍යනය කරනු ඇත. පාවෙන විනිමය අනුපාත ක්‍රමය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වීම සහ විදේශ විනිමය ලැබීම් වැඩිවීම හේතුවෙන් ගෙවුම් තුලනයෙහි යහපත් තත්ත්වයක් ඇති කිරීමත් ඒ අනුව, සංචිත තත්ත්වය වර්ධනයවීමත් සිදුවනු ඇත. එමගින් විනිමය අනුපාතය මත පීඩනය අඩු කරනු ඇත.
- සහන, පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ වියදම් හේතුවෙන් මැදිකාලීන රාජ්‍ය වියදම් වැඩි වනු ඇති අතර, එම වියදම් දේශීය සම්පත් මත පීඩනයක් ඇති නොකරමින් විදේශ ආධාර මගින් මූල්‍යනය කරනු ඇත. මේ අනුව, 2005 අයවැයෙන් අපේක්ෂා කළ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය කෙරෙහි කැපීපෙනෙන තර්ජනයක් ඇති නොවනු ඇත. ආදායම් වැඩිවීම, වියදම් සීමා කිරීම සහ දරාගත හැකි ණය තත්ත්වයක් පවත්වා ගනිමින් ජංගම ශිඤ්ඤමෙහි අතිරික්තයක් ඇති කර ගැනීම එවැනි රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවයකට අවශ්‍ය මූලික ආධාරක වේ. යෝජිත රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාමාර්ග සමඟ ඉහළ මට්ටමක ආර්ථික වර්ධනයක් ඇති කර ගැනීම තුළින් මැදිකාලීනව රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩි කිරීමටත් දේශීය/ ණය අනුපාතය අඩු කිරීමටත් හේතුවනු ඇත.
- මැදිකාලීනව මිල ස්ථායීතාවය ළඟාකර ගැනීම සඳහා මූල්‍ය ප්‍රසාරණය පවත්වාගෙන යනු ඇත. උද්ධමන අනුපාතය 2005 ආරම්භයේ සියයට 11 සිට 2008 අවසානය වනවිට සියයට 5 දක්වා ක්‍රමිකව අඩු කරමින් හා ආර්ථික වර්ධනය සියයට 6 කට වඩා වැඩි මට්ටමක

- පවත්වා ගැනීමට උපකාරී වන අයුරින් 2005 දී මූල්‍ය ප්‍රසාරණය සියයට 15 ක මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට එය 2008 වන විට ක්‍රමිකව සියයට 12.5 දක්වා අඩු කිරීමටත් බලාපොරොත්තු වේ. රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය සංස්ථාවල ණයෙහි අපේක්ෂිත පහත වැටීම මුදල් කළමනාකරණයට උපකාරී වනු ඇත.
- මැදිකාලීන සාර්ව ආර්ථික රාමුවෙහි ඉලක්ක කරා ළඟාවීම කෙරෙහි බලපාන සෘණාත්මක අවදානම් ගණනාවක් ඇත. වඩාත්ම බාධාකාරී අවදානම් වන්නේ කලින් බලාපොරොත්තුවූ විදේශ ආධාර ලැබීම්වල යම්කිසි ප්‍රමාදවීමක් පැවතිය හැකි වීම, දේශීයව හෝ විදේශීයව සිදුවිය හැකි අයහපත් කම්පනයන්, සාම ක්‍රියාදාමයට බලපෑ හැකි අවාසි සහගත වර්ධනයන් සහ සාර්ව ආර්ථික කළමනාකරණයෙහි සිදුවිය හැකි වෙනස්වීම්ය. ජාතිය යළි ගොඩනැගීම සඳහා අපේක්ෂා කළ පරිදි විදේශීය ආධාර ලබා ගැනීමට රාජ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩසටහන් සැලසුම්කළ අයුරින් වේගවත්ව ක්‍රියාත්මක කළයුතු අතර, එමගින් මහජන විශ්වාසය වැඩි වනු ඇත. යම්කිසි අනපේක්ෂිත දේශීය හෝ විදේශීය කම්පනයන් ඇතිවුවහොත් වර්ධනයට බාධා සිදුවිය හැකිය. විශ්වාසය වර්ධනය කිරීමටත්, ආර්ථික කටයුතු දිරිගැන්වීමටත් හැකි වාතාවරණයක් ඇති කිරීම සඳහා සාම ක්‍රියාදාමය ඉදිරියට ගෙනයාම අවශ්‍ය වේ. සාර්ව ආර්ථික කළමනාකරණය යහපත්ව පවත්වාගත නොහැකි වුවහොත් එය ආර්ථික වර්ධනය, විදේශීය සංචිත රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය සහ මූල්‍ය ස්ථායීතාවයට අයහපත්ලෙස බලපෑහැකි අතර, ඒ අනුව ඉහළ උද්ධමනය, අඩු සේවා නියුක්තිය සහ ආර්ථිකයේ අස්ථායී තත්ත්වයන් ඇති කරනු ඇත.
- මැදිකාලීන සාර්ව ආර්ථික රාමුවෙහි සඳහන්වන කාර්යසාධන තත්ත්වයට වඩා යහපත් තත්ත්වයක් ළඟාකර ගැනීම, ගැටලු කීපයක් විසඳීම මත රඳපවතී. පසුගිය වාර්ෂවල මහ බැංකු වාර්තාවලින් ද නැවත නැවත අවධාරණය කළ පරිදි වැදගත් ගැටළු ගණනාවක් පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම මෙන්ම සුනාමි ව්‍යවසනයෙන් ඇති කළ අභියෝගයන්ට කාර්යක්ෂම ලෙස මුහුණදීම අවශ්‍ය වේ. මෙම ගැටළු දේශපාලන, ආර්ථික සහ රාජ්‍ය පාලන යනාදී වශයෙන් විවිධ විය හැකි අතර, පුළුල් ක්ෂේත්‍රයකට බලපානු ලබයි. මේ සම්බන්ධයෙන්, ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රමෝපායයන් වර්ධනය කිරීමත්, ජාතිය

යළි ගොඩනැගීමේ වැඩසටහන් සකස් කිරීමත් සම්බන්ධව රජය සිය මෙහෙයුම් ඒකකයන්වන ජාතිය යළි ගොඩනැගීම සඳහා වූ කාර්ය සාධක බලකාය (TAFREN) සහ සහන කාර්ය සාධක බලකාය (TAFOR) තුළින් ක්‍රියාකරමින් සිටී. එමෙන්ම ස්ථිර සාමයක් ස්ථාපිත කිරීම, දේශපාලනික ස්ථාවරත්වයක් අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම, නීතිය සහ සාමය පවත්වා ගැනීම, සාර්ව ආර්ථික කළමනාකරණය දියුණු කිරීම, සහ ආර්ථික කටයුතු පාලනය දියුණු කිරීම යනාදියෙහි ද රජය නිරතව සිටී. රජයේ උපකාරයක් නොමැතිව තමන්ගේම සම්පත්වලින් සාර්ථකත්වයට පත්වීමට හැකි දිරිගැන්වීමේ වැඩසටහනක් දියුණු කිරීම, පුළුල් ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ සිදුකිරීම, ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම, සෞඛ්‍ය අංශයේ ප්‍රතිසංස්කරණය තුළින් සමාජයීය යටිතල පහසුකම් හා මානව ප්‍රාග්ධනය දියුණු කිරීම, අධ්‍යාපන හා රැකවරණ සැලසීම, තාක්ෂණය වර්ධනය කිරීම, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීම, මූල්‍ය පහසුකම් ලබාගැනීමට ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථා පුළුල් කිරීම හා වර්ධනය සහ ආදායම් බෙදියාමේ සමානාත්මතාවය සහතික කිරීම, කල්පවත්නා සංවර්ධනය සඳහා පරිසරය පුරුකීම සහ ගෝලීයකරණ ක්‍රියාදාමයට එලදැයි ලෙස ඒකාබද්ධ කිරීම ආදිය අත්‍යාවශයෙන් ම සිදු කළ යුතුය.

- **නිදහස ලැබීමෙන් පසු කාලය තුළදී, ශ්‍රී ලංකාව ස්වාභාවික මෙන්ම මිනිසුන් විසින් නිර්මාණය කරන ලද විපත් වලින් වැඩි වශයෙන් පීඩාවට ලක්වෙමින් පවතින බව අවබෝධ කර ගැනීමත් සමඟ ආපද කළමනාකරණය ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගෙන ඇත.** සිවිල් යුධ සහ ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් ගණනාවක් ශ්‍රී ලංකාවට ස්ථිර හානි සිදු කර ඇත. මෙම ආපදවන් හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටතට සිදු වූ බුද්ධිගලනය නිසා රටේ අභිවෘද්ධිය වෙනුවෙන් භාවිතා කළ හැකිව තිබූ මානව සම්පත් ශ්‍රී ලංකාවට අහිමි වී ඇත. සිවු වසරකට වරක් වක්‍රීයව නියඟයක් ඇතිවන්නේ කෘෂි කර්මයට, විදුලිබල උත්පාදනයට සහ විදුලිබලය මත යැපෙන අනෙකුත් සියළු ආර්ථික කටයුතුවලට අයහපත් බලපෑම් ඇති කරමිනි. ජල විදුලිබලය සහ වියදම් අධික තාප විදුලිබලය මත අධික ලෙස යැපීමත් නිසා නියං වක්‍රය සමඟ ඇතිවන ගැඹුරු ව්‍යාපාර වක්‍ර අවපාතයක් මතු වී තිබේ. නියඟයෙන් පසුව නිතර ඇතිවන ජල ගැලීම් නිසා කෘෂිකාර්මික ප්‍රදේශ විනාශ

වෙයි. මෑතකදී ඇති වූ සුනාමි විපතත් ප්‍රත්‍යක්ෂ වූයේ භූ චලන සහ සුනාමි තරංග ඇති කරන භූතලවල වෙනස්වීම් තුළින් ශ්‍රී ලංකාව සාපේක්ෂව ආරක්ෂාකාරී යැයි සිතීමට ඇති හැකියාව අවසන්ව ඇති බවයි. එමනිසා සියළු පෞද්ගලික, රාජ්‍ය, රාජ්‍ය නොවන සහ ජාත්‍යන්තර ආයතනයන්ගේ සාපේක්ෂ වාසි ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් සමස්ත ආර්ථිකයම ආවරණය වන පරිදි ජාතික ආපද වැළැක්වීමේ සහ කළමනාකරණය කිරීමේ උපාය මාර්ග සකස් කිරීම වැදගත් වේ.

- **සාර්ව ආර්ථික කළමනාකරණය වැඩි දියුණු වීමත් සමඟම අත්‍යාවශ්‍ය ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ ඇරඹීම ද වැදගත් වෙයි.** වෙළෙඳපොළ මත පදනම් වූ ප්‍රවේශයක් වර්ධනය කිරීම මගින් රටේ විභව නිෂ්පාදන මට්ටම ඉහළ නැංවීමට සහ මානව, භෞතික සහ මූල්‍ය සම්පත් අකාර්යක්ෂම අංශයන්ගේ සිට වඩා කාර්යක්ෂම සහ ස්ථිරමය වශයෙන් වැදගත් අංශ වෙත ප්‍රතිව්‍යාප්ත කිරීමට මෙන්ම ප්‍රතිසංස්කරණයන්ගේ අස්ථාවරකාරී බලවේග අවම කිරීමටත් ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම වැදගත් වෙයි. වසර ගණනාවක්, තිස්සේම මහ බැංකු වාර්ෂික වාර්තාවන්හි මෙවැනි ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ අවශ්‍ය අංශයන් රාශියක් පෙන්වා දී ඇත. 1977 දී ආර්ථිකය ලිහිල් කිරීමෙන් පසුව සිදුකළ ප්‍රතිසංස්කරණයන් ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් ඇති කරන වෙළෙඳපොළ මත පදනම් වූ ආර්ථික රාමුවක් සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලපා ඇති බව පෙනෙයි. කෙසේ වුවද, ශ්‍රම සහ ඉඩම් වෙළෙඳපොළෙහි, රාජ්‍ය සේවයෙහි, රාජ්‍ය ආයතනයන්හි, අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය, විශ්‍රාම වැටුප්, සුභ සාධන සහ ආරක්ෂාකාරී ජාලයන්හි, මූල්‍ය අංශයෙහි, නෛතික ක්‍රියාවලියෙහි සහ නියාමන යාන්ත්‍රණයෙහි තවදුරටත් ප්‍රතිසංස්කරණ කිරීම සඳහා ඉඩ ප්‍රස්ථා පවතියි. රජය විසින්, 2004 වසරේදී පිහිටුවනු ලැබූ උපාය මාර්ගික ව්‍යවසාය කළමනාකරණ ඒජන්සිය යටතේ මෙවැනි ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කිරීමටත් එවැනි ප්‍රතිසංස්කරණයන්ට එරෙහිව මහජන උද්ඝෝෂණ අවම කිරීමටත් අපේක්ෂිතය.
- **මෙම ප්‍රතිසංස්කරණයන්ගෙන් ආර්ථික වර්ධනය දිගටම පවත්වා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සැපයීමේ අකාර්යක්ෂමතා ඉවත් කිරීම ද, මෙම පහසුකම් ජාත්‍යන්තර වශයෙන් තරගකාරී මිල ගණන් යටතේ සැපයීම ද සිදුවිය යුතුය.** ආර්ථික වර්ධනය

අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම සඳහා මෙන්ම අලෙවි කළ හැකි සේවා පුළුල් කිරීමටත්, දිළිඳුකම තුරන් කිරීමට උපකාරී වීමටත්, ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ප්‍රතිසංස්කරණ මාලාවක් අවශ්‍ය වනු ඇත. දැනට මාර්ග, විදුලිබලය, විදුලි සංදේශ සේවා, ප්‍රවාහන සහ ජල සම්පාදන අංශයන්හි මෙන්ම සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන පහසුකම්වල ද බරපතල සැපයුම් හිඟයක් මෙන්ම ප්‍රාදේශීය වෙතස්කම් ද පවතින අතර, එය වර්ධනයට බාධාවකි. නිෂ්පාදන පිරිවැය පියවීමට පවා ප්‍රමාණවත් නොවන පරිදි සේවා සඳහා මිල නියම කිරීම මගින්, යටිතල පහසුකම් සපයන ප්‍රධාන ආයතනයන්ට රජයේ අයවැය මත යැපීමට සිදුව ඇත. බොහෝ අංශවල ස්වාධීන නියාමන යාන්ත්‍රණයන් නොමැති අතර, පවතින යාන්ත්‍රණයන් දුර්වල හෝ අකාර්යක්ෂමව පවතියි. සෞඛ්‍ය සේවා අංශය සේවක ආරවුල්, අප්‍රමාණවත් ආයෝජන සහ තුසුදුසු ඉලක්ක කිරීම් ආදියෙන් සමන්විත වෙයි. අධ්‍යාපන අංශය වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතා සමඟ දඩි නොගැලපීම් දක්වන අතර, ශිෂ්‍ය ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය මානව ප්‍රාග්ධනය බිහි කිරීමට සහ පවත්වා ගැනීමට අසමත්ව ඇත.

- බොහෝ රටවල් දිගින් දිගටම ශිෂ්‍ය වර්ධන වේගයන් පවත්වා ගනු ලබන්නේ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මගින් වැඩි දියුණුවන තාක්ෂණය තුළින් ඉහළ නංවා ගත් නිෂ්පාදන සාධක සමුච්චියක් තුළිනි. ස්ථිරසාර වර්ධනයක් පවත්වා ගැනීමට නම් ශ්‍රී ලංකාවද, තාක්ෂණික දියුණුව සඳහා සහ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතු වර්ධනය සඳහා පහසුකම් සැලසිය යුතුය.
- කල්පවත්නා වර්ධනය පරිසර හිතකාමී විය යුතු අතර, පරිසර සංරක්ෂණ ප්‍රතිපත්ති ආර්ථික වර්ධනයට බාධාවක් නොවිය යුතුය. පරිසර සංරක්ෂණය ද නිරසාර ආර්ථික වර්ධනය ද, නිසි පරිදි සැකසූ සහ සම්බන්ධීකරණය කළ ප්‍රතිපත්තිමය රාමුවක් තුළ සිදු විය යුතුය.
- ඉහත ගැටළු විසඳීම සිදුනොවුනහොත් ආදායම් ව්‍යාප්ති විෂමතාව අඛණ්ඩව පැවතීමෙන් මහජන විරෝධතාවන්ට මහ පැදෙනු ඇත. වඩා උසස් සමාජ හා ආර්ථික යටිතල පහසුකම් ඇති ප්‍රදේශ වටා ආර්ථික කටයුතු ඒකරාශී වී ඒ මත අනොන්‍ය වශයෙන් වාසිදායක ආර්ථික කටයුතුවල හිතකර බාහිරතා

ඇතිවීම නිසා ප්‍රාදේශීය අසමානතා ඇතිවීම ස්වාභාවික සංසිද්ධියකි. අභ්‍යන්තර වෙළෙඳම සහ ආයෝජන සඳහා බාධක නොමැති රටක, ප්‍රාදේශීය අසමානතා පවතින්නේ නම් එමගින් ආර්ථික කටයුතු සඳහා ඇතිවන බාධක පිළිබඳව මෙන්ම වර්ධනයට සහාය වන පොදු භාණ්ඩ හා රාජ්‍ය ආයෝජනයන්ගේ හිඟය පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කළ යුතු වෙයි. එමනිසා, අදාළ පොදු භාණ්ඩ සහ රාජ්‍ය ආයෝජන සැමටම එක ලෙස සැපයීම මගින් සමාන ලෙස ඉඩ ප්‍රස්ථා පුළුල් කළ යුතුය.

- විශේෂයෙන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත සහ සුක්ෂ්ම කර්මාන්ත ඇතුළු ආර්ථිකයේ සියළු අංශයන්ට මූල්‍ය පහසුකම් සඳහා ඉඩප්‍රස්ථා ලබාදීම මගින් ඔවුන්ගෙන් ආර්ථිකයට වන දායකත්වය ඉහළ නැංවීමට ද, ප්‍රාදේශීය ආදායම් විෂමතාවන් අවම කිරීමට ද හැකි වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් වැදගත් ප්‍රතිපත්තිමය තීරණයක් වූයේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත සඳහා විශේෂිත බැංකුවක් ස්ථාපනය කිරීමයි.
- වර්ධනයවීමේ විභවතාවයක් ඇති රටවල් ආයෝජන සඳහා ඇති ආකර්ෂණය තවදුරටත් වර්ධනය කර ගැනීමට හැකිවන ලෙස මානව සංවර්ධනය, තරඟකාරීත්වය, ආර්ථික නිදහස සහ විනිවිදභාවය වැනි කරුණු තුළින්, අන්තර්ජාතිකව සංසන්දනය කිරීමේ දී ඉහළ මට්ටමක ශ්‍රේණිගතවීමක් ලබා ගැනීම සඳහා විශේෂ උත්සාහයන් ගනිමින් සිටිති. ඉහළ අගයක ශ්‍රේණිගත වීමට දරන උත්සාහය රටක් විසින් වර්ධනය සහ සංවර්ධනය අරමුණු කරගෙන සිදුවන ස්වයංඋත්පාදන දිරිදීමක් ලෙස හැඳින්විය හැක. ලෝක බැංකුව සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව නිකුත් කරන ලද ප්‍රකාශණයකට අනුව, ශ්‍රී ලංකාව යහපත් රාජ්‍ය පාලනය හා දුෂණ අඩු මට්ටමක පැවතීම වැනි කරුණු තුළින් වාසි ලබමින් බොහොමයක් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් අතර ප්‍රමුඛ ස්ථානයක සිටී.
- ශ්‍රී ලංකාව එළඹ ඇති ක්ෂණික අභියෝගවලට මුහුණ දෙන අතරම ලභාකරගත් සාර්ථකත්වයන් ඒකාබද්ධ කරගත යුතුව ඇත. යහපත් රාජ්‍ය පාලනය සම්බන්ධයෙන් අන්තර් ජාතිකව පිළිගත් සාර්ථකත්වයන් කරා ළඟාවීමට ඇති හැකියාවන් තවදුරටත් ශක්තිමත්කළ යුතුය. රාජ්‍ය ආයෝජනවල ඵලදායීත්වය මන්දගාමී කරවන අනවශ්‍ය සහනාධාර ඉවත් කිරීම තුළින් රාජ්‍ය වියදම් ඵලදායී ලෙස භාවිතා

කිරීමට සහ රාජ්‍ය අංශයේ බෙද හැරීමේ යාන්ත්‍රණය ආර්ථිකයේ සියළුම අංශවලට ලඟා වන සේ සංස්ථාපනය කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුය. ආංශයීය වශයෙන් පවත්නා අසමතුලිතතාවයන් ඉවත්කර ආර්ථික ස්ථායීතාවය වර්ධනය කිරීමට සහ දිගුකාලීන ආර්ථික වර්ධනයක් ලඟාකර ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය සහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති යන දෙඅංශයටම තමාගේ ශීලිභාවයක් ලබාදීමට හැකිවන ලෙස රාජ්‍ය මූල්‍ය අතිරික්තක් කරා යාම සඳහා රාජ්‍ය ආදායම් වැඩිකර ගත යුතුය.

- **අන්තර්ජාතික මූල්‍ය සහයෝගීතාවය, ආර්ථික සහයෝගීතාවය වර්ධනය කිරීම, තොරතුරු හා තාක්ෂණය බෙදා ගැනීම, වැනි කරුණු සඳහා ගෝලීය කුටුම්භයක් තුළ (Global Family) සාමාජිකයකු වීමේ වැදගත්කම සුනාමි ව්‍යසනය තුළින් මනාව පැහැදිලි විය.** ලංකාවේ ආර්ථික බලප්‍රදේශ දිගින් දිගටම පුළුල් කළයුතු අතරම වෙළෙඳපොළ විශාල කිරීමට සහ ශ්‍රී ලාංකිකයන් සඳහා ආර්ථික අවස්ථා වැඩි කිරීමට පහසුකම් සැපයිය යුතුය. අන්තර්ජාතික සම්බන්ධතා තුළින් නිෂ්පාදන සාධකවල කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි දියුණු කරන අතර අපනයන වෙළෙඳ කටයුතු වර්ධනය කිරීමට ගෝලීයකරණය තුළින් ලංකාවට අවස්ථාව සැලසී ඇත. මානව ඉල්ලුම වේගයෙන් වෙනස්වන සුළු හා පුළුල් වන තත්ත්වයක් තුළ රටකට සියළුම අවශ්‍යතාවලින් ස්වයංපෝෂිත වීම අධික පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවන කටයුත්තක් හෝ එසේත් නැතිනම් කළ නොහැක්කක් බවට පත් වී ඇත. ගෝලීයකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ සාර්ථකව ඒකාබද්ධවීම තුළින් රටකට සාපේක්ෂ වාසිදායක භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදනය කිරීමටත්, එම භාණ්ඩ හා සේවා වෙතත් රටවල් සමඟ වෙළෙඳම් කිරීම තුළින් වාසි උපරිම කර ගැනීමටත් එමගින් මහජනතාවගේ සුභ සාධනය වැඩි දියුණු කිරීමටත් අවස්ථාව ලැබේ. එබැවින්, ඉහළ ආර්ථික වර්ධනය මැදි හා දිගුකාලීන නිරසාර වර්ධනයක් වනුයේ සමබර, ප්‍රාදේශීයව සමාන, පරිසර හිතවාදී සහ සිදුවෙමින් පවත්නා ගෝලීයකරණ ක්‍රියාවලියට ඒකාබද්ධ වීමට ඇති හැකියාව මතයි.
- **මැදි හා දිගුකාලීන ගැටළු වෙත අවධානය යොමුකරන අතර, ඉහළයන අන්තර් ජාතික ඉන්ධන මිලට සහ සුනාමි ව්‍යසනයට මුහුණ දීමට සිදුවීම ශ්‍රී ලංකාවට ක්ෂණික අභියෝගයක්ව පවතී.** වෙනත් විකල්ප බලශක්ති ප්‍රභව නොපැවතීම නිසා තාප බල උත්පාදනය ඉහළ යාම, රට ආනයනික ඉන්ධන මත

යැපීම වසර ගණනාවක් තිස්සේ වැඩිවීමට හේතු විය. අධික ඉන්ධන මිල, ගෙවුම් ශේෂය, විදේශ විනිමය සහ උද්ධමනයට දඩි පීඩනයක් ඇති කළ අතරම, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ සහ ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය දුර්වල කිරීමට සමත් විය. පරිභෝජනය පිරිමැසුම්දැයි ලෙස කිරීමට පෙළෙඹවීම සඳහා උචිත මිල ගැලපීම් සිදු නොවුනහොත් නොවැළැක්විය හැකි ලෙස ඉහළ යන සහනාධාර ගෙවීම්, රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු මත දඩි පීඩනයක් ඇති කරනු ඇත. එබැවින්, අධික ඉන්ධන මිල නිසා ඇතිවන පීඩනයට එරෙහිව නැගී සිටීමේ හැකියාව රටට ලබාදීමට නම්, සාර්ව ආර්ථික රාමුව තුළ උචිත ප්‍රතිපත්තිවලට අනුවර්තනය වීම, විකල්ප බලශක්ති ප්‍රභව සංවර්ධනය කිරීම, අකාර්යක්ෂම ඉන්ධන භාවිතය අවම කිරීම, බල ශක්තියට සම්බන්ධ රාජ්‍ය ආයතන ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම, ඉන්ධන මිලට අදාළ නාස්තිකාරී සහනාධාර ඉවත් කිරීම කළ යුතුය. මේ අනුව බලනකල ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය, සහ බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව ප්‍රමුඛතා පදනමින් යුතුව ප්‍රතිව්‍යුහගත කළ යුතුය. ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය රටේ අනාගත විදුලිබල ඉල්ලුම සැපිරීමට අවශ්‍ය හැකියාව ළඟාකර ගතයුතු අතර, එසේ නොවන්නේ නම් මැදි හා දිගුකාලීන ඉහළ වර්ධන අපේක්ෂා නිරන්තර විදුලි විසන්ධි කිරීම් සහ චෝල්ටීයතාවය හීනවීම් නිසා බලපෑමට ලක්වනු ඇත. එසේම, ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව සිය වත්කම් ව්‍යුහය තාර්කිකව සහ ඥාණාත්මිකව කළමනාකරණය කිරීම තුළින් බැංකු ක්‍රමය වෙත නිබේන අධික ණය වගකීම් අඩු කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුය. මේ සඳහා සියළුම පාර්ශ්වකරුවන් ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණ ක්‍රියාවලිය අවබෝධ කරගැනීම අවශ්‍ය වන අතරම මෙම ගැටළුව තර්කානුකූලව විමර්ශනය කළ යුතුය.

- **සුනාමි ව්‍යසනය නව අභියෝගයක් වූ නමුත් ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු නව අවස්ථාවක් උදා කළේය.** කෙසේ වෙතත්, මෙම සහන, පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු හේතු වෙන් රාජ්‍ය අයවැය තුළ ණය මූල්‍යනය අවම කිරීම සඳහා සිදු කෙරෙමින් පවතින රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණවලට පටහැනි වෙමින් රාජ්‍ය මූල්‍යයට පීඩනයක් ඇති නොකරන බවට වගබලා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. එමෙන්ම, අමතර වර්තන වියදම් හේතුවෙන් අත්‍යවශ්‍ය ආයෝජන වියදම් අඩුවීමක් සිදු නොවිය යුතුය. පුනරුත්ථාපනය සහ

ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සඳහා ලැබෙන විදේශීය ආධාර සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවට සහ රටෙහි අනෙකුත් ප්‍රදේශයන්හි පවත්නා සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට බාධාවක් නොවෙමින් කාර්යක්ෂමව උපයෝජනය කිරීමට නම් උකහා ගැනීමේ ධාරිතාවයෙහි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් ඇතිවීම අවශ්‍ය වේ. එමෙන් ම විශාල විදේශ ආධාර ප්‍රමාණයක් ලැබීම තුළින් දේශීය ආර්ථික අසමතුලිතතාවයක් ඇති වීමට නිබන්ධන ඉඩකඩ පිළිබඳව නිසි අවධානයක් යොමු කරන අතරම විදේශීය ආධාර උපයෝජනය කිරීම වේගවත් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම වැදගත් වේ.

- අවසාන වශයෙන්, ලබාගත් ජයග්‍රහණයන් නවදුරටත් ඒකාබද්ධ කිරීමට සහ ආර්ථිකය ඉහළ වර්ධන මාවතකට ප්‍රවිෂ්ට කරවීම සඳහා රජය විසින් පොදු

භාණ්ඩ හා සේවා සැපයීම වැඩි කළ යුතු අතර, පෞද්ගලික අංශයේ නිර්මාණාත්මක ශක්තිය ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි හිතකර වාතාවරණයක් සැපයිය යුතුය. මෙම ක්‍රියාවලිය දැනටමත් ආරම්භ වී ඇති නිසා පෞද්ගලික අංශයද සිය ස්වයං-ක්‍රියාකාරිත්වය තුළින් ඵලදායීතාවය වැඩිකිරීම, පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතුවල අඛණ්ඩව නිරතවීම සහ ගෝලීයකරණයේ අභියෝගයන්ට මුහුණ දෙමින් එහි ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම යනාදිය සඳහා මූලිකත්වය ගනිමින් වර්ධන ක්‍රියාවලියට සහාය විය යුතුය. එවැනි ගතික පෞද්ගලික අංශයක් සේවා නියුක්තිය ඇති කිරීම, දිළිඳුකම අඩු කිරීම සහ සියලු ශ්‍රී ලාංකිකයින්ට දියුණුවට අවස්ථාවක් ලබා දීම සඳහා ආර්ථිකය ඉදිරියට ගෙන යනු ඇත.

විශේෂ සටහන 05

ප්‍රධාන ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිමය වෙනස්වීම් සහ ක්‍රියාමාර්ග : 2004 - 2005^(අ)

මූර්ත අංශය

- 2004 මාර්තු 01 - කොළඹ හා කොළඹ තදසන්න ප්‍රදේශවලට අදාළ දුම්රිය ගාස්තු සියයට 50 කින් ද දුර ගමන් සඳහා අදාළ දුම්රිය ගාස්තු සියයට 40 කින් ද වැඩි කරන ලදී.
- 2004 මැයි - කෘෂි නිෂ්පාදන මිලදී ගැනීම සඳහා ගැනුම්කරුවන් දිරි ගැන්වීමට ඉදිරි මිලදී ගැනීම් කොන්ත්‍රාත්තු යටතේ වන ණය සීමාව රුපියල් දශලක්ෂ 5 සිට රුපියල් දශලක්ෂ 25 දක්වා වැඩි කරන ලදී.
- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නියඟයෙන් පීඩාවට පත් ගොවීන් සඳහා සහන ක්‍රමයක් හඳුන්වා දෙන ලදී.
- පොදුවේ සුළු සහ මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායක අංශයට සහ විශේෂයෙන් මධ්‍ය පරිමාණයේ වි මෝල් හිමියන්ට ආධාරවීම සඳහා සහන ක්‍රමයක් රජය විසින් ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී.
- 2004 ජූනි 16 - පරිපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ කමිටුව පිහිටුවන ලදී.
- 2004 ජූනි - උපායමාර්ගික රාජ්‍ය ආයතන 12 ක කාර්යක්ෂම කළමනාකරණය සහතික කිරීම හා එයට පහසුකම් සැලසීම සඳහා උපාය මාර්ගික ව්‍යවසාය කළමනාකරණ ඒජන්සිය පිහිටුවන ලදී.
- රජයට තම ප්‍රතිපත්තීන් එලඳයි ලෙස සම්බන්ධීකරණය කිරීමට හා ක්‍රියාත්මක කිරීමට පහසුකම් සැලසීම සහ උපකාරීවීම සඳහා ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වන ජාතික සභාව පිහිටුවන ලදී.
- 2004 ජූලි 1 - රජයේ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති රාමුව නිකුත් කරන ලදී.
- 2004 ජූලි 24 - පෙට්‍රල් ලීටරයක සිල්ලර මිල රුපියල් 65.00 ක් දක්වා රුපියල් 8.00 කින් වැඩි කරන ලදී.
- 2004 ජූලි 29 - උපාධිධාරීන් සේවා නියුක්ත කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ, රජය විසින් උපාධිධාරීන් 17,019 දෙනෙකු ගෙන් සමන්විත පළමු කණ්ඩායම සඳහා විශේෂ ආරම්භක පුහුණුවක් (මූලික පුහුණුව) ලබාදීමේ වැඩසටහන ආරම්භ කරන ලදී.
- 2004 අගෝස්තු 4 - පරිපාලනය සඳහා වන ජාතික සභාව පිහිටුවන ලදී.
- 2004 අගෝස්තු 13 - ඩීසල් හා පෙට්‍රල් ලීටරයක සිල්ලර මිල පිළිවෙලින් රුපියල් 36.00 ක් සහ රුපියල් 68.00 ක් දක්වා රුපියල් 4.00 කින් සහ රුපියල් 3.00 කින් වැඩි කරන ලදී.
- 2004 අගෝස්තු 19 - කුඩා වැව් දහසක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ වැඩ සටහන ආරම්භ කරන ලදී.
- 2004 සැප්තැම්බර් 01 - බස් ගාස්තු සියයට 9 ක සාමාන්‍ය අනුපාතයකින් ඉහළ දමන ලදී.
- උපාධිධාරීන් සේවා නියුක්ත කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ උපාධිධාරීන් 24,601 දෙනෙක් වූ දෙවන කණ්ඩායම සඳහා විශේෂ ආරම්භක පුහුණුවක් (මූලික පුහුණුව) ලබා දීමේ වැඩසටහන ආරම්භ කරන ලදී.
- 2004 සැප්තැම්බර් 24 - ඩීසල් ලීටරයක කොළඹ විකුණුම් මිල රුපියල් 42.00 ක් දක්වා රුපියල් 6 කින් වැඩි කරන ලදී. කොළඹ නගර සභා සීමාව තුළ අලෙවිකරණ පෙට්‍රල් සහ ඩීසල් සඳහා ලීටරයකට රුපියල් 2 ක අධිභාරයක් ද පනවන ලදී. මෙම අධිභාරය සමඟ කොළඹ නගර සීමාව තුළ පෙට්‍රල් ලීටරයක මිල රුපියල් 70.00 ක් දක්වා ද ඩීසල් ලීටරයක මිල රුපියල් 44.00 ක් දක්වා ද වැඩි විය.
- 2004 ඔක්තෝබර් 01 - මෙහෙයුම් පිරිවැය වැඩිවීම ආවරණය කර ගැනීම සඳහා ජාතික ප්‍රවාහන කොමිසම විසින් බස් ගාස්තු සියයට 6 ක සාමාන්‍ය අනුපාතයකින් තවදුරටත් ඉහළ නංවන ලදී.
- 2004 ඔක්තෝබර් 22 - තැපැල් ගාස්තු සියයට 12 ක සාමාන්‍ය අනුපාතයකින් ඉහළ දමන ලදී.

(අ) 2004 දී ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිපත්තිමය වෙනස්වීම් සහ ක්‍රියාමාර්ග සහ 2005 මුල් මාස 4 තුළදී ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිපත්තිමය වෙනස්වීම් සහ ක්‍රියාමාර්ග මෙහි ඇතුළත්ය. 2005 දී ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත ප්‍රතිපත්තිමය වෙනස්වීම් සහ ක්‍රියාමාර්ගද මෙහි ඇතුළත්ය.

- 2004 දෙසැම්බර් 13 - උපාධිධාරීන් සේවා නියුක්ත කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ විශේෂ ආරම්භක පුහුණුවක් ලබාදීමේ (මූලික පුහුණුව) වැඩසටහනට තවත් උපාධිධාරීන් 968 දෙනෙකු අනුයුක්ත කරන ලදී.
- 2005 ජනවාරි 03 - මූලික පුහුණු වැඩසටහනට සහභාගි වූ 40,194 ක් වූ උපාධිධාරීන් විධිමත් පුහුණුව සඳහා අමාත්‍යාංශ වලට අනුයුක්ත කරන ලදී.
- 2005 ජනවාරි 04 - ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය යළි පිහිටු වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය අධිකාරිය අනෝසි කිරීමේ පනත් කෙටුම්පත පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරන ලදී.
- 2005 මාර්තු 15 - 2005 මාර්තු මාසයේදී සේවා නියුක්තයන්ගේ සේවය අත්හිටුවීමේ (විශේෂ විධිවිධාන) සංශෝධිත පනත යටතේ කම්කරු කොමසාරිස්වරයා විසින් නව වත්දී සුභුය ගැසට් පත්‍රිකාවක් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.
- 2005 මාර්තු 30 - කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායික අංශය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා රජය විසින් නව බැංකුවක් ස්ථාපිත කරන ලදී.
- 2005 අප්‍රේල් 01 - රජය විසින් රජයේ සේවකයින් සඳහා නව නිවාස ණය යෝජනා ක්‍රමයක් ආරම්භ කරන ලදී.

විදේශ අංශය

වෙළෙඳ හා තීරා බදු

- 2004 ජනවාරි 01 - සියයට 2.5, සියයට 5, සියයට 10, සියයට 15 සහ සියයට 25 වශයෙන් වූ තීරු බදු සීමාවන් පිළිවෙලින් සියයට 3, සියයට 6, සියයට 12, සියයට 16, සහ සියයට 27.5 වශයෙන් සංශෝධනය කළ අතර, සියයට 20 තීරු බදු සීමාව නොවෙනස්ව තබාගන්නා ලදී.
- සියයට 20 ක් වූ ආනයන බදු මත වූ අධි භාරය සියයට 10 දක්වා අඩු කරන ලදී.
- පහත දැක්වෙන තීරු බදු වෙනස්වීම් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

අයිතමය	සංශෝධනයට පෙර	සංශෝධනයට පසු
නිරිඟු ඇට	0%	3%
තෝරාගත් ඉලෙක්ට්‍රොනික උපකරණ	5%, 10%, 20%, සහ 25%	3%
කැමරා/ඔරලෝසු	10%	3%
ස්වර්ණාභරණ	25%	3%
යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ උපකරණ	5%	3%
පරිප්පු	5%	3%
කරවල	10%	6%
ආහාරයට ගන්නා තෙල්	15%	20%
තෝරාගත් විදුලි උපකරණ	20% සහ 25%	16%
අස්වනු නෙලීමට ගන්නා උපකරණ	10%	3%
ලොරි සහ ට්‍රැක් රථ	2.5%	6%
සීනි	කි.ග්‍රෑ.1 ට රුපියල් 3.75	කි.ග්‍රෑ.1 ට රුපියල් 4.50

- බොර තෙල්, මුද්‍රිත පොත්, තෙල් පිරිපහදු නිෂ්පාදන, මැණික් සහ රන්, රෙදිපිළි, වී සහ එළවළු බීජ සහ මාෂඩ වර්ග රේඛ බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී.
- නිරිඟු ඇට සඳහා වූ සියයට 3 ක ආනයන බද්ද සඳහා සම්පූර්ණ බදු අත්හැරීමක් ලබාදෙන ලදී.
- ජීවන වියදම අඩු කිරීමේ අරමුණින් පහත සඳහන් භාණ්ඩ සඳහා තීරු බදු අත්හැරීම් ලබා දුනි.

අයිතමය	සාමාන්‍ය තීරු බදු	තීරු බදු අත්හල ප්‍රමාණය
මයිසුරි පරිප්පු	3%	3% (සම්පූර්ණයෙන්ම)
කහ පරිප්පු	3%	3% (සම්පූර්ණයෙන්ම)
අර්තාපල්	කි.ග්‍රෑ.1 ට රුපියල් 20.00	කි.ග්‍රෑ. 1 ට රුපියල් 1.50
ලොකු එෂුණු	කි.ග්‍රෑ.1 ට රුපියල් 8.00	කි.ග්‍රෑ. 1 ට රුපියල් 5.00
මිරිස්	කි.ග්‍රෑ. 1 ට රුපියල් 30.00	කි.ග්‍රෑ. 1 ට රුපියල් 10.00
කිරි පිටි	12%	6%

2004 මාර්තු 19	- සීනි කිලෝ ග්‍රෑම් එකක් සඳහා රුපියල් 4.50 ක් වූ ආනයන බද්ද සම්පූර්ණයෙන් අත්හැරීමක් සිදු කෙරිණි.										
2004 සැප්තැම්බර් 16	- ලොකු එෂන් කි.ග්‍රෑ.1 ක් සඳහා රුපියල් 8.00 ක විශේෂිත බද්දක් පනවන ලදී.										
2004 සැප්තැම්බර් 20	- ආනයනය කරනු ලබන ඊතයිල් මද්‍යසාරය සඳහා වූ ආනයන බද්ද ලීටරයකට රුපියල් 60.00 සිට ලීටරයකට රුපියල් 100.00 දක්වා වැඩි කරනු ලැබීය. - ලොකු එෂන් සඳහා කි.ග්‍රෑ. 1 කට රුපියල් 8.00 ක් වූ ආනයන බද්ද කි.ග්‍රෑ. 1 කට රුපියල් 10.00 දක්වා වැඩි කරනු ලැබීය.										
2004 ඔක්තෝබර් 01	- දුඹුරු සීනි කි.ග්‍රෑ. 1 ක් සඳහා රුපියල් 4.50 ක ආනයන තීරු බද්දක් පනවන ලද අතර, සුදු සීනි සඳහා වූ තීරු බදු නිදහස නැවත දක්වන තුරු නොවෙනස්ව තබන ලදී.										
2004 ඔක්තෝබර් 05	- සහල් ආනයනය සඳහා කි.ග්‍රෑ.1 කට රුපියල් 9.00 ක් වූ විශේෂිත බද්ද 2004 දෙසැම්බර් 31 දක්වා සියළුම ආනයනකරුවන්ට බලපාන පරිදි ඉවත් කරන ලදී.										
2004 ඔක්තෝබර් 29	- රබර් පදනම් කරගත් නිෂ්පාදිත ආනයනය කරන විට මී.ර.ගැ. වටිනාකම (CIF Value) අනුව සියයට 5 ක සෙස් බද්දක් පනවන ලදී. - රබර් අමු ද්‍රව්‍යයක් වශයෙන් අපනයනයේදී කිලෝ ග්‍රෑම් 1 ක් සඳහා රුපියල් 4.00 ක සෙස් බද්දක් පනවන ලදී.										
2004 නොවැම්බර් 04	- 1979 අංක 40 දරණ ශ්‍රී ලංකා අපනයන සංවර්ධන පනතට අනුව සැකසූ ආහාර, අළුත් හෝ වියලි පලතුරු, පලතුරු යුෂ හා රුපලාවන්‍ය හා හැඩගැන්වීමේ ද්‍රව්‍ය වැනි තෝරාගත් ආනයන භාණ්ඩ කීපයක් මත සෙස් බද්දක් පනවන ලදී.										
2004 නොවැම්බර් 19	- තීරුබදු අනුපාත පහත සඳහන් පරිදි වෙනස් කරන ලදී.										
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">2005 අයවැයට පෙර තීරු බදු අනුපාත</td> <td style="text-align: center;">2005 අයවැයට පසු බදු තීරු අනුපාත</td> </tr> <tr> <td>සියයට 3</td> <td>සියයට 2.5</td> </tr> <tr> <td>සියයට 6</td> <td>සියයට 6</td> </tr> <tr> <td>සියයට 12 හා සියයට 16</td> <td>සියයට 15</td> </tr> <tr> <td>සියයට 20 හා සියයට 27.5</td> <td>සියයට 28</td> </tr> </table>	2005 අයවැයට පෙර තීරු බදු අනුපාත	2005 අයවැයට පසු බදු තීරු අනුපාත	සියයට 3	සියයට 2.5	සියයට 6	සියයට 6	සියයට 12 හා සියයට 16	සියයට 15	සියයට 20 හා සියයට 27.5	සියයට 28
2005 අයවැයට පෙර තීරු බදු අනුපාත	2005 අයවැයට පසු බදු තීරු අනුපාත										
සියයට 3	සියයට 2.5										
සියයට 6	සියයට 6										
සියයට 12 හා සියයට 16	සියයට 15										
සියයට 20 හා සියයට 27.5	සියයට 28										
2005 ජනවාරි 01	- තෝරාගත් ද්‍රව්‍යයන් කිහිපයකට හැර, අනෙකුත් සියළුම ආනයන භාණ්ඩ සඳහා සියයට 10 ක් වූ රේඛ අධිහාරය 2005 දෙසැම්බර් 31 දක්වා දීර්ඝ කරන ලදී.										
2005 ජනවාරි 03	- 2004 දෙසැම්බර් 31 දක්වා පැවති කිලෝ ග්‍රෑම් එකක් සඳහා රුපියල් 9.00 ක් වූ සහල් ආනයනය සඳහා වූ බදු අත් හැරීම, 2005 ජනවාරි 15 දක්වා තවදුරටත් දීර්ඝ කරන ලදී.										
2005 මාර්තු 01	- 1979 අංක 40 දරණ අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩල පනතේ 14 වගන්තිය අනුව 2004 නොවැම්බර් 04 දින පනවන ලද සෙස් බද්දට අමතරව පලතුරු සහ බඩ ඉරිඟු වැනි තෝරාගත් අපනයන ද්‍රව්‍ය සඳහා ආනයන සෙස් බද්දක් පනවන ලදී.										
විශිෂ්‍ය කළමනාකරණය											
2004 ජනවාරි 06	- මැඩගස්කරයෙන් ඔප නොදමු මැණික් ගල් වර්ග මිලදී ගැනීම සහ ආනයනය කිරීම සඳහා මැණික් වෙළෙඳුන්ට එ.ජ.ඩොලර් 15,000 (මෙයින් එ.ජ.ඩොලර් 5,000 ක් ව්‍යවහාර මුදල් නෝට්ටුවලින් නිකුත් කළ හැකිය) දක්වා විදේශ විනිමය මුද්‍රා හැරීම සඳහා වාණිජ බැංකුවලට අවසර දෙන ලදී. 2004 වසරේ අගෝස්තු 24 වන දින මෙම පහසුකම මියත්මාරයෙන් මැණික්ගල් මිලදී ගැනීම හා ආනයනය කිරීම දක්වා දීර්ඝ කරන ලදී.										
2004 ජූලි	- පිරමිඩ ආකාරයේ ගනුදෙනු ක්‍රමය හෝ වෙනත් අනවසර අරමුණක් සඳහා ණය කාඩ්පත් මගින් විදේශ විනිමය ගෙවීම අත්හිටුවන ලදී.										
2004 නොවැම්බර් 03	- ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවට තම ගනුදෙනුකරුවන් වෙනුවෙන් අනේවාසික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම් (NRFC) සහ නේවාසික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම් (RFC) විවෘත කිරීමට අවසර දෙන ලදී.										

රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය

රජයේ ආදායම

- 2004 ජනවාරි 01
- සියයට 10 සහ සියයට 20ක් වූ එකතුකළ අගය මත බදු අනුපාත සියයට 15 ක තනි අනුපාතයකට ගෙන එන ලදී.
 - එකතුකළ අගය මත බද්ද ගෙවීම සඳහා කාර්තුවකට රුපියල් 500,000ක උපරිම පිරිවැටුම් සීමාව කාර්තුවකට රුපියල් 750,000 දක්වා වැඩි කරනු ලැබූ අතර, වාර්ෂික සීමාවද රුපියල් දශලක්ෂ 1.8 සිට රුපියල් දශලක්ෂ 3 ක් දක්වා වැඩි කරන ලදී. (කෙසේ නමුත් මෙම සීමාව 2004 ජනවාරි 1 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි 2004 ජූලි 1 වන දින සිට පෙර පැවති තත්ත්වයට ආපසු වෙනස් කරන ලදී).
 - සිගරට් සඳහා වන නිෂ්පාදන බදු ඒවායේ දිගු ප්‍රමාණය අනුව වැඩි කරන ලදී.
 - සියළුම වානික ජලය අඩංගු පාන වර්ග මත අය කරන නිෂ්පාදන බද්ද ලීටරයකට රුපියල් 5.50 දක්වා වැඩි කරන ලදී.
 - පෙට්‍රල් සහ ඩීසල් සඳහා වන නිෂ්පාදන බදු පිළිවෙලින් ලීටරයකට රුපියල් 20.00 සහ රුපියල් 2.50 දක්වා අඩු කරන ලදී.
 - කිතුල්ගස් මැදීමේ බලපත්‍ර ගාස්තුව ගසකට රුපියල් 50.00 දක්වා අඩු කරන ලදී.
 - නිරපේක්ෂ සැර සියයට 5 කට වඩා අඩු ධාන්‍යවලින් නිෂ්පාදිත බීර සහ නිරපේක්ෂ සැර සියයට 5 කට වඩා වැඩි ධාන්‍යවලින් නිෂ්පාදිත බීර ලීටරයක් සඳහා නිෂ්පාදන බද්ද පිළිවෙලින් රුපියල් 22.50 සහ රුපියල් 38.50 දක්වා වැඩි කරන ලදී.
 - ඉක්නුපාක, තල්, පොල් සහ පදම්කළ අරක්කු සම්මත ලීටරයක් සඳහා අය කෙරෙන නිෂ්පාදන බද්ද රුපියල් 351.00 ක් දක්වා වැඩි කරන ලදී. මෙරට නිෂ්පාදිත රට ස්ප්‍රිතු සඳහා අය කෙරෙන නිෂ්පාදන බද්ද සම්මත ලීටරයක් සඳහා රුපියල් 470.00 දක්වා වැඩි කරන ලදී.
 - ජංගම දුරකථන ග්‍රාහකයින් විසින් ගෙවිය යුතු සියළුම ගාස්තු මත සියයට 2.5 ක බද්දක් පනවන ලදී.
 - පොලී ආදායම මත රඳවා තබා ගැනීමේ බද්දෙන් නිදහස් සීමාව වන මසකට රුපියල් 9,000 හෝ වර්ෂයකට රුපියල් 108,000 ඕනෑම කේවල බැංකු හෝ මූල්‍ය ආයතනයක සියළුම තැන්පතු වලින් ලැබෙන මුළු පොලී ආදායම සඳහා අදාළ කරන ලදී.
 - තැන්පතු වලින් ලැබෙන ආදායම තමන්ගේ එකම හෝ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වන පුද්ගලයින්ගේ පොලී ආදායම මත වන රඳවා තබා ගැනීමේ බද්දෙන් නිදහස් සීමාව මසකට රුපියල් 25,000 හෝ වර්ෂයකට රුපියල් 300,000 දක්වා වැඩි කරන ලදී.
- 2004 අප්‍රේල් 01
- රුපියල් දශලක්ෂ 20 ඉක්මවන පිරිවැටුමක් හෝ රුපියල් දශලක්ෂ 10 ඉක්මවන මුළු වත්කම් ප්‍රමාණයක් හිමි ව්‍යාපාර කටයුතුවල නිරතව සිටින කිසියම් වෙළෙඳුමක, ව්‍යාපාරයක, වෘත්තීයක හෝ රැකියාවක නිරත සියළුම ආයතනවල පිරිවැටුමෙන් හෝ මුළු වත්කම්වලින් සියයට 1 ක් වන ආර්ථික සේවා ගාස්තුවක් පනවනු ලැබීය. (පසුව මෙම ආර්ථික සේවා ගාස්තු අනුපාතය සියයට 1, සියයට 0.5 හා සියයට 0.25 ලෙස වෙනස් කරන ලද අතර, පිරිවැටුම ලක්ෂ 50 ක් දක්වා වැඩි කරන ලදී. වත්කම් ප්‍රමාණය පිළිබඳ සීමාව ද ඉවත් කළ අතර බලපැවැත්වෙන දිනය 2004 අප්‍රේල් 01 ලෙස නොවෙනස්ව පැවතිනි).
 - පුද්ගල ආදායම් බදු අනුපාත පහත සඳහන් පරිදි සංශෝධනය කරනු ලැබීය.

1. පළමු රුපියල් 300,000 = නැත	2. ඊළඟ රුපියල් 240,000 = සියයට 10
3. ඊළඟ රුපියල් 240,000 = සියයට 20	4. ඉතිරි ප්‍රමාණය = සියයට 30

	<ul style="list-style-type: none"> - සේවා නියුක්තිකයින්ගේ සේවාර්ථ ප්‍රතිලාභවලට අදාළ බදු තල පහත සඳහන් පරිදි සංශෝධනය කරන ලදී. <table border="0" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>1. පළමු රුපියල් 2,000,000 = නැත</td> <td>2. ඊළඟ රුපියල් 500,000 = සියයට 5</td> </tr> <tr> <td>3. ඊළඟ රුපියල් 500,000 = සියයට 10</td> <td>4. ඉතිරි ප්‍රමාණය = සියයට 15</td> </tr> </table> - සියළුම හවුල් ව්‍යාපාරයන්හි බෙදිය හැකි ලාභ සහ අනෙකුත් ආදායම් මත සියයට 10 ක ඒකක බද්දක් පනවනු ලැබීය. - ඕනෑම තැනැත්තකු විසින් හෝ හවුල් ව්‍යාපාරයක් විසින් කිසියම් මාසයකදී රුපියල් 50,000 ඉක්මවා හෝ වර්ෂයකදී රුපියල් 500,000 ඉක්මවා සිදු කරනු ලබන වාර්ෂික ගෙවීමක් (annuity) හෝ රාජ්‍ය භාග (royalty) ගෙවීමක් සම්බන්ධයෙන් සියයට 10 ක රඳවා තබා ගැනීමේ බද්දක් හා ඕනෑම කළමනාකරණ ගාස්තු ගෙවීමක් හෝ ඊට සමාන ස්වරූපයක් ගන්නා ගාස්තු සම්බන්ධයෙන් සියයට 5 ක රඳවා තබා ගැනීමේ බද්දක් පනවනු ලැබීය. - ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන ඕනෑම බැංකුවක විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකකයන්හි (FCBU) මීට පෙර බදු වලින් නිදහස් වූ විදේශීය ගනුදෙනු සියයට 20 ක බද්දකට යටත් කරන ලදී. - ඕනෑම සමාගමක් විසින් නිකුත් කරනු ලබන කොටස් විකිණීමෙන් (අයිතිවාසිකම්, ප්‍රසාද හා බලපත්‍ර සහ ආයෝජන මණ්ඩල සමාගම් කොටස් ද ඇතුළුව) උපයන ලාභ සියයට 15 ක බද්දකට යටත් කරනු ලැබීය. - දේශීය ආදායම් පනතේ 8 (අ) වගන්තිය යටතේ බදු නිදහස ලබා ඇති ජාත්‍යන්තර සහ බහු පාර්ශවීය ආයතන හැර අනිකුත් ආයතනවල (ලැබු පරිත්‍යාග සහ ප්‍රදාන හැර) වෙනත් ආදායම් වර්ෂයකට රුපියල් දශලක්ෂ 200 ඉක්මවා යන ප්‍රමාණය මත සියයට 10 ක බද්දක් පනවන ලදී. මෙම ආයතන උපයනු ලබන ලාභාංශ සහ පොලී රඳවා තබා ගැනීමේ බද්දට යටත් වේ. 	1. පළමු රුපියල් 2,000,000 = නැත	2. ඊළඟ රුපියල් 500,000 = සියයට 5	3. ඊළඟ රුපියල් 500,000 = සියයට 10	4. ඉතිරි ප්‍රමාණය = සියයට 15
1. පළමු රුපියල් 2,000,000 = නැත	2. ඊළඟ රුපියල් 500,000 = සියයට 5				
3. ඊළඟ රුපියල් 500,000 = සියයට 10	4. ඉතිරි ප්‍රමාණය = සියයට 15				
2004 මැයි	<ul style="list-style-type: none"> - දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ වැඩපිළිවෙල ආරම්භ කෙරිණි. 				
2004 ජූලි 01	<ul style="list-style-type: none"> - කෘෂිකාර්මික යන්ත්‍රෝපකරණ සහ පොහොර ආනයනය සහ සැපයීම එකතු කළ අගය මත බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී. - කාර්ය මණ්ඩලවල වැටුප් සහ විශ්‍රාමික කාර්ය මණ්ඩලවල විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම යනාදිය සඳහා රජය විසින් අරමුදල් සපයන පාසල් එකතු කළ අගය මත බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී. 				
2004 ජූලි	<ul style="list-style-type: none"> - මහා භාණ්ඩාගාරයේ ලේකම්, දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා රේගුව, පුරාබදු දෙපාර්තමේන්තුව සහ ආයෝජන මණ්ඩලයේ ආයතන ප්‍රධානීන් ඇතුළත්වන පරිදි රජය විසින් ආදායම් මණ්ඩලයක් පත්කරන ලදී. 				
2004 සැප්තැම්බර් 07	<ul style="list-style-type: none"> - 2004 අයවැය මගින් බදු හා ගාස්තු සම්බන්ධයෙන් යෝජනා ක්‍රියාමාර්ගවලට නීත්‍යානුකූලභාවය ලබාදීමට මූල්‍ය පනත් කෙටුම්පතක් පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරන ලදී. 				
2004 සැප්තැම්බර් 08	<ul style="list-style-type: none"> - පහත සඳහන් පනත් කෙටුම්පත් පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරන ලදී. <ul style="list-style-type: none"> - එකතුකළ අගය මත බද්ද (සංශෝධන) පනත් කෙටුම්පත - දේශීය ආදායම් (සංශෝධන) පනත් කෙටුම්පත - දුම්කොළ බද්ද (සංශෝධන) පනත් කෙටුම්පත 				
2004 සැප්තැම්බර් 22	<ul style="list-style-type: none"> - 2002 අංක 07 දරණ දේශීය ආදායම් (විශේෂ විධිවිධාන) පනත සහ 2003 අංක 10 දරන දේශීය ආදායම් (විශේෂ විධිවිධාන) පනත අනෙක් කිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තුව විසින් දේශීය ආදායම් (සමාව දීම විධිමත් කිරීමේ) පනත් කෙටුම්පත සම්මත කරන ලදී. 				
2004 ඔක්තෝබර් 01	<ul style="list-style-type: none"> - පරිප්පු සහ සීනි මත පනවා තිබූ එකතු කළ අගය මත බද්ද අය කිරීම අත්හිටුවන ලදී. 				
2004 ඔක්තෝබර් 05	<ul style="list-style-type: none"> - සියළුම විදේශිකයින් විසින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ දේපළ මිලදී ගැනීමේදී එම දේපළෙහි වටිනාකමට සමාන ප්‍රමාණයක් බදු වශයෙන් ගෙවිය යුතු බවට නීති පනවන ලදී. 				

- 2004 ඔක්තෝබර් 15 - සිගරට්වල දිග ප්‍රමාණය මත පනවා තිබූ නිෂ්පාදන බද්ද වැඩිකරන ලදී.
- හුම්තෙල් සඳහා වන නිෂ්පාදන බද්ද ලීටරයක් සඳහා රු. 1.50 සිට රු. 1.25 දක්වා අඩුකරන ලදී.
- ආයු කාලය වසර 3 නොඉක්මවන ඩීසල් ඇන්ජින් සඳහා වූ නිෂ්පාදන බද්ද සියයට 48 සිට සියයට 95 දක්වා වැඩිකරන ලදී.
- තෝරාගත් ආනයනික වාහන සඳහා වාහනවල භාවිතා වන ඉන්ධන වර්ගය හා එන්ජින් ධාරිතාවය අනුව ඒ මත පනවා තිබූ නිෂ්පාදන බද්ද වැඩිකරන ලදී.
- 2004 නොවැම්බර් 19 - මද්‍යසාර සඳහා වූ නිෂ්පාදන බද්ද ඉහළ දමන ලදී.
- බණිජමය සහ වානික ජලය ඇතුළුව ජලය, සීනි හෝ පැණි රසකාරක ද්‍රව්‍ය හෝ රසකාරක අඩංගු සහ ඇල්කොහොල් නොවන පානවර්ග සඳහා වන නිෂ්පාදන බද්ද ලීටරයක් සඳහා රුපියල් 5.50 සිට රුපියල් 6.00 දක්වා වැඩිකරන ලදී.
- සීනි, පරිප්පු, අර්තාපල්, එෆු, කරවල, කිරිපිටි සහ මිරිස් වැනි තෝරාගත් භාණ්ඩ කීපයක් සඳහා සියයට 5 ක් වන නව එකතුකළ අගය මත බදු අනුපාතයක් පනවන ලදී.
- ආනයන සඳහා එකතු කළ අගය මත බදු අය කිරීමේදී මි.ර.ගැ. වටිනාකම (CIF Value) මත සියයට 5 ක වැටී අගයක් (Markup) පනවන ලදී.
- 2004 නොවැම්බර් 22 - වරාය සහ ගුවන් තොටුපල සංවර්ධන බද්ද සියයට 1 සිට සියයට 1.5 දක්වා වැඩිකරන ලදී.
- 2004 නොවැම්බර් - ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වන ජාතික සභාව යටතේ බදු පරීක්ෂකයන් පිහිටුවනු ලැබීය.
- 2004 දෙසැම්බර් 28 - සුනාමියෙන් අවතැන් වූ අය සඳහා ලබාදීමට ආනයනය කරනු ලබන වෛද්‍ය සැපයීම් සහ තෝරාගත් අයිතමයන්, ආනයන තීරු බදු, එකතුකළ අගය මත බදු, වරාය සහ ගුවන් තොටුපල සංවර්ධන බදු සහ අනෙකුත් බදු අයකිරීමකින් තොරව නිදහස් කර ගැනීම සඳහා රජය විසින් අවසර ලබාදෙන ලදී.
- 2004 දෙසැම්බර් - දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවකයන් අතර ආචාරධර්ම පද්ධතියක් බෙදා හරින ලදී.
- 2005 ජනවාරි 01 - තෝරාගත් අයිතමයන් සඳහා සියයට 18 ක් වන නව එකතුකළ අගය මත බදු අනුපාතයක් පනවන ලදී.
- කෘෂිකාර්මික බිජ සහ පැල, ත්‍රිරෝද රථ කල්බදු ක්‍රමයට ගැනීම, කොටස් වෙළෙඳපොළ ගණුදෙනු මත වන මූල්‍ය සේවා, සත්ත්ව ආහාර, ඉස්සන් සඳහා වන ආහාර, සහ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ සඳහා විදුලිබලය සැපයීම එකතුකළ අගය මත බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී.
- මැණික් සහ රත් සියයට 15 ක එකතුකළ අගය මත බද්දකට යටත් කරන ලදී.
- මැණික්, රත් සහ ස්වර්ණාභරණ අලෙවියෙන් ලබන ආදායම් සඳහා ලබාදී තිබූ ආදායම් බදු නිදහස ඉවත් කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, මැණික්, රත් හා ස්වර්ණාභරණ අපනයනයෙන් ලබන ආදායම, ආදායම් බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී.
- දේශීය හෝ ආනයනය කරන ලද භාණ්ඩ අලෙවිකරන්නන්ගේ යන්ත නොසලකමින්, තොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳුමට පනවා ඇති ආර්ථික සේවා ගාස්තු අනුපාතය සියයට 1 සිට සියයට 0.5 දක්වා අඩු කරන ලදී.
- ඉඩමක ඕනෑම බෝග වර්ගයක් වගා කිරීම සහ එසේ වගා කළ ද්‍රව්‍ය සකස් නොකළ නිෂ්පාදන ලෙස අලෙවි කිරීම තුළින් ලබා ගන්නා ආදායම/ලාභ, ආදායම් බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී.
- සකස් කර සහ අපනයනය කිරීම සඳහා කරනු ලබන ආනයන මත වන වරාය සහ ගුවන් තොටුපල සංවර්ධන බදු අනුපාතය සියයට 0.5 සිට සියයට 0.25 දක්වා අඩු කරන ලදී.
- ඔට්ටු ඇල්ලීම සහ සුදු බද්ද ඉහළ දමන ලදී.

2005 පෙබරවාරි 08	<ul style="list-style-type: none"> - 1989 අංක 13 දරණ නිෂ්පාදන බදු (විශේෂ විධි විධාන) පනත, සුරාබදු ආඥාපනත (52 වන පරිච්ඡේදය), රේඟු බදු ආඥා පනත (235 වන පරිච්ඡේදය) සහ 2000 අංක 38 දරණ දේශීය ආදායම් පනත (රඳවා තබා ගැනීමේ බදු සහ ලාභාංශ බදු හැර) යන පනත්වලට අනුව එකතු කළ හැකි බදු හා ගාස්තු මත සියයට 0.25 ක සමාජීය වගකීම් ගාස්තුවක් (Social Responsibility Levy) පනවන ලදී. - පහත සඳහන් පනත් කෙටුම්පත් පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරන ලදී. <ul style="list-style-type: none"> - මුදල් පනත් කෙටුම්පත (2005 අයවැය මගින් යෝජිත ක්‍රියා මාර්ග නීත්‍යානුකූල කිරීම සඳහා) - දඩ මුදල් වැඩි කිරීමේ පනත (නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම වඩාත් සඵලදායක කිරීම සඳහා රජයේ ඇති කැපවීම අනුව) - එකතූකළ අගය මත බදු (සංශෝධන) පනත් කෙටුම්පත (2005 වසරේ අයවැය මගින් යෝජිත ක්‍රියා මාර්ග නීත්‍යානුකූල කිරීම සඳහා) 												
2005 පෙබරවාරි	<ul style="list-style-type: none"> - හිඟ බදු අයකර ගැනීම සඳහා සහ වාර්තා කිරීම් නොකරන අවස්ථා සම්බන්ධයෙන් වන නඩු ඇතුළුව බදු සම්බන්ධ නඩු සමථයකට පත් කිරීම කඩිනම් කිරීමේ අරමුණින් යුතුව, ගම්පහ, මහනුවර, ගාල්ල සහ අනුරාධපුර යන ස්ථානවල බදු පිළිබඳ නඩු සඳහාම කැපවූ උපාධි පිහිටුවන ලදී. - තක්සේරුකරුවන් විසින් එවනු ලබන තක්සේරුවලට එරෙහිව බදු ගෙවන්නන් මගින් යොමුකරනු ලබන අභියාචනා සම්බන්ධව කටයුතු කිරීම සඳහා සහ සමථයකට පත් කිරීම සඳහා ඇති දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ අභියාචනා ඒකකයක් පිහිටුවන ලදී. - බදු මහභූරීම සම්බන්ධ තොරතුරු එක්රැස් කිරීම සහ විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා සහ එමගින් නිරීක්ෂණය කිරීමේ උපක්‍රම ශක්තිමත් කිරීම සඳහා දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ තොරතුරු මධ්‍යස්ථානයක් ආරම්භ කරන ලදී. 												
2005 අප්‍රේල් 01	<ul style="list-style-type: none"> - පුද්ගල ආදායම් බදු අනුපාත පහත පරිදි සංශෝධනය කරන ලදී. <table border="0" data-bbox="451 1139 1281 1284"> <tr> <td>1. පළමු රුපියල් 300,000 = නැත</td> <td>2. ඊළඟ රුපියල් 300,000 = සියයට 5</td> </tr> <tr> <td>3. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 10</td> <td>4. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 15</td> </tr> <tr> <td>5. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 20</td> <td>6. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 25</td> </tr> <tr> <td>7. ඉතිරි ප්‍රමාණය = සියයට 30</td> <td></td> </tr> </table> - සේවා නියුක්තිකයන්ගේ සේවාත්ත ප්‍රතිලාභ වලට අදාළ බදු නල පහත සඳහන් පරිදි සංශෝධනය කරන ලදී. <ul style="list-style-type: none"> - සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සහ සේවක භාරකාර අරමුදල වැනි අංශ වලින් ලැබෙන ආන්තික ප්‍රතිලාභ සම්බන්ධයෙන් දැනට පවතින රුපියල් දශ ලක්ෂ 2ක වූ බදු නිදහස් ප්‍රමාණය අවුරුදු 20 කට වඩා වැඩි කාලයක් දායකත්වය ලබාදුන් සේවකයන්ට පමණක් අදාළ කරන ලදී. - දායකත්ව කාලසීමාව අවුරුදු 20 කට වඩා අඩු වන විට බදු නිදහස් ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 1කට සීමා කරන ලදී. - ඉතිරිය සඳහා පහත සඳහන් සහනදායී අනුපාත යටතේ බදු ගණනය කෙරේ. <table border="0" data-bbox="451 1657 1281 1740"> <tr> <td>1. පළමු රුපියල් 500,000 = සියයට 5</td> <td>2. ඊළඟ රුපියල් 500,000 = සියයට 10</td> </tr> <tr> <td>3. ඉතිරිය = සියයට 15</td> <td></td> </tr> </table> - සියළුම හවුල් ව්‍යාපාරවල බෙදිය හැකි ලාභ සහ අනෙකුත් ආදායම් මත සියයට 10 ක බද්දක් පනවන ලදී. 	1. පළමු රුපියල් 300,000 = නැත	2. ඊළඟ රුපියල් 300,000 = සියයට 5	3. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 10	4. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 15	5. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 20	6. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 25	7. ඉතිරි ප්‍රමාණය = සියයට 30		1. පළමු රුපියල් 500,000 = සියයට 5	2. ඊළඟ රුපියල් 500,000 = සියයට 10	3. ඉතිරිය = සියයට 15	
1. පළමු රුපියල් 300,000 = නැත	2. ඊළඟ රුපියල් 300,000 = සියයට 5												
3. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 10	4. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 15												
5. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 20	6. ඊළඟ රුපියල් 200,000 = සියයට 25												
7. ඉතිරි ප්‍රමාණය = සියයට 30													
1. පළමු රුපියල් 500,000 = සියයට 5	2. ඊළඟ රුපියල් 500,000 = සියයට 10												
3. ඉතිරිය = සියයට 15													

අපේක්ෂිත	<ul style="list-style-type: none"> - සාමූහික සහ සාමූහික නොවන යන දෙඅංශයේම බදු ගණනය කිරීමේ දී අදාළ වන විවිධ අඩුකිරීම් සම්බන්ධයෙන් සීමාවන් පනවන ලදී. - ස්වාධීන බදු ඔම්බුඩ්ස්මන් (Tax Ombudsman) වරයෙකු පත් කිරීම.
රජයේ වියදම	<ul style="list-style-type: none"> - සෑම රජයේ සේවකයෙකුටම ඔහුගේ වර්තමාන වැටුපෙන් සියයට 10 ක් හෝ රුපියල් 1,250 ක් යන දෙකින් වැඩි ප්‍රමාණය ලැබෙන පරිදි මාසික වැටුප් වැඩිවීමක් ලබාදෙනු ලැබීය. - විශ්‍රාම වැටුප් සියයට 10 කින් වැඩිකරන ලදී.
2004 ජනවාරි 01	<ul style="list-style-type: none"> - රජය විසින් නියඟයෙන් පීඩාවට පත් ප්‍රදේශවල කුටුම්භයන් සඳහා සහන ක්‍රියාමාර්ග අනුමත කරන ලදී.
2004 ජනවාරි	<ul style="list-style-type: none"> - රජය විසින් සෞඛ්‍ය අංශයේ පැවති වැටුප් විෂමතා ඉවත් කරන ලදී.
2004 පෙබරවාරි	<ul style="list-style-type: none"> - රජය විසින් පොහොර සහනාධාරය මෙට්‍රික් ටොන් එකක් සඳහා රුපියල් 9,000 සිට රුපියල් 15,000 දක්වා වැඩි කරන ලදී.
2004 මැයි 1	<ul style="list-style-type: none"> - රජය විසින් ජාතික මිලදී ගැනීමේ ඒජන්සිය (National Procurement Agency) පිහිටුවන ලදී.
2004 ජූලි	<ul style="list-style-type: none"> - 2004 ඔක්තෝබර් 02 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි 2004 දෙසැම්බර් 31 වන දා තෙක් ක්‍රියාත්මක වන ආකාරයට මෙට්‍රික් ටොන් එකක් සඳහා රුපියල් 15,000 ක් වූ පොහොර සහනාධාරය රුපියල් 23,000 දක්වා තවදුරටත් වැඩි කරන ලදී.
2004 දෙසැම්බර්	<ul style="list-style-type: none"> - 2004 දෙසැම්බර් 01 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි රජයේ සේවකයින්ගේ වැටුප් වැඩිවීමේ අවමය මසකට රුපියල් 3,250 ක් හා උපරිමය රුපියල් 9,000 ක් ලෙස පියවර දෙකකදී ක්‍රියාත්මක වන පරිදි මූලික වැටුප සියයට 40කින් වැඩි කරන ලදී. - වැඩිවීමේ අවමය රුපියල් 750 ක් හා උපරිමය රුපියල් 1,500 ක් යන්නට යටත්ව විශ්‍රාම වැටුප් සියයට 15 කින් වැඩිකරන ලදී.
2005 ජනවාරි 05	<ul style="list-style-type: none"> - ආදායම් සීමාවන් නොසලකා සුනාමියෙන් මියගිය සෑම පුද්ගලයෙකු වෙනුවෙන්ම රුපියල් 15,000 ක් ලබා දීමට රජය තීරණය කරන ලදී.
2005 ජනවාරි 11	<ul style="list-style-type: none"> - සුනාමියෙන් විපතට පත් පවුල්වල එක් පුද්ගලයෙකුට සතියකට රුපියල් 375 ක මුදලක් ලබාදීමට රජය තීරණය කරන ලදී. - සුනාමියෙන් විපතට පත් සෑම පවුලක් සඳහාම මුළුතැන්ගෙයි උපකරණ ලබාගැනීම සඳහා රුපියල් 2,500 ක් ලබාදීම රජය විසින් ආරම්භ කරන ලදී.
2005 ජනවාරි 17	<ul style="list-style-type: none"> - සුනාමියෙන් විපතට පත් ජනතාව සඳහා ආරම්භක දීමනාවක් ලෙස එක් පවුලකට රුපියල් 5,000 ක් (තනි පුද්ගලයෙකු සහිත පවුලකට රුපියල් 2,500 ක්) මහජන බැංකු ශාඛා හරහා ලබාදීමට රජය තීරණය කරන ලදී.
2005 අප්‍රේල්	<ul style="list-style-type: none"> - සුනාමියෙන් හානියට පත් ජනතාවගේ නිවාස ගොඩනැගීම සඳහා, සම්පූර්ණයෙන් විනාශ වූ නිවාසයකට රුපියල් 250,000 ක් හා අර්ධ වශයෙන් විනාශ වූ නිවාසයකට රුපියල් 100,000 ක මුදලක් රාජ්‍ය බැංකු හරහා ලබාදීමේ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී.
රාජ්‍ය ණය	<ul style="list-style-type: none"> - නිර්ලේඛන සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීම, අලෙවි කිරීම සහ පවත්නා ලේඛන සුරැකුම්පත් නිර්ලේඛන සුරැකුම්පත් බවට පරිවර්තනය කිරීමට හැකි වන පරිදි පවතින තිනි සංශෝධනය කරන ලදී. - ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් තම සත්කයෙහි නොමැති සුරැකුම්පත් අලෙවි කිරීම තහනම් කරන ලදී.
2004 ජනවාරි 06	

2004 ජනවාරි 21	- කොළඹ කොටස් හුවමාරුව විසින් රාජ්‍ය ණය සුරැකුම්පත් ගනුදෙනු කිරීමේ ක්‍රමය ආරම්භ කරන ලදී.
2004 ජනවාරි 30	- නොගෙවා පැවති ලේඛන සහිත සුරැකුම්පත් නිර්ලේඛන සුරැකුම්පත් බවට පරිවර්තනය කිරීම ආරම්භ කරන ලදී.
2004 පෙබරවාරි 03	- රජයේ සුරැකුම්පත් ගනුදෙනු සඳහා වන නිර්ලේඛන සුරැකුම්පත් පියවීමේ ක්‍රමය සහ මධ්‍යම තැන්පතු ක්‍රමය භාවිතා කරමින් රජයේ සුරැකුම්පත් ගනුදෙනු කිරීම ආරම්භ කරන ලදී.
2004 ජූනි 07	- ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් ඔවුන්ගේ ගනුදෙනු වාර්තා කිරීමේදී වෙළෙඳපොළ මිල ගණන්වලට පරිබාහිර මිල ගණන් යොදා ගැනීම වලක්වා ගැනීම සඳහා ගලපන ලද ගනුදෙනු (වෙළෙඳපොළ මිල ගණන්වලට පරිබාහිර මිල ගණන්) පිළිබඳ උපදෙස් ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් වෙත නිකුත් කරන ලදී.
2004 ජූනි 28	- එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 144.75 ක වටිනාකමින් යුත් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර නිකුත් කරන ලදී.
2004 ජූලි 01	- ප්‍රාථමික වෙළෙඳුන්ට ඔවුන්ගේ බදු ගෙවූ පසු ලැබෙන වාර්ෂික ලාභයෙන් ප්‍රතිශතයක් (ඔවුන්ගේ ප්‍රාග්ධන පදනම මත තීරණය වන සියයට 25 ක් සහ සියයට 50 ක් වශයෙන්) විශේෂිත අවදානම් සංචිතයකට මාරු කළයුතු බවට නියෝග කරන ලදී.
2004 ජූලි 15	- රජය විසින් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකක වෙතින් ලබාගෙන පරිභෝග වූ එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 100 ක ණය ප්‍රමාණය ආපසු නොගෙවා යළි ලබා ගන්නා ලදී (rolled over).
2004 අගෝස්තු 12	- එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 50 ක වටිනාකමකින් යුත් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර නිකුත් කරන ලදී.
2004 සැප්තැම්බර් 20	- එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 55.25 ක වටිනාකමකින් යුත් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර නිකුත් කරන ලදී.
2004 දෙසැම්බර් 10	- භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වන ව්‍යවස්ථාපිත සීමාව රුපියල් බිලියන 300 දක්වා රුපියල් බිලියන 50 කින් වැඩි කිරීමට පාර්ලිමේන්තුවේ අනුමැතිය ලැබුණි.
2004 දෙසැම්බර් 29	- භාරකාර ගිණුම නමින් ගිණුම් විශේෂයක් හඳුන්වා දෙමින් ලියාපදිංචි ස්කන්ධ සහ සුරැකුම්පත් ආඥා පනත සහ දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥා පනත සංශෝධනය කරන ලදී.
2005 මාර්තු	- රජය විසින් විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකක වලින් එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 135ක මුදලක් ලබා ගන්නා ලදී.
අපේක්ෂිත	- ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සඳහා වන අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවය රුපියල් දශලක්ෂ 200 සිට රුපියල් දශලක්ෂ 350 ක් දක්වා ඉහළ නැංවීම. - ප්‍රතිමිලදී ගැණුම් සඳහා අන්තර් ජාතික සුරැකුම් වෙළෙඳපොළ සංගමයෙහි (ISMA) සහ අන්තර් ජාතික හුවමාරු සහ ව්‍යුත්පන්න ණය උපකරණ සංගමයෙහි (ISDA) පිරිසිදු ගිවිසුම් යොදා ගැනීම. - ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ අවදානම් අධීක්ෂණය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා විගණන කමිටුවක් පත් කිරීම. - විදේශ ණය වාර්තාකරණය සඳහා පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය වාර්තාකරණ හා කළමනාකරණ පද්ධතියේ නව සැකැස්ම වන DRMS 2000 + යොදා ගැනීම - දේශීය ණය දත්ත සමුදාය CS-DRMS 2000 + පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීම.
මූල්‍ය අංශය	
2004 ජනවාරි 01	- තනි පුද්ගල ණය සීමාව විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකකයන්ට ද අදාළ කරන ලදී. - තනි තනිව හා ඒකාබද්ධ පදනමක් යටතේ (බැංකුවක් එහි සියළුම උප සමාගම් ද ඇතුළත්ව) සියළුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු හා විශේෂිත බැංකු විසින්, තමන්ගේ අවදානම් බර තැබූ වත්කම්වලට සාපේක්ෂව තබාගත යුතු ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මක අනුපාතය සියයට 10 ලෙස නියම කරන ලදී. මූලික ප්‍රාග්ධනය මින් සියයට 5 කට වඩා නොඅඩු විය යුතු වේ.

- 2004 ජනවාරි 06 - බැංකු පනතේ විධිවිධාන වලදීත්, තනි පුද්ගල ණය සීමාව සහ ව්‍යාපාර වස්තුවල ආයෝජන ගණනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් බැංකු පනත යටතේ තිබුණ කාරුණික නියමයන් වලදීත්, නිදහස් කළහැකි සම්පූර්ණ වරණය කොටස් තිබුණු මගින් ලබාගන්නා මුදල් බැංකුවල ප්‍රාග්ධන අරමුදල්වල කොටසක් ලෙස සලකන බව සියළුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු හා විශේෂිත බැංකුවලට දැනුම් දෙන ලදී.
- 2004 ජනවාරි 19 - 2004 ජූනි 30 දින හෝ එදිනට පෙර සියළුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු හා විශේෂිත බැංකු විසින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට පිළිගත හැකි, ස්වාධීන ණය වර්ගීකරණ ආයතනයකින් ණය වර්ගීකරණයක් ලබාගත යුතු බවත්, 2004 ජූලි මාසයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි තැන්පතු හා අනෙකුත් ණය උපකරණ සඳහා කරනු ලබන සියළුම ප්‍රචාරණ දැන්වීම්වල එය දක්විය යුතු බවටත් නියම කරන ලදී. විදේශීය බැංකු ශාඛාවලට තම මවි සමාගමේ ණය වර්ගීකරණය භාවිතා කළ හැක. මෙලෙස ණය වර්ගීකරණයන් ලබාගෙන නොමැති බැංකු, තමන් ණය වර්ගීකරණයන් ලබා නොමැති බව හෙළි කළ යුතු වේ.
- 2004 අප්‍රේල් 27 - කිසිම අනුමත බාහිර විගණකවරයෙකු විසින් යම් බැංකුවක බාහිර විගණන කාර්යය කරන විටදී එම ආයතන වෙනුවෙන් වෙනත් උපදේශක සේවා හෝ අනෙකුත් විගණන නොවන කාර්යයන් නොකළ යුතු බවට නියම කරන ලදී. තමන්ගේ හවුල්කරුවකු අධ්‍යක්ෂවරයෙකු ලෙස කටයුතු කරන හෝ තමන්ට සැලකිය යුතු කොටස් ප්‍රාග්ධන අයිතියක් හිමි ආයතනවලට ද මෙම සීමාව බලපායි. මූල්‍ය වර්ෂය අවසානයේ සිට මාස 5 ක් ඇතුළත විගණනය කරනු ලැබූ ගිණුම් සමඟ කළමනාකරණ ලිපිය අදාළ බැංකුවට විගණකවරුන් විසින් ලබාදිය යුතු වේ.
- 2004 මැයි 20 - ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීලතා අනුපාතයන් පවත්වා ගැනීම සම්බන්ධ පැහැදිලි කිරීම. 2004 මැයි මස සිට සෑම මාසයක් සඳහාම සියළුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින්, මහ බැංකුවට හා අයිතිකරුවන්ට ඇති වගකීම් හැර ඉතිරි මුළු වගකීම් වලින් සියයට 20 ක ප්‍රමාණයක ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීල වත්කම් රුපියල් වලින් දේශීය බැංකු ඒකක සඳහාත්, ඇමෙරිකානු ඩොලර් වලින් විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකක සඳහාත්, පවත්වා ගත යුතු වේ.
- 2004 ජූලි 13 - අත්තිකාරම් වර්ගීකරණය හා විශේෂිත ප්‍රතිපාදන කිරීම සහ ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධන අනුපාතය සඳහා ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීම සඳහා වෘත්තීමය තක්සේරු වාර්තා ලබාගත යුතුය යන්නෙන් අදහස් වන්නේ ස්වාධීන බාහිර තක්සේරුකරුවන් ගෙන් ඒවා ලබාගත යුතු බව යැයි සියලුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සහ විශේෂිත බැංකුවලට දැන්වා සිටින ලදී. බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සඳහා රුපියල් 250,000 හෝ ඊට අඩු ණය හා අත්තිකාරම් හා බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සඳහා රුපියල් දශලක්ෂය හෝ ඊට අඩු ණය හෝ අත්තිකාරම් මෙම අවශ්‍යතාවයන් නිදහස් වේ. අභ්‍යන්තර තක්සේරුව යන්න අවුරුදු 2 කට වඩා පැරණි නොවන හා ණය අංශය භාර සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරීවරයෙකු හෝ එවැනි වෙනත් ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරියකු විසින් අත්සන් කර ඇති තක්සේරුවක් ලෙස නිර්වචනය කර ඇත.
- 2004 ජූලි 16 - තනි පුද්ගල ණය සීමාව ගණනය කිරීම සඳහා තමන්ගේ අත්තිකාරම් පදනමක් ලෙස සලකන, ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත සංස්ථාපනය කර ඇති, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් තනි පුද්ගල ණය සීමාව සඳහා තම දේශීය බැංකු ඒකකය හා විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකකය වෙත වෙනම සැලකිය යුතු අතර, එම එක් එක් ඒකකයක තනි පුද්ගල ණය සීමාව අදාළ ඒකකයේ මුළු ණය වලින් සියයට 15 කට සීමා කළයුතු වේ.
 - විදේශීය ව්‍යවහාර බැංකු මුදල් ඒකකයේ සියයට 15 කට වඩා ඇති තනි පුද්ගල ණය සීමාවේ කොටස සඳහා තම ප්‍රධාන කාර්යාලයේ බැඳීමක් හෝ ඇපයක් ලබාගත හැකි නම්, යම් බැංකුවකට තම දේශීය බැංකු ඒකකය හා විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකකවල ඩොලර්වලට පරිවර්තනය කරන ලද ඒකාබද්ධ ණය හා අත්තිකාරම් වලින් සියයට 15 ක් ලෙස තම තනි පුද්ගල ණය සීමාව පවත්වා ගත හැකිය.
 - යම් තනි පුද්ගලයකු එකම බැංකුවක දේශීය බැංකු ඒකකයෙන් හා විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකකයෙන් යන දෙකින්ම ණය පහසුකම් ලබාගෙන ඇත්නම්, ඔහුගේ තනි පුද්ගල ඒකාබද්ධ ණය සීමාව, විය යුත්තේ දේශීය බැංකු ඒකකයේ හෝ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකකයේ මුළු ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 15ක් සලකා බැලූ විට වැඩි අගයක් ගන්නා අගය බවට නියම කරන ලදී.

	- 2005 සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, අදාළ බැංකු විසින් තනි පුද්ගල ණය සීමාව ගණනය කිරීම සඳහා පදනම් වශයෙන් ගත යුත්තේ, බාහිර විගණකවරුන්ගේ ආයතනයක් විසින් සහතික කරනු ලැබූ පසුගිය වසරේ පැවැති මුළු ණය පහසුකම් වල මාසික සාමාන්‍යයයි. (කෙසේ වෙතත්, මෙම සීමාව ගණනය කිරීමේ පදනම ප්‍රාග්ධන අරමුදල්වලින් 30%ක් ලෙස පසුව වෙනස් කරන ලදී.
2004 ඔක්තෝබර් 11	- එ.ජ. ඩොලර් /ශ්‍රී ලංකා රුපියල් විදේශ විනිමය හුවමාරු සම්බන්ධයෙන්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව බලය ලත් වාණිජ බැංකුවලට අදාළ මහ පෙත්වීම් නිකුත් කරන ලදී.
2004 ඔක්තෝබර් 22	- ආනයන පරිමාව වැඩිවීම පාලනය කිරීමේ තාවකාලික උපක්‍රමයක් ලෙස, ප්‍රධාන වශයෙන් පෞද්ගලික පරිහරණය සඳහා වාහන ආනයනය කිරීමේදී වාණිජ බැංකු සමඟ විවෘත කරනු ලබන සියළුම ණයවර ලිපි මත සියයට 100 ක ආන්තිකයක් මහ බැංකුව විසින් පනවන ලදී.
2004 නොවැම්බර් 11	- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පොලී අනුපාත වන ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් අනුපාතිකය සහ ප්‍රතිචක්‍රණී අනුපාතිකය පිළිවෙලින් වසරකට සියයට 7.50 සහ සියයට 9 දක්වා පදනම් අංක 50 කින් ඉහළ දමන ලදී.
2004 දෙසැම්බර් 31	- ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මක අනුපාතය සහ කේවල ණය ගැනීමේ සීමාව ගණනය කිරීම සඳහා බැංකු මගින් නිකුත් කර ඇති තාවකාලික ඇපකරයන්හි ගිණුම්ගත වටිනාකම වෙනුවට, නැව්ගත කළ බඩු නොගසේ ඉන්වොයිස් වටිනාකම ඇතුළත් කිරීමට අවසර දෙන ලදී. - ඉතුරුම් ගිණුමකින් යම් මාසයක් තුළ සිටිවතාවකට වඩා මුදල් ආපසු ලබාගෙන ඇත්නම් එම මාසය සඳහා පොලී ගෙවීම නැවැත්වීම සඳහා තිබූ සීමා කිරීම ඉවත් කරන ලදී. - ණය මුදලකින් කොටසක් පියවීම සඳහා/සුරැකුම් නිදහස් කොට පවරාගන්නා ලද දේපල ගිණුම්ගත කිරීම සඳහා පහත සඳහන් පිළිවෙත් අනුගමනය කළයුතු බවට බැංකු වෙත උපදෙස් දෙන ලදී. (i) එම දේපල බැංකුවේ වත්කම්වල කොටසක් ලෙස හෝ ආයෝජන වත්කමක් ලෙස ගිණුම් තැබීම නොකළ යුතු අතර, සටහන් තැබීමේ පදනම මත වාර්තා කළ යුතුය. (ii) අදාළ දේපල විකුණා එම මුදල් බැංකුව ලබා ගන්නා තෙක් එම ණය පහසුකම අක්‍රීය ලෙස වර්ගීකරණය කොට ගිණුම් තැබිය යුතුය.
2005 ජනවාරි	- සුනාම් ව්‍යසනයෙන් බලපෑම් ඇති වූ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින්ට සහායවීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් “සුසහන” ණය ක්‍රමය ආරම්භ කරන ලදී.
2005 පෙබරවාරි 1	- ලියාපදිංචි මූල්‍ය සමාගම්වලට ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු බාර ගැනීම සඳහා අවසර දෙන ලදී. - මූල්‍ය සමාගම්වලට ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු සඳහා පොලී අනුපාත සීමාවන් නියම කරන ලදී. - ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතුවල පවතින ශේෂයන් සියයට 20 කට නොඅඩු ප්‍රමාණයක් උවදුරු වත්කම් ලෙස තබාගත යුතු බවට, ලියාපදිංචි මූල්‍ය සමාගම්වලට නියෝග කරන ලදී. - භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා අනෙකුත් සුරැකුම්පත් බලයලත් වාණිජ බැංකු සමඟ හෝ ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳුන් සමඟ තබා ගැනීමට ලියාපදිංචි මූල්‍ය සමාගම්වලට අවසර දෙන ලදී. මෙතෙක් ඔවුන්ට සුරැකුම්පත් තබා ගැනීමට අවසර දෙන ලද්දේ බලයලත් වාණිජ බැංකු සමඟ පමණි. - ලංකා වාණිජ මණ්ඩලය මගින් නිවාඩු දිනයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් නොකරන ලද සඳුදා සිට සිකුරාදා දක්වා සතියේ ඕනෑම දිනක, ව්‍යාපාරික කටයුතු සඳහා වසා තැබීමට, ලියාපදිංචි මූල්‍ය සමාගම් විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂකගෙන් අවසරය ලබාගත යුතු බවට නියෝග නිකුත් කරන ලදී. මුලදී මේ සඳහා අවසර ලබාගත යුතු වූයේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු අධිපති තුමාගෙනි.

2005 පෙබරවාරි 10	<p>- 2005 අංක 2 දරණ බැංකු (සංශෝධිත) පනත අනුව පහත සඳහන් මූලික ප්‍රතිපත්තිමය වෙනස්වීම් හඳුන්වාදෙන ලදී.</p> <ul style="list-style-type: none"> - බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකුවලට ඉස්ලාම් බැංකු කටයුතුවල නිරතවීම සඳහා අවසර දීම. - මුදල් මණ්ඩලය තීරණය කරනු ලබන ආකාරයට බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු හා බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකුවල අධ්‍යක්ෂවරුන් ප්‍රධාන විධායක නිලධාරීන්, විධායක කටයුතුවල නිරතවන නිලධාරීන් සහ ප්‍රධාන කොටස්කරුවන් සඳහා “සුදුසු සහ යෝග්‍ය” පරීක්ෂණය භාවිතා කිරීම. - ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය පවත්වාගෙනයාම සඳහා මුදල් මණ්ඩලය තීරණය කරනු ලබන ආකාරයට, නිදහස් කළ නොහැකි ණය උපකරණ සඳහා ඇති වගකීම, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා සම්බන්ධ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම රජයේ සුරැකුම්පත් හෝ රජයේ ඇපකර මත ඇති වගකීම්, බැංකුවේ සමස්ත වගකීම් වලින් අඩු කිරීම බලපත්‍ර ලාභී වාණිජ බැංකු සඳහා අවසර දීම.
2005 පෙබරවාරි 11	<p>- බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල අධ්‍යක්ෂවරුන්ට හා ඔවුන්ගේ සම්පතම ඥාතීන්ට ණයදීමේ සීමාවන්, පහත දැක්වෙන පරිදි තීරණය කොට ඇත: ණය කාඩ්පත්, අනෙකුත් පහසුකම් රුපියල් 500,000 (මුදල් තැන්පතු වලට එරෙහිව පහසුකම් තැන්පතුවෙන් 90%).</p>
2005 පෙබරවාරි	<p>- ඉදිරි වෙළෙඳ ගිවිසුම් යටතේ වී සහ අනෙකුත් බෝග මිලදී ගැනීම සඳහා ලබාදෙන ණය සීමාව රුපියල් දශ ලක්ෂ 25 සිට රුපියල් දශලක්ෂ 50 දක්වා වැඩි කරන ලදී.</p>
2005 මාර්තු 07	<p>- විදේශීය බැංකු සඳහා කේවල ණය ගැනීමේ අනුපාතය ගණනය කිරීමේ පදනම වන මුළු අත්තිකාරම්වලින් (අසම්භාව්‍ය වගකීම් ඇතුළුව) 15%, දැනට මෙරට සංස්ථාපනය කර ඇති බැංකු සඳහා බලපාන ප්‍රාග්ධන අරමුදලෙන් 30% ලෙස සංශෝධනය කර ඇත. කේවල ණයගැනීම් අනුපාතය සඳහා ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධනයක් නොමැති විදේශ බැංකු 2005.06.30 දිනට හිඟ ප්‍රාග්ධනයෙන් 50% සපයා ගත යුතු අතර, අවශ්‍ය ප්‍රාග්ධනය සපයා ගැනීම සඳහා 2005.12.31 දින තෙක් කල් ලබා දී ඇත.</p>